

พิธีเปิด ศาลจังหวัดบึงกาฬ

เลขที่ 384
เล่มที่ 1 2538 461
วันที่ 18 มี.ค. 2538
.....

๕๐๐๐๐๐๐

ที่ระลึก
เนื่องในวโรกาส

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เสด็จฯ แทนพระองค์ทรงประกอบพิธีเปิดอาคาร
ศาลจังหวัดบึงกาฬ

๑๐ เมษายน ๒๕๓๘

ภาพจากปก

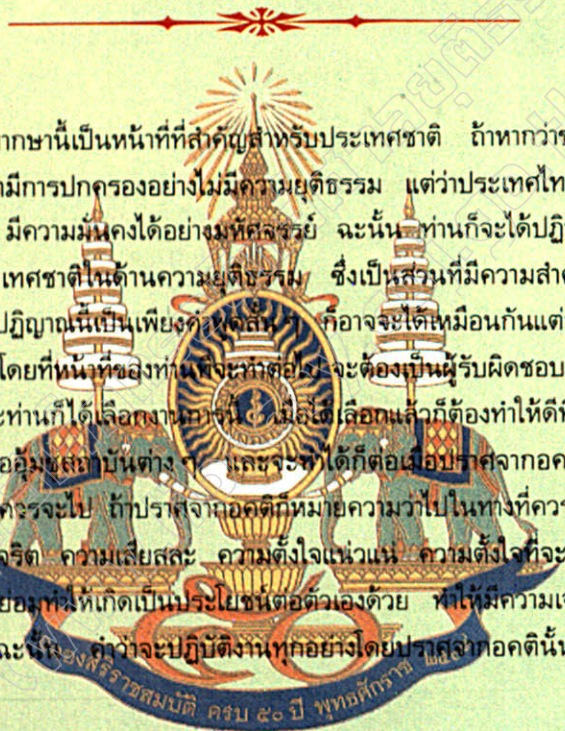
ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เรื่อง
รามเกียรติ์ ตัดตอน ท้าวมาลีวราช หรือ มาลีวงกพรหม มี
ศักดิ์เป็นปู่ทศกัณฐ์ เป็นผู้ได้ชื่อว่าทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมยิ่ง
จนได้รับพรจากพระอิศวรให้มีวาจาสิทธิ์ ประทับบัลลังก์ตัดสิน
ความเมื่อทศกัณฐ์รบสู้พระรามไม่ได้ จึงนำความเท็จกล่าวโทษ
พระรามว่าลักพาณางสีดาและฆ่าฟันราชวงศ์ยักษ์ โดยหวังจะ
ให้ท้าวมาลีวราชเข้าข้าง
ท้าวมาลีวราชพิจารณาได้สว่นฟังความจากทุกฝ่ายด้วย
ความเที่ยงธรรม และพิพากษาให้ทศกัณฐ์คืนนางสีดา ทศกัณฐ์
ไม่ยอม จึงแข่งสาปให้ทศกัณฐ์ตายด้วยอาวุธพระรามและที่สุด
ทศกัณฐ์ต้องสิ้นชีพไปด้วยศรพระรามตามคำสาป

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวง
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๕

“...หน้าที่ของผู้พิพากษานี้เป็นหน้าที่ที่สำคัญสำหรับประเทศชาติ ถ้าหากว่าขาดความยุติธรรมประเทศก็จะอยู่ยาก มีเหมือนกันที่เขามีกฎการปกครองอย่างไม่มีธรรม แต่ประเทศไทยก็ต้องมีความยุติธรรมมาตลอด ถึงมีความเจริญได้ มีความมั่นคงได้อย่างที่ควรจะมี ฉะนั้น ท่านก็จะได้ปฏิบัติงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติในด้านความยุติธรรม ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับความเป็นอยู่ของประเทศ ถ้าท่านถือว่าคำปฏิญาณนี้เป็นเพียงคำพูดสั้น ๆ ก็อาจจะได้เหมือนกันแต่ถ้าดูว่าการเปล่งคำปฏิญาณนี้มีความสำคัญอย่างมากที่สุด โดยที่หน้าที่ของท่านที่จะทำต่อไปจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบอย่างสูง และหน้าที่นี้ไม่ใช่ว่ามีใครมาบังคับให้ทำ แต่ละท่านก็ได้เลือกงานมาทำ เมื่อได้เลือกแล้วก็ต้องทำให้ดีที่สุด คำสัตย์ปฏิญาณนี้มีความสำคัญอยู่ว่าจะต้องทำเพื่ออุ้มชูสถาบันต่าง ๆ และจะทำให้เกิดต่อเมื่อปราศจากอคติดังที่ได้กล่าว อคตินั้นแปลว่าทำอะไรไปในทางที่ไม่ควรจะไป ถ้าปราศจากอคติก็หมายความว่าไปในทางที่ควรจะไป ทางที่ควรจะไปนั้นคืออะไร ก็คือความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความตั้งใจแน่วแน่ ความตั้งใจจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม การทำประโยชน์แก่ส่วนรวมนี้ย่อมทำให้เกิดเป็นประโยชน์ต่อตัวเองด้วย ทำให้มีความเจริญรุ่งเรือง ทำให้มีความพอใจมีความสุขทุกอย่าง ฉะนั้น ถ้าจะปฏิบัติงานทุกอย่างโดยปราศจากอคตินั้นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด...”

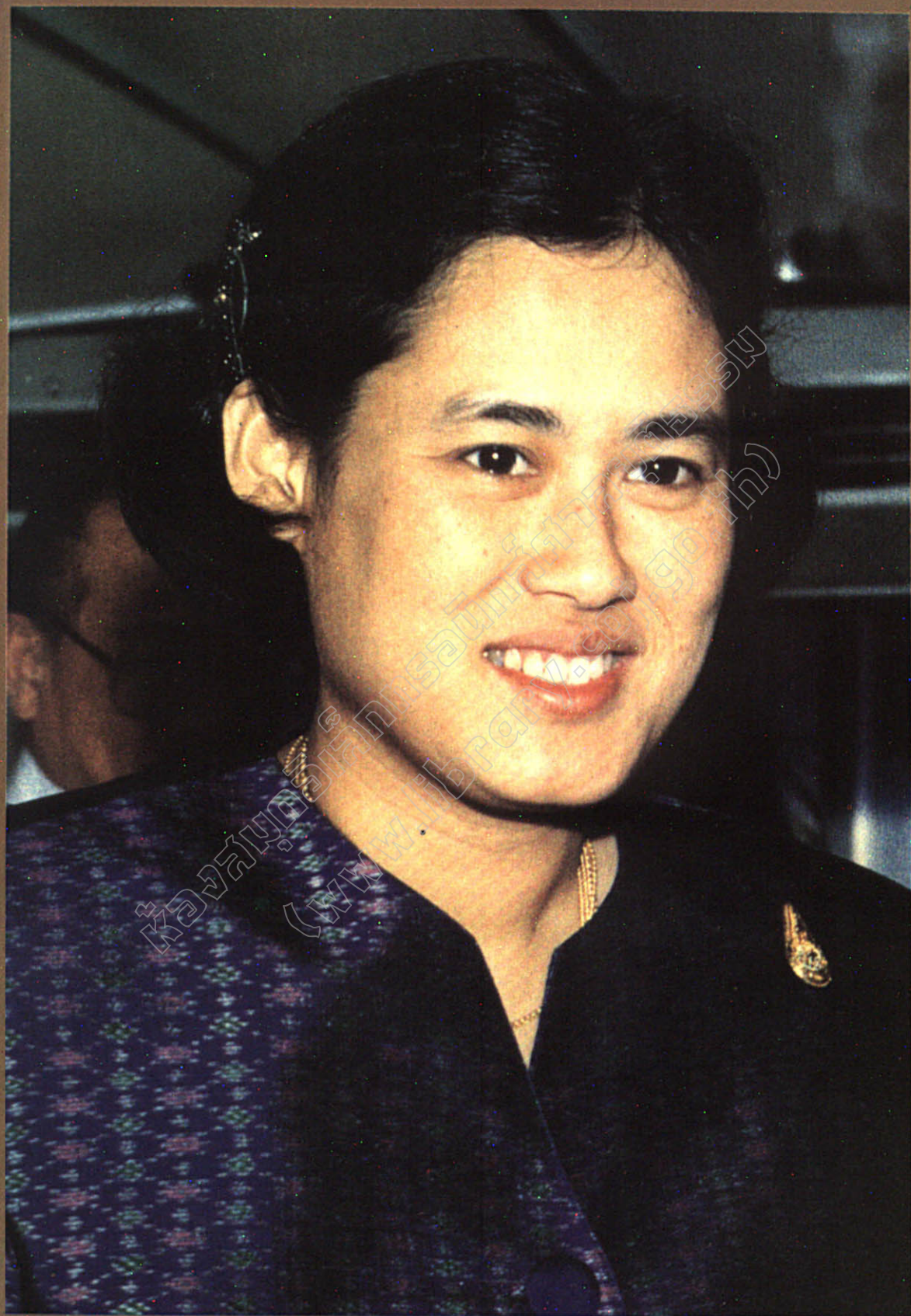
พระบรมราชานุสาวรีย์

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
สรีกิติยสมบูรณสวางทวัชณีย์ วรชัตติยราชสันตติวงศ์ มหิตลพงศอดุลยเดช
จักรีนเรศยุพราชวิสุทธิ สยามมกุฎราชกุมาร

นาวาอากาศตรี

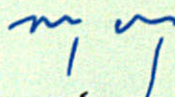

สาร

ประธานรัฐสภา

อำนาจอธิปไตยของประเทศ ประกอบด้วย อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ ศาลเป็นสถาบันผู้ใช้อำนาจตุลาการ อันเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของอำนาจอธิปไตยของประเทศ ศาลสถิตยุติธรรมจึงเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งสถาบันหนึ่งในการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดี ความอิสระและความเป็นกลางของอำนาจตุลาการนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนยอมรับว่าจะต้องมีไว้เพื่อความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของสังคม ความมั่นคงของอำนาจอธิปไตยด้านนี้ย่อมมีส่วนในการส่งเสริมและเกื้อหนุนอำนาจอธิปไตยด้านอื่นด้วย สำหรับฝ่ายนิติบัญญัตินั้นได้มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนด้านความอิสระของอำนาจตุลาการตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการออกกฎหมายจัดตั้งศาลขึ้นเพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศได้รับบริการด้านความยุติธรรมโดยสะดวกรวดเร็วและทั่วถึงให้มากที่สุดตามกำลังงบประมาณของแต่ละปี ศาลจังหวัดบึงกาฬเป็นตัวอย่างของศาลยุติธรรมศาลหนึ่งที่สมาชิกรัฐสภาทุกคนรู้สึกภูมิใจ เพราะได้มีส่วนเกี่ยวข้องในเบื้องต้นในการออกกฎหมายเพื่อจัดตั้งศาลดังกล่าว จนกระทั่งสามารถเปิดดำเนินการได้ในที่สุด

ในโอกาสเปิดอาคารศาลจังหวัดบึงกาฬ ขอให้ศาลจังหวัดบึงกาฬมีความเจริญมั่นคงสถาพร เป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนไทยตลอดไป

(ศาสตราจารย์มารุต บุณนาค)
ประธานรัฐสภา

สาร

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี
ในพิธีเปิดอาคารศาลจังหวัดบึงกาฬ
จังหวัดหนองคาย

๑๐ เมษายน ๒๕๓๘

ศาลที่ตึ่นั้น นอกจากจะประกอบด้วยตุลาการผู้มีความรู้ความสามารถ ทรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และไม่ยอมให้ผลประโยชน์อื่นใดมีอำนาจเหนือคติความแล้ว ยังควรประกอบด้วยอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์ที่จะสนับสนุนให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนผู้มาติดต่อหรือมีคติความได้เป็นอย่างดี

รัฐบาลนี้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการดังกล่าวข้างต้น จึงได้สนับสนุนงบประมาณของกระทรวงยุติธรรมในด้านนี้เสมอมา

ในโอกาสนี้ ผมขอแสดงความยินดีที่กระทรวงยุติธรรมดำเนินการก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดบึงกาฬได้สำเร็จเรียบร้อยจนสามารถเปิดทำการได้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าศาลแห่งนี้จะเป็นแหล่งพึ่งพิงและประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนในเขตอำนาจของศาลนี้ได้อย่างแท้จริงตลอดไป

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

สาร

ประธานศาลฎีกา

การที่กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการจัดตั้งศาลจังหวัดบึงกาฬขึ้น นับว่าเป็นสิ่งดี เพราะประชาชนจะได้รับบริการด้านความยุติธรรมอย่างทั่วถึง และรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่พึงระลึกว่า ความยุติธรรมมิใช่เพียงการมีตัวอาคารสถานที่ หากแต่อยู่ที่ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในอาคารสถานที่ดังกล่าว จึงขอให้ทุกท่านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความสุจริตยุติธรรมเพื่อให้ศาลจังหวัดบึงกาฬเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชนได้อย่างแท้จริง สมดังเจตนารมณ์ของการจัดตั้ง

ในวาระอันเป็นมงคลนี้ ผมขอให้ศาลจังหวัดบึงกาฬจงสถิตสถาพร ผดุงความยุติธรรมอยู่คู่ชาติและประชาชนตลอดไปชั่วกาลนาน

ด้วยความรักและปรารถนาดี

(นายประมาธ ชันเชื้อ)

ประธานศาลฎีกา

สารจากอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

ภาค ๑

การจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นในอำเภอ แสดงให้เห็นว่าศาลยุติธรรมได้เคลื่อนตัวเข้าใกล้ขีดราชการในพื้นที่ห่างไกลอีกก้าวหนึ่ง นับเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ราษฎรผู้มีพรรคดีย่างใกล้ชิด เป็นผลให้ได้รับความสะดวก รวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่าย

ศาลจังหวัดบึงกาฬ เป็นศาลหนึ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ จึงเท่ากับว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ได้เคลื่อนตัวเข้าใกล้ขีดราชการในพื้นที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ดังนั้น ในโอกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ เปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬ ข้าพเจ้าขออวยพรให้คณะผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ในศาลนี้ทุกท่านตลอดถึงครอบครัวจงประสบความสำเร็จและมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่ราษฎรภายในเขตอำนาจได้อย่างเต็มประสิทธิภาพตลอดไป

(นายตัน เวทไว)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑

สาร

ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นับแต่องค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระองค์เจ้าระพีพัฒนศักดิ์ ทรงรับตำแหน่งสถานายกพิเศษ จัดตั้งศาลในมณฑลอยุธยาเป็นแห่งแรก ในปี พ.ศ. ๒๔๓๔ ซึ่งถือได้ว่าการจัดตั้งศาลดังกล่าวนับเป็นการขยายงานศาลออกสู่ส่วนภูมิภาคเป็นครั้งแรกในประเทศไทย และเวลาดังกล่าวได้ล่วงเลยมาแล้วถึง ๔๘ ปี จนก่อให้เกิดการพัฒนาและมีการจัดตั้งศาลประเภทต่างๆ ในภูมิภาคแล้วถึง ๑๒๗ ศาล แต่อย่างไรก็ตาม หากจะเปรียบเทียบสัดส่วนของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปแล้วนั้น จำนวนศาลดังกล่าวยังนับว่าน้อยมาก ปัจจุบันประชาชนผู้ยากไร้ในถิ่นทุรกันดารยังคงมีความยากลำบากในการเดินทางมาศาลอยู่เช่นเดิม

ดังนั้น การขยายงานศาลออกสู่ส่วนภูมิภาคจึงนับว่าเป็นภารกิจสำคัญอีกประการหนึ่งของรัฐบาลและกระทรวงยุติธรรมทุกยุคทุกสมัยที่จะต้องพิจารณาดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและศาลจังหวัดบึงกาฬก็เป็นอีกศาลหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตอำนาจศาลจังหวัดบึงกาฬได้รับความสะดวกรวดเร็วจากกระบวนการยุติธรรมทางศาล อันเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการเดินทางของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเสด็จเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในวันนี้จึงนับว่าเป็นมหาสิริมงคลเป็นอย่างยิ่งแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และผมขอถือโอกาสนี้ตั้งจิตอธิษฐานอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านให้ความเคารพบูชา รวมถึงพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้โปรดอภิบาลบันดาลให้เพื่อนข้าราชการและลูกจ้างทุกฝ่ายของศาลจังหวัดบึงกาฬทุกท่านประสบแต่ความสุขความเจริญด้วยภูมิปัญญาคุณธรรมและความดีงาม เพื่อใช้ปฏิบัติราชการ สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับบ้านเมือง และความอยู่ดีกินดีของประชาชนอย่างเป็นปึกแผ่นมั่นคงตลอดไป

15/๕๕

(นายไสว พัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สาร

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

กระทรวงยุติธรรมมีความปลื้มปิติในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เป็นล้นพ้นที่ได้ทรงพระราชทานพระราชวโรกาสเสด็จฯ มาทรงประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬในครั้งนี้

ศาลสถิตยุติธรรมเป็นสถานที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชน เป็นสัญลักษณ์แห่งความยุติธรรม และเป็นที่พึ่งสุดท้ายที่ปวงชนผู้มีอรตคติ ผู้แสวงหาความเป็นธรรมทั้งมวลได้ให้ความเชื่อถือศรัทธาอย่างต่อเนื่องเสมอมาว่า การปฏิบัติงานของศาลซึ่งได้กระทำภายใต้พระปรมาภิไธยแห่งองค์พระมหากษัตริย์นี้เป็นไปเพื่อการบรรลุถึงเจตนารมณ์ในการยังความสงบสุข และความร่มเย็นแก่แผ่นดิน

เพื่อให้ “ศาล” สามารถปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญยิ่งยวดดังกล่าวได้อย่างสมศักดิ์ศรี และเต็มประสิทธิภาพ กระทรวงยุติธรรมจึงมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีส่วนจัดหาและดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬหลังใหม่นี้ ให้มีความสง่างามเหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่ให้บริการด้านความยุติธรรมแก่ประชาชนทั่วไปอย่างแท้จริง

ในวาระอันเป็นมงคลที่ทางกระทรวงยุติธรรมจะเปิดทำการศาลจังหวัดบึงกาฬหลังใหม่นี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงปกป้องและอภิบาลให้อาคาร ศาลจังหวัดบึงกาฬจงสถิตสถาพรเป็นสถาบันที่จะประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนตลอดชั่วกาลนาน และขอให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่ศาลทุกท่านประสบแต่ความสุขกายสบายใจ มีพลานามัยสมบูรณ์ และมีพลังจิตอันเข้มแข็งในอันที่จะร่วมกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนด้วยดีตลอดไป

(นายกู้เกียรติ สุพรรณบุรี)
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สาร

อธิบดีผู้พิพากษภาค ๔

ประชาชนผู้ที่มาศาลย่อมมุ่งหวังที่จะได้รับความยุติธรรมจากศาล ในการประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนนั้น นอกจากตัวบุคคลแล้วอาคารที่ได้ก่อสร้างไว้อย่างสวยงามมั่นคงแข็งแรงกว้างขวางก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในความยุติธรรมด้วย ทั้งจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้งานพิจารณาพิพากษาคดีดำเนินไปได้ด้วยความรวดเร็ว

ในโอกาสที่ศาลจังหวัดบึงกาฬจะเปิดอาคารใหม่นี้ ขออวยพรให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการที่ศาลจังหวัดบึงกาฬจึงได้รับความยุติธรรมอย่างแท้จริงถ้วนหน้ากัน

(นายชวลิต ศรีสง่า)

อธิบดีผู้พิพากษภาค ๔

รองประธานศาลฎีกา

นายชูศักดิ์ บัณฑิตกุล

นายศักดิ์ลา โมกขมรรคกุล

นายเกียรติ จาตนิลพันธุ์

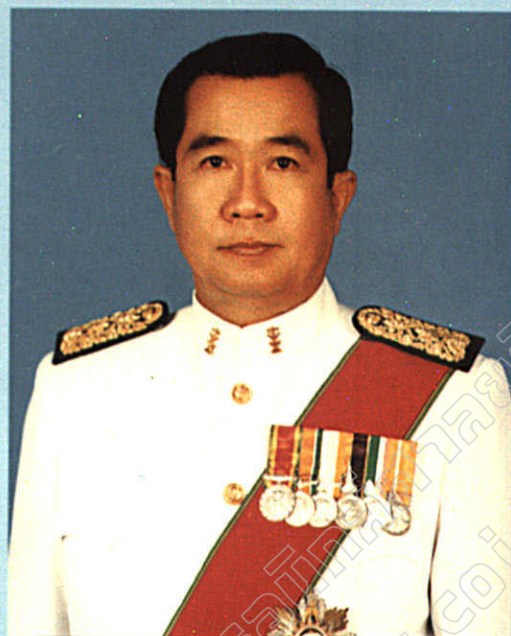
นายอุดม เพื่องพื้ง

นายบุญสิน ตูลากัน

รื่องอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

ภาค ๑

นายสมศักดิ์ วิรุติ

นายประพัฒน์ อุสุภาพ

นายเจริญ นิลเอสงฆ์

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม

นายสุภชัย ภู่งาม

นายชัย ชลวร

นายศิริชัย จิระบุญศรี

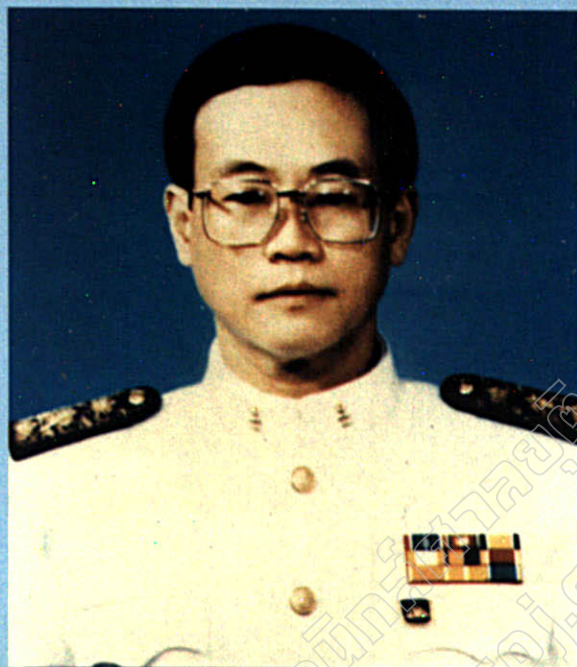

นายวีระพล ตั้งสุวรรณ

นายกรองเกียรติ กมนัน

รองอธิบดีผู้พิพากษภาค ๔

นายวิชาญ หิรัญรุจิพงศ์

นายประเสริฐ เขียนนิลศิริ

ศาลจังหวัดบึงกาฬ

ข้าราชการตุลาการ

นายเจริญ ชีวดีโสภณ
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดบึงกาฬ

นายวรสิทธิ์ อภิชาติโชติ
ผู้พิพากษา

นายอภิวุฒิ ทองคำ
ผู้พิพากษา

ศาลจังหวัดบึงกาฬ

ข้าราชการธุรการ

นายจำกัต์ ขุมพลวงศ์
รองจำศาลจังหวัดลพบุรี
ช่วยราชการในตำแหน่งจำศาลจังหวัดบึงกาฬ

นางสาวพิสมัย รัตนะชัย
เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ ๔ ศาลจังหวัดหนองคาย
ช่วยราชการศาลจังหวัดบึงกาฬ

นางบัญญัติ นวลประเสริฐ
เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๔ ศาลจังหวัดหนองคาย
ช่วยราชการศาลจังหวัดบึงกาฬ

นางสาวสำเนียง ภูเขมา
เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๔ ศาลแขวงขอนแก่น
ช่วยราชการศาลจังหวัดบึงกาฬ

นางสาวจันทร์ภรณ์ ลบเมฆ
เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๒ ศาลจังหวัดสุรินทร์
ช่วยราชการศาลจังหวัดบึงกาฬ

ลูกจ้างชั่วคราวศาลจังหวัดบึงกาฬ

แถวบนจากซ้าย

๑. นายสง่า นามมูลตรี
๒. นายอนุพงศ์ กุมจันทร์
๓. นายศีกฤทธิ์ ฤทธิสอน
๔. นายสำภาส บึงราษฎร์
๕. นายบุญรักษ์ ผาด่านแก้ว

แถวกลางจากซ้าย

๑. นางสาวกนิษฐา ไชยรา
๒. นางสาวเรือนใจ กุลเสรี
๓. นางสาวเพชรภรณ์ ทองวาส
๔. นางสาวบุญอาจ คำโสม
๕. นางสาววิภาพร วรวัฒน์
๖. นางสาวละมุล สุวรรณสาร

แถวล่างจากซ้าย

๑. นางสาวสุกัตรา ใจสะอาด
๒. นางสาวรศมะณี โปร่งภูเขียว
๓. นางสาวสุลัทธิ เนตรภักดี
๔. นางสาวพิสมัย การนอก

ตำรวจประจำศาล

จากซ้าย

๑. ต.ต.อุคม จุลอักษร	๒. จ.ส.ต.สมเกียรติ งามเลิศ	๓. จ.ส.ต.พรชัย พิมพ์แดง
๔. จ.ส.ต.บุญเลิศ สาสังห์	๕. พล.๑ บุญ จันทา	

ตำรวจคุมจำเลยและเจ้าหน้าที่เรือนจำ

จากซ้าย ๑. นายสุเทพ บริสุทธิ ๒. จ.ส.ต. ชรินทร์ ปัญญาศิริ ๓. ส.ต.ท. ไสว มติยาภักดี
๔. จ.ส.ต. อนันท์ วงศ์วีระพันธ์ ๕. ค.ต. เฉลิม แวงวรรณ ๖. จ.ส.ต. ไกร ประสงค์ศิลป์
๗. นายสิงห์ ฤทธิโรกุล

พนักงานทำความสะอาด และพนักงานทำสวน

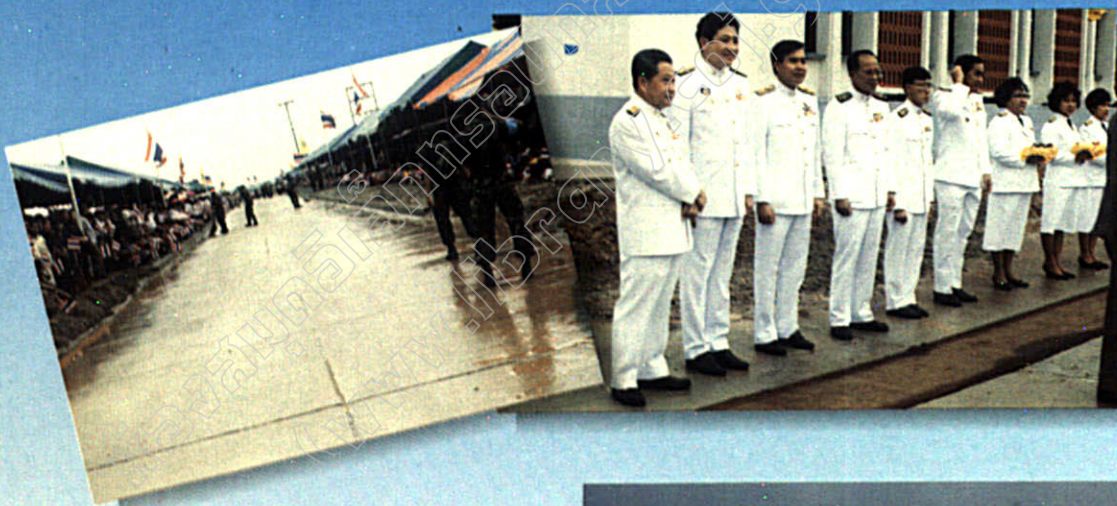
แถวที่ ๑ จากซ้าย นางประมุล วิเศษโรจน์, น.ส.ประดับ เกลือกคำ, นางเพ็ญพะยอม จักร, น.ส.นุสรา เชื้อใจ, นางทองปาน อักษรศาสตร์

แถวที่ ๒ จากซ้าย นายเวียงศักดิ์ ทองพระจันทร์, นายบุญอาจ ไนอินทร์, นายวิชิต ผิวจันทัก, นายพนั นิลเกษม, นายสุวิทย์ เชื้อกลาง

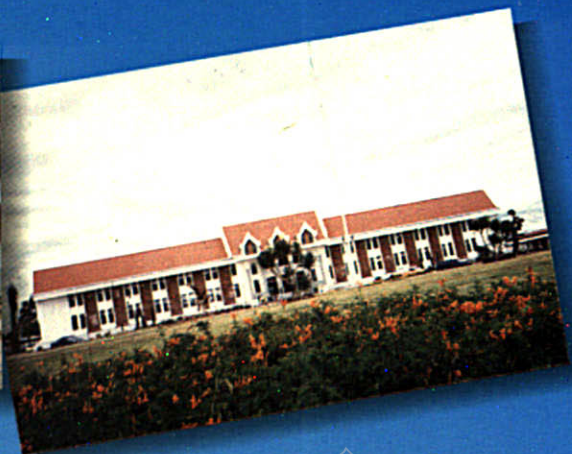
แถวที่ ๓ จากซ้าย นายวีระศักดิ์ ศรีทา, นายเฉลิมชัย สายธรรมวิทยา, นายชาย สุตงเหลื่อม

กิจกรรม

น้ำใจ ความรัก ความสามัคคี

คำกราบบังคมทูล
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

ของ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
ในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬ
ณ วันพุธที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๖

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในนามข้าราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ตลอดจนบรรดาข้าราชการและเหล่าพลกนิกรในจังหวัดหนองคายที่ได้เฝ้าทูลละอองพระบาทถวายความจงรักภักดีอยู่ ณ มณฑลพิธีนี้ ขอพระราชทานพระราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองพระบาทด้วยความปิติปราโมทย์อย่างหาที่สุดมิได้ เนื่องในมหามงคลสมัยที่ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬในวันนี้

เนื่องด้วย กระทรวงยุติธรรมมีโครงการที่จะจัดตั้งศาลจังหวัดเพิ่มขึ้นในจังหวัดต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัด และมีความจำเป็นจะต้องติดต่อกับศาลจะได้ไม่ต้องเสียเวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาติดต่อกับศาลซึ่งปกติตั้งอยู่เฉพาะในตัวจังหวัดเท่านั้น จึงได้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวตลอดมา สำหรับจังหวัดหนองคาย เป็นจังหวัดหนึ่ง

ที่มีพื้นที่กว้างขวาง มีประชาชนหนาแน่น และมีคดีอาญาและคดีแพ่งเกิดขึ้นในปีหนึ่งๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งบางอำเภออยู่ห่างไกลจากอำเภอเมืองที่ตั้งศาลจังหวัดหนองคายจำเป็นต้องจัดตั้งศาลจังหวัดเพิ่มขึ้น กระทรวงยุติธรรมได้ตระหนักถึงความข้อนี้ และเห็นด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมว่าสมควรจัดตั้งศาลจังหวัดขึ้นที่อำเภอบึงกาฬ โดยให้มีเขตอำนาจตลอดท้องที่อำเภอบึงกาฬ อำเภอปากคาด อำเภอโซ่พิสัย อำเภอพรเจริญ และอำเภอเซกา และได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย พ.ศ.ต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาได้มีมติเห็นชอบด้วย พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๒๐๘ ตอนที่ ๘๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๓๔ และมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นมา จากนั้นกระทรวงยุติธรรมได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างอาคาร

ที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬที่จัดตั้งขึ้นใหม่พร้อมกับบ้านพักชั้น

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬได้ก่อสร้างเป็นอาคารตึกสองชั้น หลังคาทรงไทย ขนาด ๕ บัลลังก์ มีห้องผู้พิพากษา ห้องธุรการ ห้องสมุด ห้องพักพนักงานอัยการและทนายความ ห้องชั่ง และอื่นๆ มีเครื่องอุปกรณ์ทันสมัยเหมาะที่จะใช้ประสิทธิภาพ ความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี กระทรวงยุติธรรมได้ทำสัญญาจ้างเหมาบริษัท สยามภัทร์ จำกัด เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง ในราคารวมทั้งค่าก่อสร้าง อาคารบ้านพักข้าราชการศาล และอื่นๆ ด้วย เป็นเงินทั้งสิ้น 70,500,000 บาท เริ่มทำการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ กำหนดทำการก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๖ ทั้งนี้ กรม

โยธาธิการได้ให้ความอนุเคราะห์ในการออกแบบและส่งนายช่างโยธามาควบคุมการก่อสร้างอย่างใกล้ชิด

การที่ได้มีฝ่าละอองพระบาท เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬเช่นนี้ ย่อมนำมาซึ่งความเป็นสิริมงคลอันสูงสุดนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมหามงคลฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราโชวาท กราบบังคมทูลพระกรุณา ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬเพื่อความสวัสดีมงคลสถาพรสืบไป

ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ
สยามบรมราชกุมารี

สารบัญ

●/รายพระนามและรายนามอธิบดีศาลฎีกา และประธานศาลฎีกา	๑
●/รายนามอธิบดีและรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๑	๓
●/รายนามอธิบดีและรองอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๔	๔
●/ศาลจังหวัดบึงกาฬ เจริญ ชีวดีโสภณ	๖
● เมืองไชยบุรีสู่อำเภอบึงกาฬ สิทธิพร ณ นครพนม	๑๒
●/ระบบศาลปกครองเปรียบเทียบ ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด สำหรับประเทศไทย สรเสริญ ไกรจิตติ	๑๘
●/ศาลกับความยุติธรรม พินิจ จารุสมบัติ	๒๙
●/การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง (Compulsory Voting) วรสิทธิ์ อภิชาติโชติ	๓๒
●/คอร์รัปชัน สำรวย ลาโชจน์	๓๘
● วัดสามัคคีอุปถัมภ์ (ภูกระแต) อภิวุฒิ ทองคำ	๔๖
● ภูทอกสะพานสู่ความวิเวก จำกิต ชุมพลวงศ์	๔๙
● เซตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว เทพนิมิตร ศรีปัญญา	๕๓
● บึงไฟพญานาค สิ่งมหัศจรรย์แห่งแม่น้ำโขง อภิรัตน์ชัย จอมศรี	๕๖
● บทวิเคราะห์รายงานทางวิทยาศาสตร์ (REVIEW LITERATURE) มนัส กนกศิลป์	๖๑
● โรคติดเชื้อ เอช ไอ วี และเอดส์ เด่นชัย ศรีกิจ	๖๓
● ประโยชน์ ๓ อย่างที่มนุษย์ควรบำเพ็ญ	๖๔
●/รายงานการประชุมเตรียมการพิธีเปิดศาลจังหวัดบึงกาฬ	๖๘
● หนังสือสำนักพระราชเลขธิการ	๗๔
● รายชื่อผู้ทูลเกล้าฯ ถวายเงิน	๗๕
● รายชื่อผู้สนับสนุน	๗๗

ราชพระนามและราชนามอธิบดี ศาลฎีกา และประธานศาลฎีกา

๑. พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นพิชิตปรีชากร ตั้งแต่วันอังคาร เดือน ๙ ขึ้น ๘ ค่ำ ปีระกา สัปตศก จ.ศ. ๑๒๔๗ (พ.ศ. ๒๔๒๘)

๒. พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นศรีวิชัยสภากาส ตั้งแต่ ๕ กันยายน ร.ศ. ๑๐๘ (พ.ศ. ๒๔๓๒)

๓. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นสวัสดิวัดนวิศิษฎ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ร.ศ. ๑๓๑ (พ.ศ. ๒๔๕๕) - ๓๑ สิงหาคม ๒๔๖๑

๔. พระมหาเสวกโท พระยาจักรปาณิศรศีลวิสุทธิ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๔๖๑ - ๑๑ ธันวาคม ๒๔๖๒

๕. มหาอำมาตย์โท พระยาฤทธิพิทักษ์ฤทธิกิจ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๔๖๒ - ๖ พฤษภาคม ๒๔๖๙

๖. มหาอำมาตย์โท พระยาจินดาภิรมย์ราชสมบัติ รุ่งตำแหน่งอธิบดีศาลฎีกา ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๔๖๙ ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นอธิบดีศาลฎีกา ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๐ - ๑๕ ธันวาคม ๒๔๗๑

๗. มหาอำมาตย์โท พระยาเทพวิบุรพหุลศรุตาศิ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๔๗๑ - ๒๔๗๖

๘. พระยาศรีสังกร (ตาด จารุรัตน์) รุ่งตำแหน่งอธิบดีศาลฎีกาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๗๖ - ๑ เมษายน ๒๔๗๗

๙. พระยาวิกรมรัตนสุภาส (ชม สุขะวานิช) รุ่งตำแหน่งอธิบดีศาลฎีกา ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๗ ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นอธิบดีศาลฎีกา ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๗๗ ภายหลังตำแหน่งอธิบดีศาลฎีกาเปลี่ยนมาเป็นประธานศาลฎีกา จึงได้มีประกาศตั้งพระยาวิกรมรัตนสุภาสเป็นประธานศาลฎีกา ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๘๒ ท่านผู้นี้ได้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกามาจนกระทั่งเดือนธันวาคม ๒๔๘๓

๑๐. พระยาลัดพลีธรรมประภักดิ์ (วงษ์ ลัดพลี) ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๔๘๔ - ๒๔๙๕

๑๑. พระมุนีเวทิมลนาถ (มุนีเวทย์ สุมาวงศ์) ตั้งแต่วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๔๙๖ - ๔ มิถุนายน ๒๕๐๑

๑๒. พระยาธรรมบัณฑิตสิทธิสงคราม ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๑ - ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๑

๑๓. หลวงจัญญเนติศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๐๒ - ๑ ตุลาคม ๒๕๐๕

๑๔. นายประวัติ ปัตตพงศ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๐๕ - ๑ ตุลาคม ๒๕๐๖

๑๕. นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๖ - ๑ ตุลาคม ๒๕๑๐

๑๖. นายประกอบ หุตะสิงห์ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๐ - ๑ ตุลาคม ๒๕๑๕

๑๗. นายทองคำ จารุเทติ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๖

๑๘. นายจินดา บุญอาคม ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๖ - ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗

๑๙. นายสุธรรม ภัทรากม
๒๐. นายวิกรม เมลาณนท์
๒๑. นายประพจน์ ภิระวัฒน์
๒๒. นายบุญฤติ สุชีวะ
๒๓. นายภิญโญ ชีรนิต
๒๔. นายจรัส เขมะจารุ
๒๕. นายอานันท์ กล้ายสังข์
๒๖. นายโสภณ รัตนกร
๒๗. นายสวัสดิ์ โชติพานิช
๒๘. นายประมาณ ชันชื้อ

- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗ - ๑ ตุลาคม ๒๕๒๐
- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๐ - ๑ ตุลาคม ๒๕๒๑
- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๑ - ๑ ตุลาคม ๒๕๒๓
- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๓ - ๑ ตุลาคม ๒๕๒๗
- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๗ - ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙
- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙ - ๑ ตุลาคม ๒๕๓๒
- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๒ - ๑ ตุลาคม ๒๕๓๓
- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ - ๑ ตุลาคม ๒๕๓๔
- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๔ - ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕
- ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ - ปัจจุบัน

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coi.go.th)

รายนามอธิบดีและรองอธิบดี ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑

รายนามอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑

๑. นายประชา บุญวนิช	ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๓๓
๒. นายประวิทย์ ขัมภรณ์	ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ - ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๔
๓. นายนาม บั้มเข้ม	ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๔ - ๗ ตุลาคม ๒๕๓๖
๔. นายบุญส่ง วรรณกลาง	ตั้งแต่วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๓๖ - ๓๐ กันยายน ๒๕๓๗
๕. นายตัน เวทไ	ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๗ - ปัจจุบัน

รายนามรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑

๑. นายนิเวศน์ กำทอง	ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๒ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๓
๒. นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๒ - ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๓
๓. นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ - ๓ ธันวาคม ๒๕๓๔
๔. นายมีพาสน์ ไปตระนนทน์	ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ - ๔ ตุลาคม ๒๕๓๖
๕. นายประจักษ์ พุทธิสมบัติ	ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๔ - ๒๐ เมษายน ๒๕๓๖
๖. นายโสภณ จันทะระ	ตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๓๖ - ๑ ตุลาคม ๒๕๓๖
๗. นายประพัฒน์ อุสุภาพ	ตั้งแต่วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน
๘. นายชาลิต พรายภู	ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๖ - ๔ ตุลาคม ๒๕๓๗
๙. นายเจริญ นิลเอสงษ์	ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๗ - ปัจจุบัน
๑๐. นายสมศักดิ์ วิรุติ	ตั้งแต่วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๗ - ปัจจุบัน

รายนามอธิบดีและรองอธิบดี ผู้พิพากษาศาล ๔

รายนามอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔

๑. หลวงประจักษ์สุภอรรถ (ปลั่ง อินทกนก)	พ.ศ. ๒๔๙๗-๒๕๐๒
๒. นายสวิง ลัดพลี	พ.ศ. ๒๕๐๒-๒๕๐๔
๓. นายบุญชัย ชันธวิทย์	พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๖
๔. นายแปล บุญเกียรติ	พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๘
๕. นายประสม เกษะสุด	พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๐๘
๖. นายชลัม รุทธะวณิช	พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๐
๗. นายกิ่ง ศาลิคุปต์	พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๐
๘. นายไพฑูรย์ พันธุ์ไฟ	พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๑
๙. นายพร สมบัติศิริ	พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๓
๑๐. นายแถม สุรทิมจำ	พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๔
๑๑. นายวิฑูร เทพพิทักษ์	พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๔
๑๒. นายแสวง พุทธสถิตย์	พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๗
๑๓. นายสุนทร ศิลป์ไชย	พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๑๙
๑๔. นายปสพ นพรมภา	พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๒๐
๑๕. นายจิตติ วุฒิปาณี	พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๒
๑๖. นายเสนอ ศรีนิคม	พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๒๔
๑๗. นายบรรทม จาตกานนท์	พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๖
๑๘. นายสง่า ศิลปประสิทธิ์	พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๒๗
๑๙. นายบุญทรง เก้าโพนุลย์	พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๕๒๘
๒๐. นายเกียง บุญเพิ่ม	พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๒๙
๒๑. นายก้าน อันนันทน์	พ.ศ. ๒๕๒๙-๒๕๓๑
๒๒. นายสมปอง เสนเนียม	พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๒
๒๓. นายรัชชัย พิทักษ์พล	พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๓๔
๒๔. นายสมคิด ไตรโสรัส	พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๕
๒๕. นายวุฒิ กราวุฒิ	พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๖
๒๖. นายชาลิต ศรีสง่า	พ.ศ. ๒๕๓๖-ปัจจุบัน

รายนามรองอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔

๑. นายอุดม เพื่องฟู	พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๒๘
๒. นายสันติ ทักกราล	พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๑
๓. นายรัชชัย พิทักษ์พล	พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๒
๔. นายเสริมศักดิ์ ผลัดธนะ	พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๓๔
๕. นายเรืองฤทธิ์ ศรีวรรณะ	พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๕
๖. นายชนะ ภาสสถานนท์	พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๖
๗. นายรัช สุธิสมบุญ	พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๕
๘. นายธีระวัฒน์ ภัทรานวัช	พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๗
๙. นายวิชาญ หิรัญรุ่งพงศ์	พ.ศ. ๒๕๓๖-ปัจจุบัน
๑๐. นายประเสริฐ เขียนนิลศิริ	พ.ศ. ๒๕๓๗-ปัจจุบัน

หมายเหตุ ตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔ มีเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ และได้

ตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔ เพิ่มอีก ๑ ตำแหน่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕

ศาลจังหวัดบึงกาฬ

นายจรูญ ชีวดีโสภณ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดบึงกาฬ

จังหวัดหนองคาย เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นเส้นกั้นอาณาเขตระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พื้นที่ของจังหวัดหนองคายจะมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากจังหวัดอื่น กล่าวคือ มีลักษณะแคบยาวเลียบไปตามแม่น้ำโขง อาณาเขตด้านที่ติดกับจังหวัดเลยถึงด้านที่ติดกับจังหวัดนครพนมมีความยาวประมาณ ๓๒๐ กิโลเมตร อำเภอต่างๆ ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง

และอยู่ห่างจากตัวเมืองหนองคายซึ่งเป็นศูนย์กลางที่ตั้งของหน่วยราชการหรือหน่วยงานต่างๆ มาก เช่น อำเภอบึงกาฬอยู่ห่างจากตัวเมืองหนองคาย ๑๓๖ กิโลเมตร อำเภอเซกาหรืออำเภอบึงโขงหลงอยู่ห่างจากตัวเมืองหนองคาย ประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร ประชาชนในเขตอำเภอดังกล่าวจะไม่สามารถความสะดวกและต้องเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก หากต้องเดินทางมาทำธุระหรือติดต่อราชการที่ตัวเมืองหนองคาย โดยเฉพาะผู้ที่มีความจำเป็นหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ผู้มี

มีอรรถคดี หรือผู้ที่ต้องมาเบิกความเป็นพยาน เพื่อ บรรเทาความเดือดร้อนของผู้ที่ต้องมาติดต่อราชการ ศาลดังกล่าว ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔ มีดำริที่จะจัดตั้งศาลเพิ่มขึ้นอีก ๑ ศาลที่อำเภอบึงกาฬ แต่เนื่องจากปริมาณคดีในเขต อำเภอบึงกาฬและอำเภอซึ่งจะขึ้นต่อศาลที่จะสร้างขึ้นใหม่ยังน้อยมาก จึงยังไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ จากปริมาณคดีที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ประชาชนที่ต้องเดินทางติดต่อราชการกับศาลเพิ่มมากขึ้นไปด้วย มีเสียงเรียกร้องจากประชาชน แม้แต่ข้าราชการที่ต้องเดินทางติดต่อราชการกับศาลเป็นประจำ ให้จัดตั้งศาลเพิ่มขึ้นอีกที่อำเภอบึงกาฬ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔ มีหนังสือ ที่ ๐๒๐๐.๔๐๐/๑๑๕๑ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ให้ศาลจังหวัดหนองคายหาข้อมูลเกี่ยวกับ สถิติคดี ระยะทางการคมนาคม ประชากร ตลอดจน เหตุผลอื่น ๆ เพื่อพิจารณาประกอบในการจัดตั้งศาล ศาลจังหวัดหนองคายดำเนินการพร้อมทั้งให้เหตุผลว่าสมควรจะจัดตั้งศาลเพิ่มขึ้นอีก ๑ ศาล ดังนี้

๑. ระยะทางจากอำเภอเซกา อำเภอบึงกาฬ อำเภอพรเจริญ อำเภอโซ่พิสัย และอำเภอปากคาด อยู่ห่างจากตัวจังหวัดมาก ทำให้ประชาชนที่ มาติดต่อศาลได้รับความลำบากไม่สามารถเดินทาง กลับในวันเดียวกัน ต้องค้างคืนที่จังหวัดทำให้ต้อง เสียค่าใช้จ่ายสูง

๒. การคมนาคมระหว่างอำเภอดังกล่าวมาศาล ไม่สะดวก

๓. ขณะนั้นจังหวัดหนองคายมีประชาชนทั้งสิ้น ๗๔๙,๓๐๖ คน ในเขตอำเภอดังกล่าวมีประชากร รวมกันประมาณกึ่งหนึ่งแล้ว

๔. ได้รับความสนับสนุนจากผู้ว่าราชการจังหวัด หนองคาย หน่วยงานอื่น ๆ จะจัดหาที่ดินที่เหมาะสม ให้ก่อสร้างอาคารศาลและบ้านพัก

สำหรับเหตุผลที่สมควรจะจัดตั้งศาลขึ้นที่อำเภอ บึงกาฬ เพราะ

๑. เป็นอำเภอใหญ่และเป็นศูนย์กลาง ประชาชน จากอำเภอเซกา อำเภอพรเจริญ อำเภอโซ่พิสัย อำเภอปากคาด สามารถเดินทางมาที่อำเภอบึงกาฬ ได้ สะดวกกว่ามาที่ตัวจังหวัด

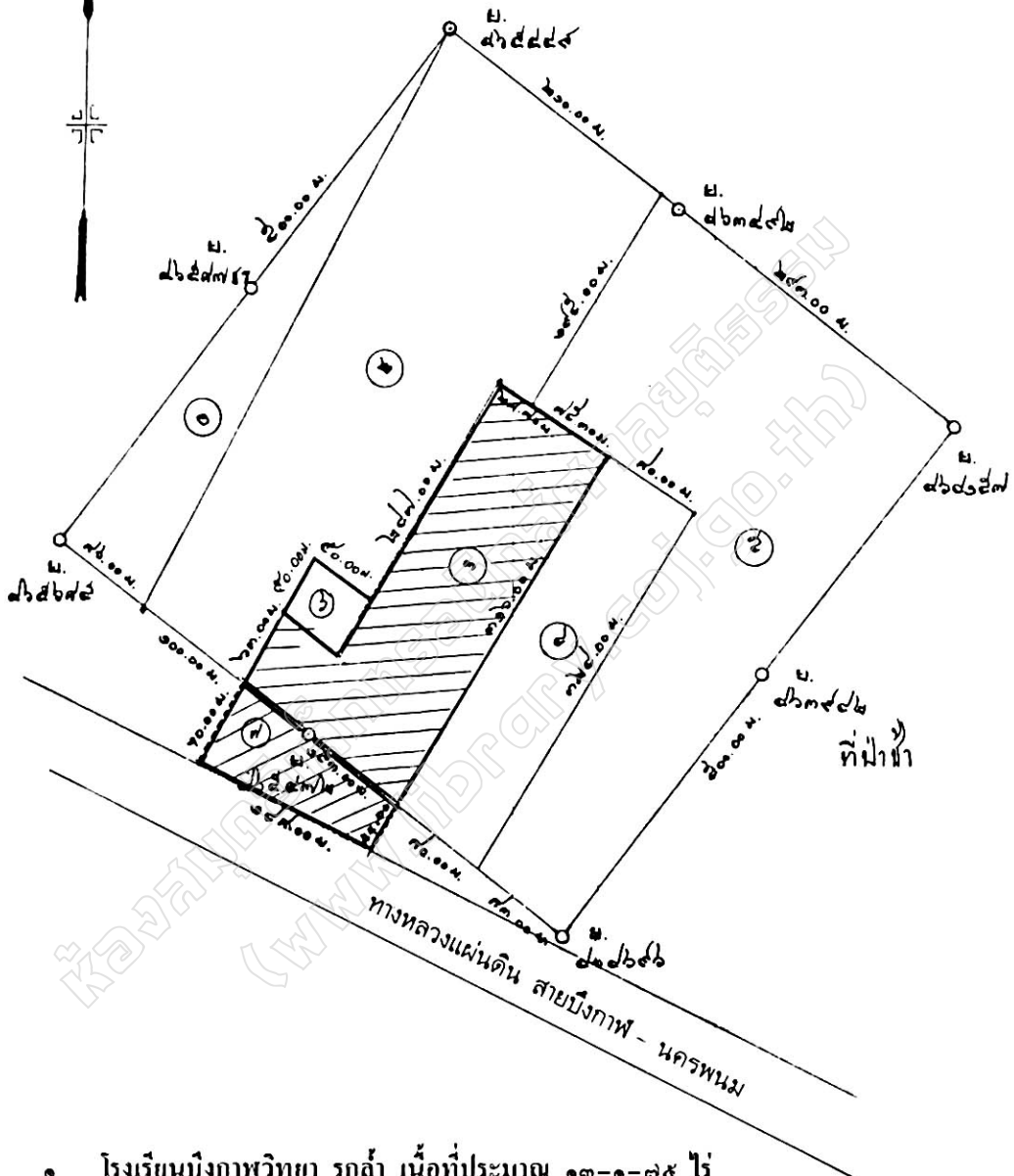
๒. เป็นอำเภอที่มีสาธารณูปโภคพร้อมเพียง มีโรงพยาบาล ไฟฟ้า ประปา รถยนต์โดยสารปรับอากาศแล่นระหว่างอำเภอบึงกาฬ-กรุงเทพมหานคร และกำลังก่อสร้างชุมสายโทรศัพท์แล้วเสร็จไปประมาณ ๙๐ เปอร์เซ็นต์

กระทรวงยุติธรรมเห็นด้วยที่จะจัดตั้งศาลจังหวัด เพิ่มขึ้น แต่ยังติดขัดเรื่องงบประมาณ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ จึงมีมติเพียงให้ก่อสร้างศาลสาขาหรือศาลเคลื่อนที่ ขึ้นที่อำเภอบึงกาฬ ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับงบประมาณ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลยังไม่ได้รับความเห็นชอบ จากรัฐสภา นายไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์ และ นายสุเมธ พรหมพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย จะมอบงบประมาณจังหวัดในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรทั้งสองเป็นค่าก่อสร้าง

ในขณะที่กระทรวงยุติธรรมติดต่อขอใช้ที่ดิน ราชพัสดุแปลงเลขที่ น.ค. ๒๐๖ ซึ่งบางส่วนเป็นที่ว่าง บางส่วนเดิมกองทัพอากาศใช้เป็นสนามบิน แต่ได้เลิก ใช้ทำประโยชน์โดยปล่อยเป็นที่ว่าง และบางส่วนอยู่ใน ความครอบครองของโรงพยาบาลบึงกาฬ เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารศาลอยู่นั้น ปรากฏว่าเมื่อ กองทัพอากาศยินยอมให้กระทรวงยุติธรรมใช้ประโยชน์ ได้ เนื้อที่ ๒๒ ไร่ ๑๖ ตารางวา และแจ้งให้กระทรวง ยุติธรรมทราบเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๓ เป็นเวลา เดียวกับที่กระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๓ และผูกพันงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นค่าก่อสร้างศาลจังหวัดบึงกาฬแล้ว การจัดสร้าง ศาลสาขาจึงระงับไป ในการดำเนินการจัดสร้างศาล จังหวัดตามที่ได้รับงบประมาณนั้น ปรากฏว่ากระทรวง ยุติธรรมได้รับอนุมัติให้ใช้ที่ดินของที่ดินราชพัสดุ ส่วนที่ติดกับทางหลวงสายหนองคาย-นครพนมอีก ๕ ไร่ ๑ งาน ๙ ตารางวา และจากโรงพยาบาลบึงกาฬ อีก ๑ ไร่ ๒ งาน ๒๕ ตารางวา เพื่อใช้ในการก่อสร้างเพิ่มขึ้น รวมที่ดินทั้งสิ้น ๒๘ ไร่ ๓ งาน ๕๐ ตารางวา

แผนผังสนามบินบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

มาตราส่วน ๑/๕๐๐๐

- ๑ โรงเรียนบึงกาฬวิทยา รุกกล้า เนื้อที่ประมาณ ๑๓-๑-๗๕ ไร่
- ๒ โรงพยาบาลไชยโยชนัน เนื้อที่ประมาณ ๔๕-๓-๒๕ ไร่
- ๓ กระทรวงยุติธรรมขอใช้ประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ ๒๒-๐-๑๖ ไร่
- ๔ กรมอัยการขอใช้ประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๐-๐๐ ไร่
- ๕ ทอ. กองเหลือเนื้อที่ประมาณ ๕๔-๓-๔๔ ไร่
- ๖ ที่ราชพัสดุที่กระทรวงยุติธรรมจะขอใช้จากโรงพยาบาลบึงกาฬ
เนื้อที่ประมาณ ๑-๒-๒๕ ไร่
- ๗ ที่ราชพัสดุซึ่งเป็นที่ว่าง เนื้อที่ ๕ ไร่ ๑ งาน ๕ ตารางวา

ก่อนสร้าง

กระทรวงยุติธรรมได้ประกาศประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬ และบ้านพัก เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๓ ให้ก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดบึงกาฬ เป็นอาคารทรงไทย ๒ ชั้น ขนาด ๕ บัลลังก์ ๑ หลัง อาคารจอดรถยนต์ ๑ หลัง โรงอาหาร ๑ หลัง เสาธงชาติสูง ๒๔ เมตร ๑ เสา บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ๑ หลัง บ้านพักผู้พิพากษา ๔ หลัง บ้านพักข้าราชการระดับ ๗-๘ จำนวน ๓ หลัง ระดับ ๕-๖ จำนวน ๔ หลัง เรือนแถวข้าราชการธุรการระดับ ๓-๔ จำนวน ๑๒ หน่วย แปลดข้าราชการธุรการระดับ ๑-๒ และลูกจ้าง

จำนวน ๓๖ หน่วย และสนามเทนนิส ๒ คอร์ต ปรากฏว่าใช้งบประมาณในการก่อสร้างเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๐,๕๐๐,๐๐๐ บาท เริ่มทำการก่อสร้างเมื่อ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๓๖

หลังสร้าง

ในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ตรงกับวันพุธ แรม ๑๑ ค่ำ เดือน ๘ (แรก) ปีระกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์มาทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารศาลจังหวัดบึงกาฬ

ศาลจังหวัดบึงกาฬจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ
การจัดตั้งศาลจังหวัดบึงกาฬที่อำเภอบึงกาฬ จังหวัด
หนองคาย พ.ศ. ๒๕๓๔ อาคารศาลตั้งอยู่ที่ถนน
บึงกาฬ-นครพนม อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
ห่างจากแม่น้ำโขงซึ่งเป็นเส้นแบ่งอาณาเขตระหว่าง
ประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว ประมาณกิโลเมตรเศษ ตรงข้ามบ้าน
ปากซัน แขวงบลัดไซ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

เขตอำนาจศาลจังหวัดบึงกาฬ มี ๗ อำเภอ
กับ ๑ กิ่งอำเภอ ได้แก่

นายโชติวัฒน์ เหลืองประเสริฐ

นายสมัย เสงี่ยมชัย

อำเภอบึงกาฬ	อำเภอเซกา
อำเภอปากคาด	อำเภอบึงโขงหลง
อำเภอโซ่พิสัย	อำเภอศรีวิไล
อำเภอพรเจริญ	กิ่งอำเภอนุ่งคล้า

ศาลจังหวัดบึงกาฬเปิดทำการเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๗ โดยพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการศาลจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. ๒๕๓๗ ในระยะแรก ที่เปิดทำการ นายโชติวัฒน์ เหลืองประเสริฐ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวงได้รับคำสั่งให้มาช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดบึงกาฬ นายสมัย เสงี่ยมชัย ผู้พิพากษาศาลจังหวัดหนองคาย ได้รับคำสั่งให้ช่วยราชการศาลจังหวัดบึงกาฬ จนกระทั่งวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดบึงกาฬซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มาปฏิบัติหน้าที่ประจำก็เดินทางมารับตำแหน่ง และมีผู้พิพากษาศาลจังหวัดหนองคายอีก ๒ ท่าน ได้รับคำสั่งให้มาช่วยทำหน้าที่ผู้พิพากษาศาลจังหวัดบึงกาฬ

ปัจจุบันศาลจังหวัดบึงกาฬ มีอัตรากำลังคือ ข้าราชการตุลาการ ๓ คน ข้าราชการธุรการ ๕ คน ลูกจ้างชั่วคราว ๑๕ คน

เมืองไชยบุรีสู่อำเภอบึงกาฬ

นายสิทธิพร ณ นครพนม
ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายปกครองและพัฒนา
อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย

อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย เป็นอำเภอใหญ่พื้นที่ถึง ๑,๐๓๕ ตารางกิโลเมตร ประชากร ๗๘,๖๘๔ คน ห่างจากจังหวัดถึง ๑๓๖ กิโลเมตร อยู่ตรงข้ามกับเมืองปากซัน แขวง (จังหวัด) บลิต้าไซ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ชาวบึงกาฬเข้าใจว่าอำเภอบึงกาฬเพ็งยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ ความจริงแล้วต้องถือว่าอำเภอบึงกาฬต่อเนื่องจากเมืองไชยบุรี (เมืองจัตวาหรือจังหวัด) ซึ่งตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๔๑ สมัยรัชกาลที่ ๑ ที่เดียว แล้วถูกยุบถูกย้ายมาอยู่ที่ปัจจุบัน

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงพระนิพนธ์นิทานโบราณคดีเรื่อง คนต่างจำพวก เมื่อเสด็จตรวจราชการ พ.ศ. ๒๔๔๔ ว่า “พวกย้อพบที่เมืองท่าอุเทนพูดภาษาไทย แต่สำเนียงแปร่งไปอีกอย่างหนึ่งถามถึงถิ่นเดิมบอกได้ว่าเดิมอยู่เมืองชัยบุรีใกล้ๆ กับเมืองท่าอุเทนนั่นเอง หนังกองทัพกรุงเทพฯ ข้ามไปอยู่เมืองหลวงไปลง ทางฝั่งซ้ายใกล้แดนญวนเสียคราวหนึ่ง แล้วจึงพากันกลับมาอยู่ที่เมืองท่าอุเทนเมื่อรัชกาลที่ ๓” และในสารานุกรมเดิมว่า “มีเรื่องประหลาดที่หม่อมฉันไปทราบความในท้องถิ่นว่า เดิมราษฎรเมืองท่าอุเทนกับเมืองชัยบุรีอันอยู่ริมลำน้ำโขงติดต่อกันอพยพหนีไปอยู่ทางฝั่งซ้ายใกล้แดนญวนชาวเมืองชัยบุรีกลับมาก่อนเห็นว่านาเมืองท่าอุเทนดี ก็พากัน

ไปอยู่เมืองท่าอุเทน เมื่อพวกชาวเมืองท่าอุเทนกลับมาเห็นบ้านเมืองของตนกลับเป็นของคนอื่นแล้ว ก็พากันไปตั้งอยู่เมืองชัยบุรี ราษฎรก็ไขว่เมืองกันมาแต่นั้น”

เมืองไชยบุรี (ชัยบุรี) ภาค ๑ ถึงแม้จะคลาดเคลื่อนบ้างแต่ก็เป็นเค้าโครงเรื่องให้สืบเสาะค้นคว้าความเป็นมาก่อนจะมาเป็นอำเภอบึงกาฬ มีข้อสันนิษฐานว่า เมืองไชยบุรีสมัยแรก คือ บริเวณ

พระพุทธรูปล้านช้างแท้ ๆ ฐานเป็นหัวช้างมิใช่เท้าสิงห์

ฝั่งขวามแม่น้ำโขงนับตั้งแต่ปากแม่น้ำเหืองตรงข้ามกับอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลยขึ้นไป โดยใช้เหือกเขากันเป็นเขตแดนถึงจังหวัดเชียงราย เหตุที่ชื่อไชยบุรี ก็เพราะ “ลารบชนะญวน” ที่นี่ บริเวณปากแม่น้ำพุนอก แม่น้ำโขงเมื่อ พ.ศ. ๒๐๑๙ สมัยพระเจ้าไชยจักรพรรดิ แผ่นผัวกับพระเจ้าเลเหลยเวียดนาม ชาวไชยบุรีส่วนมากเป็น “ชาวย้อหรือญ้อ” พุทธไทยว่าลาวอีกสำเนียงหนึ่ง เหนือๆ ซึ่งชาวอีสานทั่วไปว่า “โน้งหรือโห่ง” เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศไทยได้ผนวกดินแดนฝั่งขวานี้เป็น “จังหวัดล้านช้าง” แต่ส่งคืนให้ฝรั่งเศสอีกเมื่อหลังสงคราม ปัจจุบันชาวย้ออาศัยมากที่อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม และอำเภอเมืองสกลนคร

บริเวณแม่น้ำชันออกแม่น้ำโขงเมืองนียง (บริคันทนิคม)

เมืองไชยบุรีภาค ๒ เมื่อปีมะโรง สัมฤทธิ์ศก จศ. ๑๑๗๐ ซึ่งตรงกับ พ.ศ. ๒๓๕๑ ท้าวหม้อและนางสุนันทาชาวเมืองหงส์ ริมแม่น้ำโขงฝั่งขวา (แขวงไชยบุรี) เยื้องๆ กับนครหลวงพระบางฝั่งซ้าย ได้นำชาวย้ออพยพมาทางใต้ประมาณ ๑๐๐ คน ถึงปากแม่น้ำสงคราม คือ ตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ปัจจุบัน ซึ่งเห็นว่าเป็นถิ่นอุดมสมบูรณ์ดี จึงขึ้นไปชักชวนญาติพี่น้องอพยพมาตั้งหลักแหล่งอีกประมาณ ๕๐๐ คน พระเจ้าประเทศราชเวียงจันทน์ (พระเจ้าอินทวงศ์ขณะนั้น) จึงตั้งท้าวหม้อเป็น “พญาหงสาวดี” และยกปากน้ำสงครามเป็น “เมืองไชยสุทธอุมบุรี” (ไช-ยะ-สุทธ-อุม-ตะ-มะ-บุ-รี) เรียกย่อๆ ว่า “เมืองไชยบุรี” สืบสายสัมพันธ์กับเมือง (แขวง) ไชยบุรีเดิม

บริเวณแม่น้ำสงครามออกแม่น้ำโขงเมืองไชยบุรี

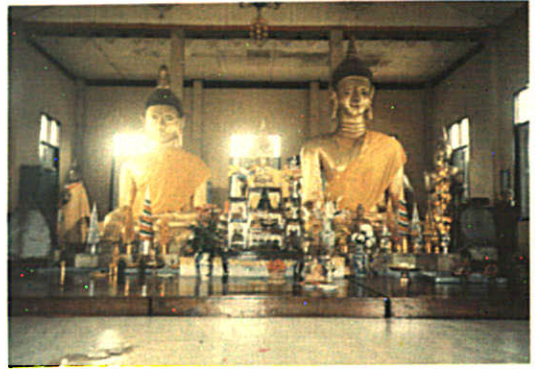
หลังจากตั้งเมืองแล้ว ๖ ปี พญาหงสาวดีได้สร้าง “วัดศรีสุนันทาราม” ขึ้น จารึกในศิลาว่า “พุทธศักราชพระพุทธศาสนาพระพุทธเจ้าล่วงลับไปแล้ว ๒๓๕๑ พระวัสสา พญาหงสาวดีพี่น้องได้มาตั้งเมืองในที่นี้ ชื่อว่าเมืองไชยสุทธอุมบุรี ในปีจอ พ.ศ. ๒๓๕๗ ปีกดเสด เดือน ๔ แรม ๑๑ ค่ำ วันอังคาร ภายนอกมีเจ้าราชช่วงหน้ากับเสนาอำมาตย์สิบย้อยน้อยใหญ่ทั้งมวล ภายในมีชาดยาคุกันหา เจ้าคุณพุทธา และเจ้าชาดวงแก้วแลเจ้าชาบา เจ้าชาสา เจ้าชายา เจ้าสีธรรมา เจ้าสมเด็จพุทธาและพระสงฆ์สามเณรทุกองค์ พร้อมกันได้ปักโคทา (พอใจ) ตั้งไว้ยังพระพุทธศาสนา จึงให้นามวัดนี้ว่า วัดศรีสุนันทามหาอาราม ตามพุทธบัญญัติสมเด็จพระพุทธองค์เจ้า ซึ่งมีจิตตั้งไว้ยังพระพุทธศาสนาสำเร็จในปีกคสี เดือน ๕ เพ็ญวันจันทร์ มื้อชว่มด ขอให้ได้ตั้งคำปรารภนาแห่งผู้ข้าทั้งหลาย ก็ข้าเทอญ”

พ.ศ. ๒๓๗๕ พญาหงสาวดีได้สร้าง “วัดมหาอุตมน์นทอาราม” อีกวัดหนึ่ง มีจารึกในศิลาว่า “พุทธบัวละบาทกับศาสนาพระพุทธเจ้า ล่วงลับไปได้ ๒๓๗๕ พระวัสสา ปีกดเสดไทยภาษาวาปีจอ พญาหงสาวดี ๒ พระองค์พี่น้องมาเสวยเมืองไชยสุทธอุมบุรีมีปาสาหะศรัทธาเลื่อมใสในคุณแก้ว ๓ ประการ จึงได้สร้างวัดชื่อว่า มหาอุตมน์นทอาราม ท่ากลางเมืองไชยบุรี มีอกคได้ ๒๓๘๓ ตัว ปีขยัไล่ ไทยภาษาวา ปิมะเส็ง เดือน ๕ เพ็ญวัน ๗ มีอกคสัน ภายในมีหัวคูโส คูโกก เป็นค้ำกับลูกเต้าศิษย์โยม ภายนอกมีสิบย้อยน้อยใหญ่ พร้อมกันเลื่อมใสในศาสนาพระพุทธเจ้าตราบต่อเท่า ๕

พันพระวสา ขอให้ถึงสุขเลิศแล้ว ถึงเมืองแก้วนิรพาน
ก็ข้าเทอญ”

เป็นที่น่าเสียดายว่าวัดทั้งสองได้พังลงโขงหมด
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ ชาวไชยบุรีได้สร้างวัดไตรภูมิขึ้นใหม่
และร่วมกันหล่อพระพุทธรูปพระประธานทั้ง ๒ วัด
เดิมขึ้นมาได้รวมทั้งศิลาจารึกทั้ง ๒ แผ่นเป็นหลักฐาน
ทุกวันนี้ แสดงให้ทราบว่า “เมืองไชยบุรี” เป็นเมืองใหญ่
สมควร ทั้งเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญปากแม่น้ำสงคราม
เส้นทางคมนาคมโบราณ เข้ามาตอนในผ่านจังหวัด
นครพนม สกลนคร หนองคาย และอุดรธานี

เมืองไชยบุรีภาค ๓ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๙
พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่ ๓ (เจ้าอนุวงศ์) เวียงจันทน์
ได้สมคบกับเวียดนามเป็นพันธมิตร และกรีธาทัพข้าม
โขงตีเจ้าประเทศราชต่างๆ ที่ขอพึ่งพระบรมโพธิสมภาร
ทางกรุงเทพจนถึงเมืองนครราชสีมา แต่พ่ายแพ้กลับ
ไป รัชกาลที่ ๓ โปรดให้สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหา-
ศักดิ์พลเสพ เป็นแม่ทัพหลวง และเจ้าพระยาบดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี) สมุหนายกมหาไทยเป็นแม่ทัพหน้า
พร้อมด้วยเจ้าประเทศราชต่างๆ ในภาคอีสานยกทัพ
ไปตีนครเวียงจันทน์ ภายหลังได้ยกเลิกพระเจ้าประเทศ-
ราชเวียงจันทน์ และให้ท้าวสุวอธรรมมา (บุญมา)

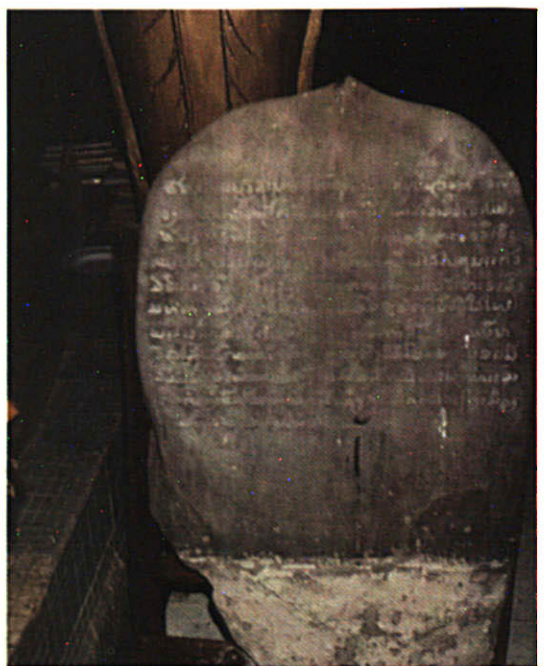
พระพุทธรูปพระประธานวัดไตรภูมิซึ่งหล่อมาจากวัดเดิม ๒
องค์และศิลาจารึกด้านข้างทั้ง ๒ แผ่น

อุปฮาดยโสธร เป็นพระปฐมเทวภิบาลที่ ๑ (ตันตระกุล
“ณ หนองคาย”) เจ้าประเทศราชหนองคายไปปกครอง
แทน

พญาหงสาวดี (หม้อ) ผักไผ่พระเจ้าประเทศ-
ราชเวียงจันทน์ ครั้นปราบเวียงจันทน์แล้ว ไทยเกิด
สงครามกับเวียดนาม ซึ่งเจ้าประเทศราชเวียงจันทน์
สวามิภักดิ์อยู่ และได้ทำสงครามยึดเยื่อมาถึง ๑๔ ปี
แต่เมื่อปราบเวียงจันทน์ได้ฝ่ายไทยให้อัครวงศ์เสน
เมืองเขมราฐ (อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี)
เข้ายึดเมืองไชยบุรีปากน้ำสงครามจุดยุทธศาสตร์สำคัญ
พญาหงสาวดี (หม้อ) พาไพร่พลหลบหนีข้ามโขงไป

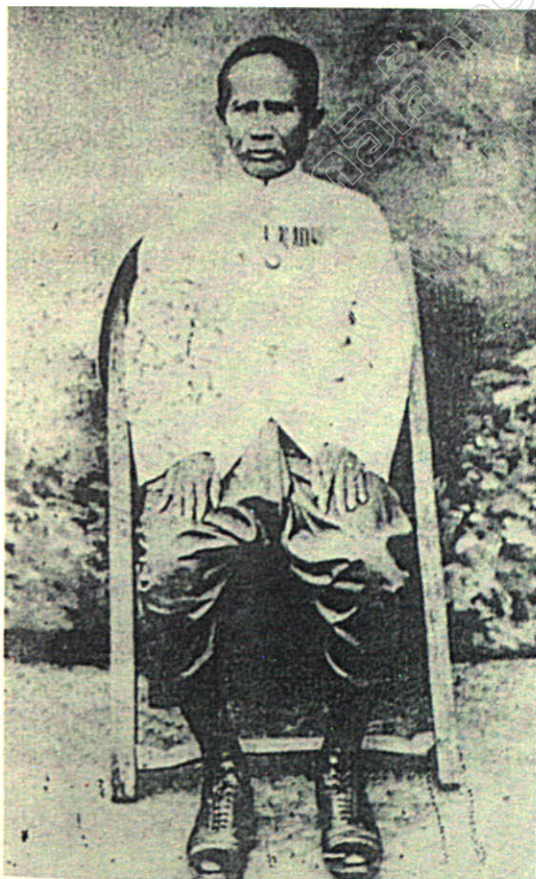
ศิลาจารึกแผ่นที่ ๑ บอกการตั้งเมืองไชยบุรี พ.ศ. ๒๓๕๑ และ
สร้างวัด พ.ศ. ๒๓๕๗

ศิลาจารึกแผ่นที่ ๒ บอกการสร้างวัด พ.ศ. ๒๓๗๕

จนม้าตัวเมียประจำตัวชื่อ “อีก้อม” จมน้ำตาย จึงฝังไว้ที่ชายหาดฝั่งซ้ายเรียกว่า “หาดอีก้อม” ถึงปัจจุบันมีหลักฐานเชื่อได้ว่าทัพเมืองเขมรราชูปถัมภ์เมืองไชยบุรีประมาณ พ.ศ. ๒๓๗๕ หลังจากสร้างวัดมหาอุคมนันทารามแล้ว ชาวเมืองไชยบุรีหนีเคลื่อนไปจนถึงเขตแดนญวน มีโปงดินเค็มซึ่งลึงชอบมากินมากเรียกว่า “กวนปุงลึง” พญาหงสาวดี (หม้อ) ค่ายที่นี้ ท้าวปทุมผู้น้องเป็นผู้นำแทนและทางเวียงคนามได้ตั้งให้เป็น “พระปทุมเจ้าเมืองหลวงปุงลึง” แต่พระปทุมถูกกดขี่ข่มเหงมากจนทนไม่ไหว จึงพร้อมใจกันอพยพกลับมาอีก ปรากฏว่าเมืองไชยบุรีถูกยึดแล้ว จึงถอยลงไปทางใต้ประมาณ ๑๖ กิโลเมตร และมีใบบอกขอตั้ง “เมืองท่าอุเทน” พ.ศ. ๒๔๔๐ โปรดให้พระปทุมเป็น “พระศรีวรราช” เจ้าเมืองจัตวา ดันตระกูล “กิตติศรีวรพันธ์” สืบตระกูล เจ้าเมืองอีก ๓ ท่าน จนยุบเมืองท่าอุเทนเป็นอำเภอ พ.ศ. ๒๔๕๓

ย้อนกลับไปปากน้ำสงครามอีกครั้ง อัครวงศ์เสน

พระศรีวรราช (บุญมาก กิตติศรีวรพันธ์) เจ้าเมืองท่าอุเทนที่ ๓ เชื้อสายท้าวหม้อผู้ก่อตั้งเมืองไชยบุรี

เมืองเขมรราช ได้ชักชวนเมืองคำเกิด-คำม่วน ฝั่งซ้ายที่กลายเป็นสมรภูมิ ให้อพยพหนีภัยมาอยู่ประมาณ ๖๐๐ คน และปีจอ สัมฤทธิศก จศ. ๑๒๐๐ พ.ศ. ๒๓๘๑ สมุหนายกมหาไทยจึงมีท้องตราพระราชสีห์ใหญ่แต่งตั้งให้อัครวงศ์เสนเป็น “พระไชยวงศา” เจ้าเมืองไชยบุรี (เมืองจัตวา) ขึ้นกับเจ้าประเทศราชนครพนม กำหนดแบ่งเขตเมืองตามท้องตราว่า “ตั้งแต่ลำน้ำโขงฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือเพียงปากห้วยบางบาตร (บังบาตร) ปากน้ำโขง ฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ เพียงห้วยแฮดต่อเขตเมืองนครพนม เลี้ยวตามลำห้วยสงคราม (แม่น้ำ) จนถึงห้วยแฮด (แรด) ทั้งได้ต่อไปเหนือเขาทอก (ภูทอก)”

รัชกาลที่ ๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตามสารตราเมื่อวันศุกร์ แรม ๑๑ ค่ำ เดือน ๙ ปีจอ สัมฤทธิศก จศ. ๑๒๐๐ พ.ศ. ๒๓๘๓ ว่า “อนึ่งครอบครัวชาวเมืองคำเกิด คำม่วน อพยพมาตั้งอยู่ที่เมืองไชยบุรี ๑๓๓ ครอบครัว ที่ยังตั้งตัวไม่ได้เพราะยากจน จึงโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินหลวง ๕ ชั่ง และสิ่งของต่างๆ ให้พระไชยวงศาเจ้าเมืองไชยบุรีนำขึ้นมาจัดซื้อข้าวและกระบือแจกจ่ายให้แก่ครอบครัวเหล่านั้น เพื่อให้เป็นทุนในการทำไร่ นา ทั้งที่อพยพมาก่อนและหลังและครอบครัวที่ยากจนมากที่สุด ก็ให้แจกจ่ายเครื่องนุ่งห่มให้ทั่วถึงกันตามสมควรแก่สิ่งของที่พระราชทานมาเพื่อให้อยู่เย็นเป็นสุขและเป็นกำลังของชาติบ้านเมืองสืบไป”

เมืองไชยบุรีภาค ๔ พระไชยวงศาจึงเป็นราชทินนามของเจ้าเมืองจัตวา (จังหวัด) ไชยบุรีสืบต่อมาระหว่าง พ.ศ. ๒๓๘๑-๒๔๕๗ รวม ๖๗ ปี โดยถืออัครวงศ์เสน เป็นต้นตระกูลตั้งนามสกุลว่า “เสนจันทรังษิไชย” สืบตระกูลเจ้าเมืองกันมา ๕ ท่าน จนพระไชยวงศา (ปาน เสนจันทรังษิไชย) เป็นผู้ว่าราชการเมืองท่านแรก จน พ.ศ. ๒๔๕๐ นายโสม เสนจันทรังษิไชย บุตรเจ้าเมืองท่านที่ ๔ เป็นผู้ว่าราชการเมืองไชยบุรีสุดท้าย และยุบเมือง (จังหวัด) เป็น “อำเภอไชยบุรี”

กระทรวงมหาดไทยได้ส่ง “ขุนไชยประชานุบาล” (แฉ่ง) ชาวกรุงเทพฯ เป็นนายอำเภอท่านแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒ ท่านอาจจะหนีอิทธิพลตระกูลเจ้าเมืองเก่า

คุณพ่อจินดา เสนจันทร์ผิไชย และสัญญาบัตรแต่งตั้งเจ้าเมืองที่ ๕ มีพระปรมาภิไธยล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕

ก็ได้ จึงขอข้ายว่าการอำเภอไชยบุรีมาตั้งอยู่ “ตำบลบ้านแพง” (อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม) จนก่อสร้างสถานที่ราชการเสร็จ พ.ศ. ๒๔๕๕ แต่คณะกรรมการอำเภอ เห็นว่าลำบากในการติดต่อราชการกับจังหวัดนครพนม เพราะใช้แม่น้ำโขงเป็นเส้นทางหลักไกลถึง ๑๐๐ กิโลเมตร จึงลงมติขอย้ายว่าการอำเภอไชยบุรีมาอยู่ที่บ้านพนอมใกล้ปากแม่น้ำสงคราม ประมาณ ๖ กิโลเมตร ยังไม่ทันจะสร้างสถานที่ราชการ กระทรวงมหาดไทยได้ย้าย “พระบริบาลศุกกิจ (คำสาย สิริขันธ์)” มาเป็นนายอำเภอไชยบุรี ท่านเห็นว่าบ้านพนอมเป็นหมู่บ้านเล็ก ผู้คนน้อย ทำเลไม่เหมาะสม จึงขอข้ายว่าการอำเภอกลับมาตำบลไชยบุรีปากแม่น้ำสงครามตามเดิม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖

ขอย้อนกลับไปตำบลบ้านแพง ซึ่งเคยเป็นที่ว่าการอำเภอไชยบุรี พ.ศ. ๒๔๕๒-๒๔๕๕ อีกครั้ง เนื่องจากเป็นตำบลที่ประชาชนอยู่กันหนาแน่น เป็นแหล่งเพาะปลูกยาสูบสำคัญ พ.ศ. ๒๔๕๗ มีโรงบ่มยาสูบถึง ๒๔ โรง ได้รับการยกเป็น “กิ่งอำเภอบ้านแพง” ใน พ.ศ. ๒๔๕๑ จน พ.ศ. ๒๔๕๗ จึงเป็นอำเภอบ้านแพง แยกจากอำเภอท่าอุเทน ส่วนปากน้ำสงคราม ตำบลไชยบุรี หลัง พ.ศ. ๒๔๕๖ ขึ้นกับอำเภอท่าอุเทน จน พ.ศ. ๒๔๖๙ ได้แยก “กิ่งอำเภออากาศอำนวย” มาตั้งที่ตำบลสามผง ทั้งนี้เพราะชาวนครพนมเสียดาชื้อ “เมืองอากาศอำนวย” (อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครปัจจุบัน) ต่อมาถูกยุบเป็นตำบลและแยกไปขึ้นกับอำเภอานานิवास จังหวัดสกลนคร ก็ยังใช้ชื่อนี้ ต่อมาข้ายว่าการกิ่งอำเภอไปตั้งที่ตำบลบ่อศรีสงครามเลย

เป็นชื่อ กิ่งอำเภอศรีสงคราม จน พ.ศ. ๒๔๙๖ จึงยกเป็น “อำเภอศรีสงคราม” ตัดคำว่า “บ่อ” ออก โดยรวมปากน้ำสงครามตำบลไชยบุรีด้วย แต่ก็ไกลจากที่ว่าการอำเภอถึง ๔๐ กิโลเมตร ต่อมาจึงขอแยกมาขึ้นกับอำเภอท่าอุเทน ซึ่งห่างกันเพียง ๑๖ กิโลเมตรแทน

เมืองไชยบุรีภาค ๕ (บึงคำ-บึงกาญจน์-บึงกาฬ) เมืองไชยบุรีที่ถูกยุบเป็นอำเภอปากน้ำสงคราม ในพ.ศ. ๒๔๕๖ เมื่อย้ายกลับคืนมาแล้ว ยังไม่ทันสร้างสถานที่ราชการเจ้าพระยามหาอมมาตยาธิบดี (เส็ง วิริยะสิริ) ราชปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย (ปลัดกระทรวงปัจจุบัน) มาตรวจราชการมณฑลต่างๆ ริมแม่น้ำโขง เห็นว่าเมืองปากซัน แขวงบลิดคณฑินคม (แขวงบลิดคำไซปัจจุบัน) นั้น กำลังเจริญรุ่งเรืองเพราะฝรั่งก่อสร้างสถานีเรือกลไฟขึ้นล่องแม่น้ำโขง ทั้งยังเป็นเส้นทางเชื่อมถึงเมืองพวน แขวงเชียงขวาง ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำซัน เป็นจุดขนถ่ายสินค้าผู้โดยสาร และเติมฟืนหักเรือกลไฟ เมื่อได้รับรายงานจากนายอำเภอไชยบุรีที่ ๒ (คำสาย สิริขันธ์) ว่ากำลังจะสร้างที่ว่าการอำเภอและสถานที่ราชการปากน้ำสงคราม จึงสั่งให้ย้ายที่มา ณ ตำบลบึงคำ เมืองโพนพิสัย (ยุบเป็นอำเภอ) เขตเจ้าประเทศราชหนองคาย ตรงข้ามเมืองปากซันฝั่งซ้ายเพื่อคานความเจริญฝั่งขวาให้ทัดเทียมกันทันที เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖

บึงคำ มิใช่บึงคำ ปัจจุบันเหลือสภาพบึงขนาดเล็ก ย่อมข้างศาลจังหวัดบึงกาฬ ไม่มีพงศาวดารบันทึกไว้ คาดว่าสมัยก่อนคงมีสภาพเป็นป่าดงและมีชาวผู้ไทพวน

ศาลหลักเมืองไชยบุรีเดิมปากน้ำสงคราม

บึงกาฬ (ที่มองเห็นหลังคาโบสถ์นั้น คือโบสถ์ของวัดใต้ ต.บึงกาฬ อ.บึงกาฬ)

มาตั้งหลักแหล่งอยู่เป็นจุด เช่น บ้านพันลำ เมื่อสร้างที่ว่าการอำเภอไชยบุรี (ภาค ๕) ริมแม่น้ำโขงกับบึงคำแล้ว ผู้คนจากเมืองไชยบุรีเดิมอพยพมาอยู่หนาแน่น นายอำเภอคำสาย สิริขันธ์ คงใช้บึงคำ (ทองคำ) เป็นนิมิต เรียกตั้งตำบลแห่งนี้ว่า “บึงกาญจน์” (กาญจน์ะ คือ ทองคำ) มีพื้นที่กว้างขวาง เขตของอำเภอเซกา อำเภอพรเจริญ อำเภอบึงโขงหลง อำเภอศรีวิไล และกิ่งอำเภอบุ่งคล้าเคยอยู่ในเขตบึงกาญจน์

มาก่อน ครั้นมีการใช้ พ.ร.บ.นามสกุล ชาวบึงคำขอใช้นามสกุลว่า กาญจนวาปสภิตย์ ทาบึงกาญจน์ฯ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเอกสารเก่าของทางราชการยืนยันข้อเท็จจริงที่กล่าวมาข้างต้น เช่น โฉนดที่ดิน ราชกิจจานุเบกษาเขียนชัด ๆ ว่า “บึงกาญจน์”

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เสด็จตรวจกิจการสงฆ์ภาคเหนือ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐ ทรงมีพระราชปรารภกับเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยว่า “ชื่ออำเภอบางแห่งไม่ตรงกับตำบลที่ตั้งอำเภอ ทำให้สับสน” กระทรวงมหาดไทยจึงสั่งการทั่วประเทศให้เปลี่ยนชื่ออำเภอตามตำบลที่ตั้ง จึงคาดว่าอำเภอไชยบุรีคงเปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอบึงกาญจน์ในปีนี้ (ใช้ชื่อไชยบุรีต่อเนื่องจากเมืองจัตวาที่ตำบลนี้รวม ๕ ปี) จวบจนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุค “อักษรวินิต” มีการสั่งตัดตัวอักษรออกไปหลายตัว คาดว่า “บึงกาญจน์” คงถูกตัดเป็น “บึงกาน” และเมื่อสิ้นสงครามโลก คงหาผู้รู้จริงยากเพราะหลงลืมอดีตทั้งบึงคำและความต่อเนื่องจากเมืองไชยบุรีเดิมเสียแล้ว “บึงกาญจน์” หรือ “บึงกาน” จึงกลายเป็น “บึงกาฬ” อันหมายถึง “บึงน้ำสีดำ” อย่างน่าเสียดาย

ระบบศาลปกครองเปรียบเทียบ ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย

สรเสรีญ ไกรจิตติ*

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๓๔ รวมทั้งฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่กำลังพิจารณากันอยู่นี้ หมวด ๘ ว่าด้วยศาล บทบัญญัติให้มีศาลปกครองขึ้นตามมาตรา ๑๙๕ และมีบทบัญญัติให้มีหลักประกันความเป็นอิสระของตุลาการศาลปกครองในมาตรา ๑๙๕ ตรี และกำหนดให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลอื่น หรือระหว่างศาลอื่นด้วยกัน ตามมาตรา ๑๙๕ เบญจ ในหมวด ๘ ที่ว่าด้วยศาลนี้ได้รับข้อไว้ ๓ ศาล คือ ศาลยุติธรรม ศาลทหาร และศาลปกครอง ศาลยุติธรรมมีกระทรวงยุติธรรมดูแลดำเนินการทางตุลาการ ศาลทหารอยู่ในกระทรวงกลาโหม ส่วนศาลปกครองนั้นยังมีปัญหาว่า จะให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือกระทรวงยุติธรรม ดูแลดำเนินการทางฝ่ายตุลาการซึ่งจะต้องออกเป็นกฎหมายต่อไป

รัฐบาลนี้ได้แถลงนโยบายไว้ตั้งแต่เริ่มแรกแล้วว่า จะปรับปรุงคณะกรรมการวินิจฉัยเรื่องราวร้องทุกข์ในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้เป็นศาลปกครอง

ภายใน ๔ ปี บัดนี้ระยะเวลาได้ผ่านมา ๒ ปี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งได้เตรียมงานมานานแล้ว จึงได้จัดยกร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกาขึ้นก่อน แล้วเปลี่ยนมาเป็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองขึ้นฉบับหนึ่ง

ส่วนทางฝ่ายตุลาการมีความเห็นว่า เมื่อใช้ชื่อว่าศาลก็ควรจะให้กระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ดูแลดำเนินการทางตุลาการเหมือนศาลอื่น เช่น ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา ศาลจังหวัด และศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ อันได้แก่ ศาลแรงงาน กับศาลภาษีอากร โดยมีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีของศาลนั้น ๆ ทั้งนี้ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นเมื่อจะมีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นจึงควรที่จะให้กระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ดูแลดำเนินการทางตุลาการของศาลปกครองด้วย และได้ยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองขึ้นอีกฉบับหนึ่ง

ร่างกฎหมายทั้งสองฉบับนี้มีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันที่สำคัญอยู่ ๒ ประการ คือ องค์ประกอบของผู้ที่จะมาเป็นตุลาการศาลปกครองนั้นให้รวมถึงข้าราชการฝ่ายอื่น ๆ มิใช่เฉพาะแต่ที่เป็นผู้พิพากษา

*อดีตรับคดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์, สมาชิกวุฒิสภา, ประธานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขานิติศาสตร์, รองประธานคณะกรรมการบริหารการบริการและการยุติธรรม

ศาลยุติธรรมเท่านั้น แต่รวมถึงผู้ที่เป็นอัยการ ตุลาการ ศาลทหาร หรือข้าราชการพลเรือนระดับสูง และอาจารย์สอนกฎหมาย รัฐศาสตร์ การปกครองหรือรัฐธรรมนูญตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อีกประการหนึ่งคือองค์กรที่จะเป็นหลักประกันความอิสระของตุลาการศาลปกครอง โดยร่างฯ ของกฤษฎีกาส่งร่างองค์กรนี้ขึ้นมาใหม่ซึ่งมีหน้าที่บริหารงานบุคคลของตุลาการศาลปกครองด้วยใช้ชื่อว่า คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง แต่ร่างฯ ของทางฝ่ายตุลาการคงใช้ คณะกรรมการตุลาการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการปัจจุบัน ส่วนที่แตกต่างกันสำคัญที่สุดคือร่างฯ ของกฤษฎีกากำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดูแลดำเนินการทางธุรการของศาล แต่ร่างฯ ของฝ่ายตุลาการยังคงให้กระทรวงยุติธรรมดำเนินการตามเดิมโดยมิได้มีการแก้ไของค์ประกอบของ ก.ค. แต่อย่างใด

ก่อนเข้าถึงเนื้อหาสาระของเรื่องนี้จะขอกล่าวถึงคำว่า ระบบศาลคู่ กับ ระบบศาลเดี่ยว ซึ่งเป็นระบบของศาลปกครองที่ใช้กันอยู่ในประเทศต่าง ๆ แล้วแต่ระบบกฎหมายของประเทศนั้น ๆ เมื่อกล่าวถึงระบบกฎหมายที่ใช้กันอยู่ทั่วไปมานานแล้วมีอยู่ ๒ ระบบ คือ ระบบ Common Law กับระบบ Civil Law ประเทศที่ใช้ระบบ Common Law เป็นหลัก เช่น อังกฤษ อเมริกา และประเทศในเครือจักรภพหรือที่เคยเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ใช้ระบบศาลเดี่ยว หมายถึง ศาลยุติธรรมพิจารณาพิพากษาคดีปกครองด้วย โดยมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กึ่งตุลาการพิจารณาชี้ขาดในชั้นต้น แล้วอุทธรณ์คำชี้ขาดไปยังศาลยุติธรรม ศาลยุติธรรมจะทำหน้าที่ Judicial Review โดยไม่ก้าวล่วงเข้าไปวินิจฉัยในดุลพินิจของคำสั่งทางปกครองหรือทางฝ่ายบริหาร ส่วนประเทศที่ใช้ระบบ Civil Law โดยมากเป็นประเทศในภาคพื้นยุโรป เช่น ฝรั่งเศส เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ เยอรมัน เป็นต้น ประเทศเหล่านี้มักจะแยกศาลปกครองออกจากศาลยุติธรรมเป็นระบบศาลคู่ แต่ก็มิได้มีไปนอกจากฝรั่งเศสซึ่งมีศาลยุติธรรมสูงสุดที่เรียกว่า Cour de Cassation และศาลปกครองสูงสุดที่เรียกว่า Conseil

d' Etat หรือแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Council of State ซึ่งมีผู้พยายามแปลเป็นไทยว่า สภาแห่งรัฐเลยหมดความหมายของการเป็นศาลปกครองไปเลย ส่วนระบบศาลปกครองเยอรมันนั้นก็แยกจากศาลยุติธรรมและมีศาลภาชีอากรขึ้นซึ่งมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ดูแลดำเนินงานทางธุรการ กับศาลแรงงานและสวัสดิการสังคมซึ่งอยู่ในความดูแลทางธุรการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำหรับศาลปกครองเยอรมันนั้นเคยอยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทย และเพิ่งย้ายมาอยู่ในความดูแลของกระทรวงยุติธรรมคู่กับศาลยุติธรรมเมื่อประมาณ ๒๐ ปีมานี้เอง

ส่วน Conseil d' Etat ของฝรั่งเศสนั้น ได้รวมศาลบัญชีหรือศาลภาชีอากรกับศาลแรงงานและสวัสดิการสังคมเข้าไว้ด้วยและแยกต่างหากจากศาลยุติธรรม ซึ่งต่างกับเยอรมันที่เขาแยกขึ้นไปเป็นแต่ละศาลโดยศาลยุติธรรมกับศาลปกครองจับคู่กันอยู่ในความดูแลของกระทรวงยุติธรรม ศาลภาชีอากรอยู่กับกระทรวงการคลัง และศาลแรงงานและสวัสดิการสังคมอยู่กับกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

อย่างไรก็ดี ขึ้นชื่อว่าศาลแล้วจะมีหลักการเหมือนกันทุกประเทศ คือ หลักประกันความเป็นอิสระของผู้พิพากษาหรือตุลาการตามแบบของแต่ละประเทศ เช่น ศาลปกครองของฝรั่งเศส มีคณะกรรมการตุลาการสำหรับศาลขึ้นต้นกับศาลอุทธรณ์ ส่วน Conseil d' Etat นั้นถือเป็นจารีตประเพณีว่าฝ่ายบริหารจะปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลปกครอง เพราะฝรั่งเศสถือว่าศาลปกครองเป็นศาลของฝ่ายบริหารเอง และฝรั่งเศสไม่ยอมให้ศาลยุติธรรมพิจารณาพิพากษาข้อพิพาททางปกครอง เพราะถือว่าถ้าทำเช่นนั้นก็เท่ากับฝ่ายตุลาการมาก้าวก่ายฝ่ายบริหาร ระบบศาลปกครองของฝรั่งเศสเป็นระบบที่ยุ่ยากมากที่สุดเกี่ยวกับอำนาจศาลขัดกันระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลปกครองหรือศาลอื่น จึงต้องตั้งศาลขึ้นมากอีกศาลหนึ่งเพื่อวินิจฉัยอำนาจของศาลที่ขัดกันนั้น เรียกว่า Tribunal de Conflits ซึ่งจะมีผู้พิพากษาจากศาลยุติธรรมสูงสุด ๔ คน และสมาชิก Conseil d' Etat

หรือผู้พิพากษาศาลปกครองสูงสุด ๕ คน รวมเป็นองค์คณะ และมีรัฐมนตรียุติธรรมเป็นประธาน ได้ทราบจาก Monsieur Jean Massot, Conseiller d'Etat ประธานคณะที่ ๔ ของศาลปกครองสูงสุดเองว่า ข้อเสียอย่างหนึ่งของศาลปกครองฝรั่งเศส คือ การพิจารณาคดีล่าช้า บางคดีกินเวลาถึง ๕ ปี

ต่อไปนี้จะขอลำถึงระบบศาลเดี่ยวภายในอังกฤษและอเมริกาบ้างแต่โดยย่อ ๆ นอกจากที่ได้กล่าวไว้ในรายงานการศึกษาเรื่ององค์กรวินิจัยข้อพิพาททางปกครองของคณะกรรมการการบริหารและการยุติธรรมที่ได้เสนอต่อวุฒิสภาแล้ว และผมได้นำเสนอต่อท่านรัฐมนตรีเทอดพงศ์ ไชยนิรันดร์ด้วย (บิดาท่านก็เคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอยู่สมัยหนึ่ง) เราได้ไปศึกษาคูงานที่ Knight's Bridge Crown Court และในคณะกรรมการวินิจัยคดีปกครองซึ่งเป็นศาลชั้นต้นที่ East Croydon คุณแล้วมีลักษณะเหมือนศาลแรงงานของเรา คือ มีประธานเป็นนักกฎหมายได้รับการแต่งตั้งจาก Lord Chancellor และผู้ร่วมเป็นองค์คณะ คือ ผู้แทนฝ่ายนายจ้างคนหนึ่งกับผู้แทนฝ่ายลูกจ้างอีกคนหนึ่ง และจะอุทธรณ์ไปยังศาลสูงหรือ High Court ซึ่งเป็นศาลยุติธรรมได้แต่เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย สำหรับใน High Court, Queen's Bench Division นั้นก็มีการพิจารณาคดีปกครองสูงขึ้นไปอีกระดับหนึ่งซึ่งคุ้มครองสิทธิของเอกชนจากการกระทำหรือคำสั่งของรัฐที่มีชอบด้วยกฎหมาย หรือนอกเหนืออำนาจของกฎหมาย (Ultra Vires) เช่น Writ of Habeas Corpus, Writ of Certiorari, Writ of Mandamus และ Writ of Prohibition ดังที่บรรยายไว้ในรายงานการศึกษาฯ ของวุฒิสภาดังกล่าวแล้ว

ในสหรัฐอเมริกา นั้น สำหรับศาลสูงสหรัฐมีระบบกฎหมายและวิธีพิจารณาคดีปกครองคล้ายกับของอังกฤษ คณะกรรมการการบริหารและการยุติธรรม ได้ไปฟังการบรรยายสรุปที่สำนักงานทนายความ Skadden Arps Meagher Slate & Flom ที่นครนิวยอร์ก โดยพาร์ทเนอร์อาวุโส ๔ คน ได้บรรยาย

ถึงระบบศาลอเมริกัน รวมถึงการพิจารณาคดีปกครองซึ่งพิจารณาพิพากษาโดยศาลยุติธรรม ได้อย่างรวดเร็วคดี Iran Contra ซึ่งสำนักงานนี้เป็นทนายของ Casper Wineberger อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ จำเลย กับคดีที่ประธานาธิบดี Clinton ถูกกล่าวหาว่าเคยมีความสัมพันธ์ทางชู้สาวกับ Pollar Jones ซึ่งศาลได้สั่งให้รอการพิจารณาไว้จนกว่าประธานาธิบดี Clinton จะพ้นจากตำแหน่งเสียก่อนเพื่อให้ทำหน้าที่ประธานาธิบดีด้วยความไม่ต้องกังวลใจกับการเป็นความ ทั้งได้ไปร่วมฟังการพิจารณาคดีที่ Federal Court ณ กรุงวอชิงตัน โดย Judge Sporkin อดีตที่ปรึกษากฎหมายของ CIA ได้เชิญให้ผมขึ้นนั่งบัลลังก์ด้วย โดยสวมเสื้อครุยผู้พิพากษาอเมริกัน มีคดีปกครองที่กระทรวงยุติธรรมตกเป็นจำเลยของผู้ต้องขังในเรือนจำหาว่าผู้บัญชาการเรือนจำออกคำสั่งวางระเบียบโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนในระบบศาลชั้นต้นมีองค์กรหนึ่ง เรียกว่า Administrative Procedure Conference เป็นผู้ควบคุมดูแลการจัดระบบและวิธีพิจารณาของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ศาลปกครองในแต่ละหน่วยงานของรัฐ เช่น องค์การอาหารและยา การคุ้มครองผู้บริโภค การบริการสาธารณะ และการจ่ายบำนาญบำนาญ เป็นต้น บรรดาผู้พิพากษาพิพากษาข้อพิพาททางปกครองระหว่างเอกชนกับรัฐในชั้นต้นนั้นสังกัดอยู่กับหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ และมีความอิสระในการชี้ขาดตามหลักการ แต่ในทางปฏิบัติแล้วไม่จริงเสมอไป

ยังมีอีกประเทศหนึ่งในยุโรป คือ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีทั้งระบบศาลปกครองคล้ายของฝรั่งเศส คือ Conseil d'Etat และ Ombudsman หรือผู้ตรวจการรัฐสภาพสมผลและสนับสนุนซึ่งกันและกันในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า Conseil d'Etat เป็นศาลของฝ่ายบริหาร ส่วน Ombudsman นั้นของรัฐสภา Conseil d'Etat มีอำนาจออกคำสั่งหรือคำพิพากษา แต่ Ombudsman ทำหน้าที่ตรวจสอบการกระทำของฝ่ายบริหาร เช่น กรมตำรวจ แล้วเสนอแนะต่อรัฐมนตรีผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยราชการนั้น และได้รับทราบจาก Mr.

Osting, Ombudsman ของประเทศเนเธอร์แลนด์ว่า รัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยราชการนั้น ๆ จะรับฟังข้อเสนอแนะของ Ombudsman และออกคำสั่งทางบริหารให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะนั้น นี่ก็แปลกไปอีกแบบหนึ่ง

สำหรับไทยเราดูเหมือนจะเอาแบบฝรั่งเศสแทบทุกอย่าง ได้แก่ การปกครองแบบ Parliamentary System ของอังกฤษ กำหนดให้มีศาลปกครองคล้าย ๆ ของฝรั่งเศสไว้ภายในเวลา ๔ ปี และยังได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยว่าจะให้ผู้ตรวจการรัฐสภาซึ่งมีต้นกำเนิดจากสวีเดน แต่ยังมีได้กำหนดเวลาไว้ว่าจะให้มีขึ้นเมื่อไร นี่หรือคือรัฐธรรมนูญของไทย เอาฝรั่งหลายชาติหลายภาษามายำใหญ่แล้วยังว่าไม่ค่อยจะเป็นประชาธิปไตย ประชาธิปไตยที่ว่ามันเป็นอย่างไร คงจะต้องศึกษาพัฒนากันต่อไป

เมื่อกล่าวถึงกระทรวงยุติธรรมแล้ว ขอได้โปรดทำความเข้าใจไว้ในขั้นนี้ก่อนว่า กระทรวงยุติธรรมไทยมีอำนาจหน้าที่ต่างกับกระทรวงยุติธรรม หรือ Ministry of Justice ของประเทศต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น สำหรับสหรัฐอเมริกาเรียกกระทรวงยุติธรรมว่า Department of Attorney - General หรือ State Department คือ กระทรวงยุติธรรมของเราทำหน้าที่ดูแลดำเนินงานทางธุรการของศาล และรัฐมนตรีมีหน้าที่เสนอเรื่องการแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขึ้น เลื่อนขึ้นเงินเดือน หรือเรื่องทางวินัยต่อคณะกรรมการตุลาการ (ก.ต.) โดยปลัดกระทรวงเป็นผู้เสนอ และรัฐมนตรีมีสิทธิไว้มติ ก.ต. ทั้งเป็นตัวเชื่อมโยงฝ่ายตุลาการกับฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ต่างกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมในประเทศอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมของฝ่ายบริหารด้วย ได้แก่ อัยการ การสอบสวน กรมราชทัณฑ์ และการร่างกฎหมาย บางประเทศรวมถึงเรื่องตรวจคนเข้าเมืองและคนต่างด้าวด้วย ซึ่งเมื่อก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี ๒๔๗๕ ก็เคยมีกรมอัยการ กรมราชทัณฑ์ และกรมร่างกฎหมายเป็นหน่วยงานที่สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรมของเราด้วย โดยเฉพาะกรมร่างกฎหมาย

ของกระทรวงยุติธรรมได้ถูกโอนไปอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการราษฎรเมื่อตอนเปลี่ยนแปลงการปกครองปี ๒๔๗๕ และได้ตราเป็นพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อปี ๒๔๗๖ โดยความดำริของท่าน ดร.ปรีดี พนมยงค์ ที่จะนำแบบอย่าง Conseil d'Etat ของฝรั่งเศสเข้ามาใช้กับระบบการร่างกฎหมายและศาลปกครองของเรา

เมื่อได้วิเคราะห์ระบบศาลปกครองเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ต่อไปนี้จะขอเสนอทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย ก่อนอื่นจะต้องพิจารณาถึงประวัติศาสตร์และที่มาของระบบกฎหมายและการศาลของเราย้อนหลังไปไม่น้อยกว่า 120 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ พระบิดาแห่งกฎหมายมหาชนและการศาล พระองค์ท่านได้เสด็จประพาสยุโรปถึง ๒ ครั้งและประเทศเพื่อนบ้านเรือนเคียงอีกหลายครั้ง ในทวีปยุโรปพระองค์ท่านได้เสด็จไปถึงจุดเหนือสุดของประเทศนอร์เวย์และเสด็จพระราชดำเนินขึ้นเขาไปทอดพระเนตรพระอาทิตย์เที่ยงคืนซึ่งต่อมารัฐบาลไทยได้ร่วมมือกับรัฐบาลนอร์เวย์สร้างพิพิธภัณฑ์สถานเป็นรูปศาลาไทย ณ จุดนั้น โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้เสด็จไปทรงทำพิธีเปิดเมื่อหลายปีมาแล้ว สมัยนั้นประเทศมหาอำนาจในทวีปยุโรปต่างแสวงหาอาณานิคมในทวีปเอเชียและแอฟริกา พระองค์ท่านทรงดำเนินวิเทศব্যด้วยการเสด็จเยือนพระมหากษัตริย์ในต่างประเทศ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศสยามกับประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ควีนวิกตอเรียแห่งจักรภพอังกฤษ พระเจ้าไกเซอร์แห่งประเทศเยอรมัน พระเจ้าซาร์แห่งรัสเซีย และพระเจ้าหลุยส์แห่งฝรั่งเศส เป็นอาทิ ทั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงพระราชวิเทศব্যในการถ่วงดุลย์และคานอำนาจระหว่างประเทศมหาอำนาจทั้งสิ้น ได้แก่ อังกฤษกับฝรั่งเศสฝ่ายหนึ่ง และเยอรมันกับรัสเซียอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อคงไว้ซึ่งความเป็นเอกราชของชาติไทยอันเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้แก่คนไทยทั้งชาติ ทั้งยังเป็นทีกล่าวขวัญกันต่อมาในบรรดานานาชาติว่าเมืองไทยไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของชาติใด

ในการเสด็จประพาสยุโรปทั้งสองครั้ง พระองค์ทรงมีพระราชปณิธานในอันที่จะศึกษาระบบการปกครองและระบบกฎหมาย ตลอดจนการจัดระบบสาธารณูปโภคทั้งหลายของประเทศต่าง ๆ ในยุโรป เพื่อนำกลับมาปรับปรุงพัฒนาเมืองไทย และได้ส่งพระราชโอรสไปทรงศึกษาในทวีปยุโรปหลายพระองค์ ในประเทศที่เป็นมหาอำนาจ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน รัสเซีย ทั้งยังได้นำผู้มีชื่อเสียงจากทั้งยุโรปและอเมริกามารับราชการเป็นที่ปรึกษาราชการแผ่นดินหลายท่าน มีทั้งอังกฤษ ฝรั่งเศส อเมริกัน เบลเยียม เดนมาร์ก และได้ตราพระราชบัญญัติเคาน์ซิลออฟสเตทหรือที่ปรึกษาาราชการแผ่นดินขึ้นเมื่อปี ๒๔๑๗ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับอยู่เพียง ๒๐ ปีก็ยกเลิกไปเมื่อปี ๒๔๓๗ ทางด้านกฎหมายและการศาลมี Monsieur Rolin Jacquemyns ชาวเบลเยียม ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยาอภัยราชา และเมื่อกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ทรงสำเร็จการศึกษากฎหมายจากมหาวิทยาลัยอ็อกซฟอร์ด ประเทศอังกฤษ มาดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม พระองค์ทรงปรับปรุงการศึกษากฎหมายถึงขนาดทรงสอนกฎหมายด้วยพระองค์เอง ได้ทรงปรับปรุงกฎหมายและการศาลให้เป็นที่เชื่อถือของนานาอารยประเทศ โดยใช้ระบบผสมผสานแบบอังกฤษกับฝรั่งเศส จะได้จากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามฟอร์มแล้ว ไทยเราเป็นประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายหรือระบบ Civil Law แต่ในเนื้อหาสาระโดยเฉพาะกฎหมายพาณิชย์ในบรรพ ๓ เรื่องเอกเทศสัญญา ได้ประมวลหลักกฎหมายอังกฤษเข้ามาบัญญัติไว้แทบทั้งสิ้นและยังได้บัญญัติหลัก Equity ของอังกฤษไว้ในมาตรา ๔-๔-๖ ตอนต้นของบรรพ ๑ ด้วย บรรดาท่านที่ปรึกษาราชการแผ่นดินที่เป็นฝรั่งต่อ ๆ มากี่กระจ่ายอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ Dr. Francis B Syare นักกฎหมายอเมริกันจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เป็นที่ปรึกษาราชการกระทรวงการต่างประเทศ และได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระยาภิรมย์ภักดี ทางกระทรวงยุติธรรมมีที่ปรึกษากฎหมายหลายท่านทั้งอังกฤษ ฝรั่งเศส เบลเยียม อเมริกัน เช่น James Overson Westengard, Dean of Harvard Law School และ

ญี่ปุ่นคือ Tokiji Masao ซึ่งได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระยามหิธร บรรดาท่านที่ปรึกษากฎหมายของกระทรวงยุติธรรมได้ร่วมกับท่านนักกฎหมายไทยที่ได้รับการศึกษากฎหมายจากอังกฤษ ร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จนสำเร็จทั้งหกบรรพในปี ๒๔๗๘ ไทยจึงได้ปลดแอกจากลัทธิสภาพนอกอาณาเขต (Extra Territory) เลิกศาลกงสุลและศาลคดีต่างประเทศซึ่งต้องมีผู้พิพากษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสบรรดาที่รับราชการเป็นที่ปรึกษากฎหมายอยู่ในกระทรวงยุติธรรมนั้น ขึ้นนั่งบัลลังก์พิจารณาพิพากษาคดีในกรณีที่มีคนในบังคับอังกฤษหรือฝรั่งเศสเป็นคู่ความด้วย เราจึงได้เอกราชทางการศาลโดยสมบูรณ์ในปี ๒๔๗๘ นั้น ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาระบบกฎหมายไทยให้เป็นที่ยอมรับนับถือของบรรดาประเทศมหาอำนาจที่เข้ามาทำมาค้าขายกับประเทศสยาม

ในทางการศาลนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงรวบรวมบรรดาศาลที่เคยกระจัดกระจายอยู่ในกระทรวงต่าง ๆ ให้มาอยู่ในกระทรวงเดียวกัน คือ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อปี ๒๔๓๔ โดยมีพระเจ้าอนงยาเธอพระองค์เจ้าสวัสดิโสภณทรงเป็นเสนาบดี และต่อมาด้วยการถวายคำแนะนำและการสนับสนุนของเจ้าพระยาอภัยราชา (Monsieur Rolin Jacquemyns) ที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ได้ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม และได้ทรงนำระบบอังกฤษมาปรับใช้กับศาลไทย เช่น ศาลข้าหลวงพิเศษ คล้าย Assign Court ไปชำระสะสางคดีที่ค้างคั่งตามหัวเมืองใหญ่ ๆ ศาลปรีสภา ซึ่งต่อมาเป็น ศาลแขวง หรือ Magistrate Court และศาลฎีกาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๐ มีผู้พิพากษาซึ่งสมัยนั้นเรียกว่า กรรมการศาลฎีกา ที่มีบรรดาศักดิ์เป็นพระยาเนติบัณฑิตสยาม ๑๓ ท่าน และมีเนติบัณฑิตอังกฤษท่านหนึ่งกับนักกฎหมายฝรั่งเศสซึ่งเป็นเนติบัณฑิตสยามกิตติมศักดิ์อีกท่านหนึ่ง มีรายนามดังต่อไปนี้ พระยาศรีสังกร (ดาต จารุรัตน์) เป็นอธิบดีพระยาวิกรมรัตนสุภาฯ (ชม ศุขะวณิช) พระยานิติศาสตร์ไพศาล (วัน จามรมาน) พระยาหมื่นโสภณศรีพิพัฒน์ (เชิญ ปรัชญานนท์) พระยาพรหมหัตถ์ศรีพิลาศ (แจ่ม

มิตรานนท์) พระยามนธาดราชศรีพิจิตร (สุดใจ จุฑะวิภาค) พระยาศรีจันทร์สุวิห (สุทธิ สุวรรณสุทธิ) พระยาประเสนะชิตศรีพิไลย (คัต บุนนาค) พระยานลราชสุวัจน์ (ทองดี วณิกพันธ์) พระยาพลางกูร-ธรรมพิชัย (เผติม พलगูร) พระยาอิศรภักดีธรรมวิเทศ (เคลื่อน อิศรภักดี) พระยาอมายพงศ์ธรรมพิศาล (ประสงค์ อมายกุล) และพระยาภักตราษฎ์สวัสดิ์ (สุดใจ ไกรจิตติ) มีพระยา ๒ ท่านที่เป็นเนติบัณฑิตอังกฤษด้วย คือ พระยานิติศาสตร์ฯ กับ พระยาพลางกูรฯ ส่วนเนติบัณฑิตอังกฤษ ได้แก่ Mr. Thavenot และ ฝรั่งเศส คือ Monsieur Pradere Niget เนติบัณฑิตสยามกิตติมศักดิ์ การที่ได้นำชื่อของทุกท่านมาจารึกไว้ ณ ที่นี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงลัทธิธรรม ๒ ประการ คือ ทั้งระบบกฎหมายและการศาล เราได้ใช้ระบบผสมผสานระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ แล้ว และการพระราชทานราชทินนามนั้น ให้แต่ละท่านมีนามสร้อยคล้องจองกันเป็นอย่างดีและมีความหมายแสดงให้เห็นว่าท่านได้รับราชการทางศาล หรืออัยการ หรือทหาร ตำรวจ หรือราชการในด้านอื่น เช่น การคลัง การเกษตร อย่างพระยาสรรพกิจเกษตรกร บิดาของท่านอดีตรองคมนตรีและประธานศาลฎีกา ดร.ประกอบ หุตะสิงห์ ผู้พิพากษาศาลฎีกาเมื่อปี ๒๔๗๐ มีจำนวน ๑๕ ท่าน เท่ากับผู้พิพากษาศาลสูงสุดของญี่ปุ่นสมัยนั้นพอดี ต่างกับจำนวนผู้พิพากษาศาลฎีกาปัจจุบันเป็นอันมาก ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งผู้ช่วยฯ และที่ปรึกษาด้วยร่วมร้อย

ราชการศาลยุติธรรมได้พัฒนาโดยใช้ระบบผสมผสานมาตามลำดับ ดังจะเห็นได้จากการแต่งตั้งผู้พิพากษาลำดับระบบฝรั่งเศส คือ แต่งตั้งจากผู้สำเร็จเนติบัณฑิตสอบแข่งขันกันเข้ามาเป็นผู้พิพากษาอาชีพ ตั้งแต่อายุ ๒๕ ปีเป็นอย่างน้อย โดยเริ่มทำงานศาลขึ้นต้น เมื่อมีอาวุโสสูงก็ขึ้นสู่ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาในที่สุด แต่การพิจารณาพิพากษาคดีต้องหลักอังกฤษ โดยอ้างอิงคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นบรรทัดฐาน

ศาลยุติธรรมได้พิจารณาพิพากษาคดีทุกประเภท-มาโดยตลอด เว้นแต่คดีที่ขึ้นศาลทหารซึ่งเป็นเรื่องของ

ทหารโดยเฉพาะ ถ้าเป็นการกระทำผิดต่อหรือกับบุคคลที่มีใช้ทหารในทางอาญาก็ต้องมาขึ้นศาลยุติธรรม และศาลยุติธรรมบางที่ก็ทำหน้าที่เป็นศาลทหารในคดีอาญาตามคำสั่งคณะปฏิวัติอันมีผลให้มีการอุทธรณ์ฎีการวมถึงคดีที่มีลักษณะทางปกครองทั้งในทางแพ่งและอาญา ตลอดจนคดีปกครองโดยตรง อันได้แก่ คดีแรงงาน และคดีภาษีอากร ความคิดที่จะแยกข้อพิพาททางปกครองอีกประเภทหนึ่งไปให้คณะกรรมการการกฤษฎีกาพิจารณานั้น เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อปี ๒๔๗๖ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการกฤษฎีกา ๒๔๗๖ ซึ่งนำแบบ Conseil d'Etat ของฝรั่งเศส แต่ยังไม่ค่อยมีผู้ใดเข้าใจว่าคดีปกครองตามแนวฝรั่งเศสนั้นเป็นอย่างไร นอกจากบางคนที่เป็นศึกษากฎหมายปกครองจากฝรั่งเศส แม้แต่กรรมการร่างกฎหมายซึ่งเป็นชาวฝรั่งเศสในขณะนั้น คือ นายกีโยง ยังได้ทำบันทึกทางราชการแสดงความไม่แน่ใจว่าจะนำแบบ Conseil d'Etat มาใช้กับระบบศาลไทยได้หรือไม่ หน้าที่หลักของคณะกรรมการการกฤษฎีกาจึงมีแต่ในทางร่างกฎหมาย จนถึงปี ๒๕๒๒ จึงได้มีพระราชบัญญัติคณะกรรมการการกฤษฎีกาปรับปรุงองค์การของคณะกรรมการการกฤษฎีกา โดยแบ่งเป็นกรรมการร่างกฎหมาย และกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ซึ่งทำหน้าที่วินิจฉัยเรื่องราวร้องทุกข์อันเป็นข้อพิพาททางปกครองลักษณะหนึ่ง แล้วเสนอความเห็นให้นายกรัฐมนตรีสั่ง คล้าย ๆ กับระบบ Conseil d'Etat ของฝรั่งเศสเมื่อประมาณ ๔๐ ปีย้อนหลังขึ้นไป ไทยเราเพิ่งจะทดลองใช้เมื่อประมาณ ๑๕ ปีมานี้เอง และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวนั้นก็ได้มีการจัดตั้งศาลปกครองที่แท้จริงขึ้นในระบบศาลยุติธรรม ได้แก่ ศาลแรงงาน กับศาลภาษีอากร ทำการพิจารณาพิพากษาตามวิธีพิจารณาคดีปกครองได้ผลเป็นที่ยอมรับนับถือจากประชาชนโดยทั่วไป เพียงแต่ยังมีข้อบกพร่องที่ควรพิจารณาแก้ไขกันต่อไป คือ การโยกย้ายผู้พิพากษาศาลยุติธรรมไปทำงานในศาลแรงงานหรือศาลภาษีอากรเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งพอมีความรู้ ความชำนาญ และอาวุโสสูงขึ้นไปทำงานในศาลภาษีอากรหรือศาลแรงงาน ซึ่งเป็นศาลปกครองตามแบบฝรั่งเศส

และเยอรมัน แต่ผู้พิพากษาศาลปกครองของทั้งสองประเทศนั้นเขาขึ้นสายตรงจากศาลชั้นต้นไปถึงศาลสูงสุด ไม่มีการย้ายไปย้ายมาระหว่างศาลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองในลักษณะอื่น ๆ ข้อบกพร่องข้อนี้ก็ได้รับการแก้ไขในร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองของทางฝ่ายตุลาการ มาตรา ๒๒ ที่บัญญัติบังคับไว้ว่า ผู้พิพากษาศาลปกครอง ตาม มาตรา ๒๐ (๒)(๓)(๔) จะโอนไปเป็นข้าราชการตุลาการในศาลยุติธรรมอื่นไม่ได้ ขึ้นไปถึงสูงสุดได้ที่ ศาลฎีกาศาลปกครอง ยกเว้น (๑) คือ บรรดาข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งไม่ห้ามการโอนกลับไปศาลยุติธรรม อันไม่ชอบด้วยหลักการการเป็นศาลชำนาญพิเศษ เช่นศาลแรงงานกับศาลภาษีอากรดังกล่าวแล้ว จึงควรจะได้มีการแก้ไขให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งหมด

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะเป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการศาลปกครองตามร่างพระราชบัญญัติของทางฝ่ายกฤษฎีกากับทางฝ่ายตุลาการนั้นไม่มีข้อแตกต่างกันเท่าใดนัก โดยเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษาอัยการ ข้าราชการพลเรือนระดับสูง ผู้สอนกฎหมาย-รัฐศาสตร์-รัฐประศาสนศาสตร์-รัฐธรรมนุญ การบริหารและการคลังมาเป็นระยะเวลาพอสมควร เข้ามาเป็นผู้พิพากษาศาลปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิ และตามร่างของทางฝ่ายกฤษฎีกานั้นเปิดโอกาสให้ผู้ที่เป็นกรรมการกฤษฎีกาตามเวลาที่กำหนด กับตุลาการพระธรรมนูญศาลทหาร มีโอกาสได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองด้วย ข้อคล้ายคลึงที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ทั้งสองร่างได้บัญญัติถึงเรื่องพนักงานคดีปกครอง ร่างของทางฝ่ายตุลาการได้บัญญัติไว้ใน มาตรา ๔๐ ให้พนักงานคดีปกครอง มีหน้าที่ช่วยเหลือในการดำเนินการพิจารณาคดีปกครอง สรุปสำนวน และทำความเข้าใจในประเด็นแห่งคดีเสนอผู้พิพากษาศาลปกครองเพื่อประกอบการพิจารณาก่อนที่จะวินิจฉัยชี้ขาด แสดงว่าร่างฯ ของฝ่ายตุลาการก็ยอมรับหลักการสำคัญบางประการของแบบฝรั่งเศสเช่นเดียวกับร่างของฝ่ายกฤษฎีกา ในสมัยที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ยุติธรรม ได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง โดยเชิญผู้แทนจากกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย อัยการเนติบัณฑิตยสภา มาร่วมกันยกร่าง ฝ่ายศาลเท่าที่จำได้มี ดร.อานันท์ คล้ายสังข์ อดีตประธานศาลฎีกา ซึ่งเป็น ดร.กฎหมายฝรั่งเศส ฝ่ายมหาดไทยมีนายประสิทธิ์ โกมลมาลย์ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดหลายจังหวัดสำเร็จจากวิทยาลัยการปกครองของฝรั่งเศสซึ่งมีหลักสูตรการศึกษา ๔ ปี นานกว่าผู้ที่ไปทำด็อกเตอร์กฎหมายฝรั่งเศสซึ่งโดยมากจะสำเร็จได้ภายใน ๒ ปี ร่างฉบับนั้นเมื่อมาถึงคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ตั้งคณะกรรมการชุดพิเศษขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวน ๑๕ คน และเท่าที่ผมจำได้ก็มี คุณชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศักดิ์ เป็นเลขานุการ ร่างนั้นมีลักษณะเป็นศาลยุติธรรมโดยมีผู้พิพากษาสมาทบคล้ายศาลเยาวชนและครอบครัวหรือศาลแรงงานในปัจจุบัน คงมีกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ดูแลงานธุรการเช่นเดียวกันกับศาลอื่นๆ ร่างนั้นได้มีการเสนอและผ่านสภาผู้แทนราษฎรแล้ว แต่ไม่ทันผ่านวุฒิสภาก็มีการเปลี่ยนรัฐบาล ต่อมาได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองอีก ๒-๓ ฉบับ แต่ก็มิอันเป็นไปเสียก่อน ถ้าไม่ปฏิบัติก็ยุบสภา จนถึงสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้กำหนดแนวทางที่จะพัฒนาบุคลากรของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ให้เป็นศาลปกครอง ก็พอดีถูก ร.ส.ช. มาถึงรัฐบาลท่านนายชวน หลีกภัย ได้แถลงนโยบายยืนยันแนวทางรัฐบาลท่านนายชาติชาย โดยกำหนดเวลาจะจัดตั้งศาลปกครองขึ้นภายใน ๔ ปี นี่ก็ ๒ ปี ผ่านไปแล้วข่าวการยุบสภาเริ่มคุกรุ่น แสดงว่าศาลปกครองนี้มีอาการ

ก่อนที่จะเลือกแนวทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย จะขอลำถ่วงถึงการศึกษากฎหมายของบางประเทศที่ใช้ระบบศาลคู่ หรือระบบศาลเดี่ยว การแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลปกครองและระบบศาลที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ตลอดจนกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ใช้เป็นหลักการปกครอง ขอยกตัวอย่างย่อ ๆ ของฝรั่งเศสกับเยอรมันซึ่งใช้ระบบศาลคู่ และอังกฤษกับอเมริกันซึ่งใช้ระบบศาลเดี่ยว การศึกษากฎหมายในฝรั่งเศส

กับเยอรมันนั้นเริ่มเป็นคู่กันมาตั้งแต่แรก โดยมีการศึกษากฎหมายเอกชน เช่น กฎหมายแพ่ง กฎหมายพาณิชย์ ซึ่งเป็นหลักกฎหมายเอกชน และกฎหมายมหาชน เช่น กฎหมายปกครอง กฎหมายรัฐธรรมนูญ ทั้งสองประเทศนี้มีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อสำเร็จการศึกษากฎหมายชั้นมหาวิทยาลัยแล้วก็ไปศึกษาต่อในวิทยาลัยชั้นสูง ของฝรั่งเศสมีวิทยาลัยชั้นสูงสำหรับผู้ที่จะเป็นผู้พิพากษาหรืออัยการในศาลยุติธรรมที่บอร์โด ผู้พิพากษาและอัยการอาจสลับเปลี่ยนหน้าที่กันได้ กับวิทยาลัยการปกครองสำหรับผู้ที่จะไปทำหน้าที่ทางฝ่ายปกครอง หรือใน Tribunal de Administratif และ Conseil d'Etat การแต่งตั้งก็เริ่มต้นจากการเป็นผู้พิพากษาชั้นผู้น้อยทำงานในศาลชั้นต้น ขึ้นไปเป็นชั้นกลางและชั้นสูงสุดทั้งในศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง แล้วยังมีศาลที่สำคัญอีกศาลหนึ่งคือ ศาลที่ชี้ขาดอำนาจศาลขัดกัน ศาลนี้ประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลยุติธรรมสูงสุด ๕ คน ผู้พิพากษาศาลปกครองสูงสุด (Conseil d'Etat) ๕ คน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน และประธานโดยตำแหน่งของ (Conseil d'Etat) คือ นายกรัฐมนตรี ส่วนคณะกรรมการตุลาการของศาลยุติธรรมนั้นมีประธานาธิบดีเป็นประธานโดยตำแหน่ง คูแล้วระบบฝรั่งเศสค่อนข้างจะสับสนระหว่างฝ่ายตุลาการกับฝ่ายบริหาร มีหลักประกันความเป็นอิสระของตุลาการศาลชั้นต้นกับชั้นอุทธรณ์โดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ส่วนศาลสูงสุด หรือ Conseil d'Etat นั้นมีแต่จารีตประเพณีการปกครองเป็นหลักประกันว่าฝ่ายปกครองจะปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของ Conseil d'Etat

ฝ่ายอังกฤษกับอเมริกันนั้น การศึกษากฎหมายก็ต่างกัน สำหรับอังกฤษมีหลักสูตรการศึกษากฎหมายชั้นปริญญาตรี ๓ หรือ ๔ ปี แล้วไปศึกษาต่อใน Council of Legal Education ผู้ที่สำเร็จจากสถาบันนี้เรียกว่า Barrister-at-Law หรือสถาบันสอนกฎหมายของ Solicitor ผู้ที่สำเร็จจากสถาบันนี้จะได้เป็น Solicitor วิชาชีพกฎหมายของอังกฤษแบ่งเป็น Barrister กับ Solicitor ผู้ที่ประกอบวิชาชีพ Barrister มาไม่

น้อยกว่า ๗ ปี จึงอาจจะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือ ๑๔ ปี อาจจะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาศาลสูง ส่วนอเมริกันนั้นจะต้องเรียนหลักสูตรปริญญาตรี B.A. หรือ Bachelor of Arts เป็นเวลา ๔ ปี ก่อนแล้วจึงจะไปเรียนหลักสูตรโรงเรียนกฎหมายอีก ๓ ปี จะได้ปริญญา J.D. หรือ Jurist Doctor แล้วจะประกอบวิชาชีพในรัฐใดก็ต้องไปสอบหลักสูตร Barrister ของรัฐนั้น การเป็นผู้พิพากษามีทั้งระบบเลือกตั้งและแต่งตั้งแล้วแต่กฎหมายของมลรัฐ ส่วนการเป็นผู้พิพากษาของสหรัฐนั้นใช้ระบบแต่งตั้ง สำหรับผู้พิพากษาศาลสูงสุดซึ่งมีอยู่เพียง ๙ คนนั้น แต่ละคนประธานาธิบดีจะเป็นผู้เสนอ สภา Senate จะเป็นผู้ตรวจสอบประวัติของผู้นั้น ซึ่งอาจจะเคยเป็นผู้ว่าการมลรัฐ หรือ Federal Court Judge หรือ ศาสตราจารย์สอนกฎหมายผู้มีชื่อเสียง เมื่อสภา Senate ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วจึงสาบานตนเข้ารับตำแหน่ง Earl Warren อดีตประธานศาลสูงสุดของสหรัฐเคยเป็นผู้ว่าการมลรัฐแคลิฟอร์เนียมาก่อนแล้วมาเป็นประธานศาลสูงสุดอยู่อีกนานจนอายุเกือบ ๘๐ ปีจึงลาออก และก่อนนั้น Taft เคยเป็นประธานาธิบดีมาก่อนแล้วมาเป็นประธานศาลสูงสุด ผู้พิพากษาศาลสูงสุดเมื่อได้รับตำแหน่งแล้วจะเป็นไปจนตายหรือลาออก ศาลสูงสุดสหรัฐยังมีอำนาจตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาว่ากฎหมายขัดกับรัฐธรรมนูญด้วย ส่วนอังกฤษนั้นไม่มีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร ฉะนั้น คำพิพากษาของ House of Lords ในส่วนที่ทำหน้าที่ตุลาการในบางกรณีจึงใช้อ้างอิงเป็นกฎหมายได้ดังที่เรียกกันว่า Judge make Law

ดังได้กล่าวแล้วว่า ไทยเราใช้ระบบผสมผสานระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสทั้งในการศึกษากฎหมายระบบกฎหมาย การแต่งตั้งผู้พิพากษา และการพิจารณาคดีของศาล ในเรื่องศาลปกครองนี้ก็ได้ใช้ระบบศาลเดี่ยวมาโดยตลอด เพิ่งจะมีนโยบายเปลี่ยนเป็นระบบศาลคู่เมื่อ ๒-๓ ปีมานี้เอง ในขณะที่การวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครองของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ หรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนยังไม่มีผลบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังตัวอย่างในเรื่องที่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์สั่งพักราชการปลัดกระทรวงพาณิชย์ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๓๖ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ได้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. ว่าคำสั่งของรัฐมนตรีฯ นั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่ง ก.พ.ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าคำสั่งพักราชการของรัฐมนตรีฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมายจริง จึงเสนอให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลสั่งให้รัฐมนตรีฯ เพิกถอนคำสั่งพักราชการ และให้ปลัดกระทรวงฯ กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม นายกรัฐมนตรีสั่งตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๗ แต่รัฐมนตรีมิได้นำพาต่อคำสั่งนั้น ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้สั่งย้ายไปอีกครั้งหนึ่ง รัฐมนตรีก็ยังไม่ปฏิบัติตาม จนต้นเดือนกันยายน ๒๕๓๗ รัฐมนตรีฯ จึงสั่งโดยให้ยกเลิกคำสั่งเดิมของตนเอง และให้ปลัดกระทรวงกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมเมื่อกลางเดือนกันยายน เหลือเวลาอีกเพียง ๑๕ วัน ปลัดกระทรวงก็เกษียณอายุราชการ โดยมีคำสั่งตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี และโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร แสดงว่ารัฐมนตรีมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี และคำสั่งของนายกรัฐมนตรีไม่มีผลบังคับตามกฎหมายแต่อย่างไร ปลัดกระทรวงพาณิชย์จึงต้องขอความเป็นธรรมจากศาลยุติธรรมโดยฟ้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในข้อหาปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ นี้ เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งของการบังคับการตามกฎหมาย ถ้าจะให้ศาลปกครองไปอยู่ในความดูแลของฝ่ายบริหาร อาจจะมีผู้โต้เถียงได้ว่าการที่ศาลยุติธรรมอยู่ในความดูแลของกระทรวงยุติธรรมซึ่งก็เป็นฝ่ายบริหารเหมือนกัน แต่ผิดกันตรงที่ตำแหน่งสำคัญในทางธุรการของกระทรวงยุติธรรมนั้นได้โอนผู้พิพากษาไปดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ตั้งแต่ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง เลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการ อธิบดีกรมบังคับคดี อธิบดีกรมคุมประพฤติ ฉะนั้น ถ้าจะพิจารณาในทางปฏิบัติแล้วก็เท่ากับผู้พิพากษาดูแลทางธุรการของศาลด้วยตนเองอยู่แล้ว รวมถึงการจัดทำงบประมาณของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งต้องเริ่มจากบรรดาผู้พิพากษาทั้งหลายซึ่งต้องทำหน้าที่ทั้งทางตุลาการและธุรการด้วย เช่น ในการก่อสร้างอาคารศาลและบ้านพัก

ฉะนั้น การบริหารราชการกระทรวงยุติธรรมของเราจึงเป็นที่สะดวกสบายแก่รัฐมนตรีมากโดยถือกระเป๋ามาใบเดียว มีผู้พิพากษาซึ่งโอนมาทำหน้าที่ทางธุรการคอยดำเนินการให้ คราบไคที่ฝ่ายบริหารไม่ก้าวก่ายฝ่ายตุลาการแล้ว ราชการกระทรวงยุติธรรมก็จะดำเนินไปได้ด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่เกิดวิกฤตการณ์ประการใด แต่ลึกลับพินิจก็มักจะมีการทักกันบ้างนาน ๆ ครั้ง

การที่ราชการศาลและกระทรวงยุติธรรมดำเนินไปได้ด้วยดีเช่นนั้น ก็เพราะเรามีกฎหมายที่เป็นหลักประกันความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ ซึ่งได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองอยู่เสมอ จนเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ตุลาการในปี ๒๕๓๕-๓๖ นั้นก็เกี่ยวกับฝ่ายบริหารจะก้าวก่ายฝ่ายตุลาการ ด้วยความร่วมมือของตุลาการฝ่ายข้างน้อยที่อยู่ในอำนาจเพียงไม่กี่คนในขณะนั้น เมื่อสถานการณ์กลับคืนสู่ภาวะปกติแล้วก็มีความคิดที่จะแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ โดยทางสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งคณะกรรมการวิชาการขึ้น และกระทรวงยุติธรรมก็ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการตุลาการ หรือ ก.ต. แต่ก็ยังไม่ปรากฏผลออกมาในรูปแบบใด ฉะนั้น ผมจึงขอเสนอทางเลือกให้ท่านทั้งหลายพิจารณา “ระบบศาลควบ” คือ ศาลปกครองกับศาลยุติธรรมเข้าไว้ในร่มเดียวกัน และองค์กรที่เป็นหลักหรือเป็นร่วมในเรื่องนี้ก็คือ คณะกรรมการตุลาการ ซึ่งจะต้องปรับปรุงแก้ไขและให้ครอบคลุมถึงตุลาการศาลปกครองด้วย ทั้งนี้ผู้ที่มีสิทธิสมบูรณ์ในการที่จะเลือกเอารวมแบบใด ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ

ก่อนที่จะวางรื้อให้ดูสัก ๒ แบบ จะขอกล่าวถึงการที่จะให้ประธานศาลฎีกา และหรือตุลาการชั้นผู้ใหญ่ ได้แก่ ชั้น ๘ และชั้น ๙ ไปให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ดังที่ปฏิบัติกันอยู่ในขณะนี้เช่นเดียวกับคณะกรรมการ ป.ป.ป. คณะกรรมการวินัยจรรยาบรรณทนาย หรือข้าราชการ

บางตำแหน่ง เช่น เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินนั้นผมไม่เห็นด้วย นั่นเป็นระบอบอเมริกันที่มีการดุลยและคาน หรือ Balance of Power ระหว่าง ๓ อำนาจ คือ ฝ่ายบริหารเป็นผู้เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกาในสภา Senate เป็นผู้ตรวจสอบ และเมื่อแต่งตั้งแล้วฝ่ายตุลาการก็เป็นอิสระและบริหารงานศาลโดยฝ่ายตุลาการเอง แต่อย่าลืมว่าศาลสูงสุดอเมริกันมีอำนาจตีความรัฐธรรมนูญหรือพิพากษาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญด้วย แต่ศาลฎีกาเราไม่มีอำนาจเหมือนศาลสูงสุดของอเมริกัน ประธานศาลฎีกาเป็นเพียง ๑ ใน ๙ ของคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญเท่านั้น นอกจากอเมริกันแล้วก็ยังมีญี่ปุ่นอีกประเทศหนึ่งที่นำระบบการแต่งตั้งแบบผสมผสานมาใช้ได้อย่างแนบเนียนที่สุด กล่าวคือ ผู้พิพากษาศาลสูงสุดของญี่ปุ่นนั้นขึ้นมาจากผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ๑๐ คน ส่วนอีก ๕ คนนั้นนายกรัฐมนตรีเสนอแต่งตั้งจากนักเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ การคลัง อดีตกองกษัตริย์ หรือศาสตราจารย์สอนกฎหมาย รัฐศาสตร์ หรืออัยการผู้มีชื่อเสียงโด่งดัง เมื่อกล่าวถึงญี่ปุ่นแล้วก็ยากจะขอลำดับถึงศาลปกครองของญี่ปุ่นไว้ ณ ที่นี้ว่า เมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นเคยใช้ระบบศาลคู่ ทำให้นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นมีอำนาจมาก แต่หลังสงครามญี่ปุ่นได้เปลี่ยนมาใช้ระบบศาลเดี่ยวจนบัดนี้ โครงสร้างของศาลสูงสุดญี่ปุ่นก็เปิดกว้างคล้าย ๆ ของอเมริกัน และต่างกับของไทยมาก แต่คล้ายกันในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น แต่ของญี่ปุ่นให้เป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาอยู่ถึง ๗ ปี ถึง ๑๐ ปี แต่ของไทยเราเป็นอยู่เพียงปีเดียว คณะผู้พิพากษาศาลสูงสุดของญี่ปุ่นทั้งสิบห้าคนทำหน้าที่คณะกรรมการตุลาการด้วย โดยมีเลขาธิการศาลสูงสุดทำหน้าที่แทนฝ่ายตุลาการในการประชุมคณะรัฐมนตรีหรือสภาไดเอท เมื่อมีเรื่องเกี่ยวกับศาล รวมทั้งการของบประมาณของศาลจากสภาด้วย เลขาธิการศาลสูงสุดนี้จะได้รับการแต่งตั้งจากผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์อาวุโส ซึ่งต่อไปก็จะได้ขึ้นเป็นหนึ่งในผู้พิพากษาศาลสูงสุด

ตอนนี้ไปได้พิจารณาถึงหลักสำคัญที่สุดของการเป็นศาล คือ หลักประกันความเป็นอิสระของผู้พิพากษา

ตุลาการ หรือ Independence of the Judiciary ขอให้พิจารณาร่างของฝ่ายกฤษฎีกาก่อน ตามมาตรา ๒๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองประกอบด้วย (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน (๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุดด้วยกัน จำนวน ๖ คน (๓) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นที่ได้รับเลือกจากศาลปกครองชั้นต้นด้วยกัน จำนวน ๔ คน (๔) กรรมการอื่น จำนวน ๓ คน ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเลือกขึ้นสภละ ๑ คน และคณะรัฐมนตรีเลือกขึ้นอีก ๑ คน ผู้ซึ่งได้รับเลือกตามอนุมาตรานี้จะต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย อาจารย์ผู้สอนกฎหมายในมหาวิทยาลัยของรัฐ หรือผู้พิพากษาหรือตุลาการในศาลอื่น ซึ่งมีใช้ตุลาการศาลปกครอง (๔) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ดูแล้วเกิดความรู้สึกว่า ร่างของฝ่ายกฤษฎีกาจะเอาใจนายความและอาจารย์สอนกฎหมายอยู่ค่อนข้างมากถึงขนาดจะเอาใจท่านเหล่านั้นให้สนับสนุนร่างฯ นี้ด้วย ส่วนร่างฯ ของทางฝ่ายตุลาการคงใช้คณะกรรมการตุลาการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการปัจจุบันโดยมิได้มีการเสนอเปลี่ยนแปลงแก้ไขแต่อย่างใด ผมจึงขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมอีก ๒ แบบ เพื่อให้เกิดการ Check & Balance ตามหลักสากล

แบบที่ ๑ ให้มี ก.ต. โดยตำแหน่ง ๕ คน คือ ประธานศาลฎีกาเป็นประธาน อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลฎีกาศึกษาปกครอง รองนายกรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย และรองประธานสภาผู้แทนราษฎรตามที่ประธานสภามอบหมาย กับกรรมการตุลาการที่ได้รับเลือกจากผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ๗ คน จากผู้พิพากษาศาลปกครอง ๓ คน กับข้าราชการตุลาการบำนาญอีก ๒ คน โดยผู้พิพากษาทั้งประเทศเป็นผู้เลือก และให้มีการเลือกตั้งทุก ๒ ปี ผู้ที่เป็น ก.ต. บำนาญอาจจะเป็นติดต่อกันได้เพียง ๒ วาระ เหตุที่เสนอดังนี้โดยคำนึงถึงหลักการของคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีประธานรัฐสภาเป็นประธานและมีประธานศาลฎีกากับอัยการสูงสุดเข้าไปเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และเมื่อศาล

ปกครองจะมีอำนาจวินิจฉัยการใช้ดุลพินิจในคดีปกครอง จึงควรให้ฝ่ายบริหารเข้ารับทราบในกิจการของ ก.ต. และรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเช่นเดียวกับรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ทั้งยังจะเป็นจุดเชื่อมโยงกับประชาชนด้วย ร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ เบื้องต้น ยังกำหนดให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลอื่น หรือระหว่างศาลอื่นด้วยกัน

แต่ถ้าเห็นว่าการเมืองไม่ควรจะเข้าไปเป็น ก.ต. ก็ขอเสนอ

แบบที่ ๒ ให้เปลี่ยนแปลง ก.ต. โดยตำแหน่งที่เป็นนักการเมืองเป็นกรรมการอื่น ๒ คน โดยให้นายกรัฐมนตรีเลือกคนหนึ่งและประธานสภาผู้แทนราษฎรเลือกอีกคนหนึ่ง ผู้ซึ่งได้รับเลือกตามแบบนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามในการที่จะเป็นผู้พิพากษาศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง เช่น ข้าราชการตุลาการ อัยการ ข้าราชการพลเรือนระดับ ๑๐-๑๑ หรือศาสตราจารย์ที่สอนหรือเคยสอนนิติศาสตร์

รัฐศาสตร์ การปกครอง การบริหารหรือการคลัง ตามที่กฎหมายบัญญัติ ก.ต. ดังสองท่านนี้มีหน้าที่รับทราบกิจกรรมของ ก.ต. และรายงานต่อผู้เลือกคนเข้ามาก็จะได้โครงสร้างของ ก.ต. ในลักษณะเปิด เกิดการ Balance of Power ขึ้นตามหลักสากล

ในที่สุด จึงขอสรุปว่าการที่จะเปลี่ยนแปลงสถาบันหลักของบ้านเมืองนั้น จะต้องพิจารณาให้รอบคอบถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสถาบันการปกครอง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันอย่างไรตลอดจนระบบกฎหมาย และที่สำคัญคือ รัฐธรรมนูญตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามแบบของไทยเรา มิใช่จะเอาแต่ของฝรั่งชาติใดชาติหนึ่งเพียงบางส่วนมาปรับใช้กับสถาบันหลักของเรา โดยไม่คำนึงถึงหลักการผสมผสานตามที่เราก่อปฏิบัติมาโดยตลอด ในฐานะประธานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขานิติศาสตร์ จึงขอเสนอข้อคิดให้เป็นทางเลือกที่น่าจะเหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทยตามเหตุผลทางวิชาการและภาคปฏิบัติในลักษณะผสมผสาน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วด้วยประการฉะนี้.

ศาลกับความยุติธรรม

นายพินิจ จารุสมบัติ

๖ เนื่องในโอกาสแห่งมงคลฤกษ์พระราชพิธีเปิด ศาลจังหวัดบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มาถึงในวาระนี้ ผมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของจังหวัดหนองคาย รู้สึกปลาบปลื้มยินดีเป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสได้เห็นศาลสถิตย์ยุติธรรมจัดตั้งขึ้นในเขตอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

ผมไม่ได้รู้สึกยินดีแต่เพียงเพราะว่ามีศาลจังหวัดเกิดขึ้นเท่านั้น แต่ผมยินดีเพราะรู้สึกว่าการตั้งศาลของเราจะมีสถาบันอันเป็นที่ตั้งของความยุติธรรม สถิตย์อยู่เป็นที่พึ่งพิงของชุมชนชาวหนองคายสืบไป ผมเองเรียนรู้จากประสบการณ์ว่า ประชาชนคนไทยทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์แห่งความยุติธรรมโดยเท่าเทียมกันและโดยทั่วถึงแม้การตั้งศาลจังหวัดบึงกาฬจะไม่ได้ทำให้การรับประโยชน์ต้องเพิ่มขึ้นหรือน้อยลง แต่ศาลจังหวัดบึงกาฬก็เป็นเครื่องชี้ให้เห็นได้ว่า สถาบันยุติธรรม (ไม่ใช่แต่ศาลเพียงประการเดียว) ได้ก้าวหน้าใกล้ชิดกับประชาชนและความเดือดร้อนของชุมชนมากขึ้น ความยุติธรรมไม่ได้เกิดขึ้นเพียงเพราะการมีศาล หรือการที่มีกฎหมายเท่านั้น แต่ความยุติธรรมเกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการทางกฎหมายและกระบวนการทางศาล ซึ่งเป็นกระบวนการที่ลงรากฐานมาช้านาน ประชาชนและชุมชนยอมรับให้ศาลและกระบวนการของศาลเป็นเครื่องมือในการอำนวยความยุติธรรม

ชาวหนองคาย เขต ๒ ยอมรับและเชื่อมั่นว่า ศาลจังหวัดบึงกาฬ จะเป็นสถานที่ที่พวกเราพึ่งพาเพื่อรักษาความยุติธรรมเอาไว้

ความยุติธรรมเป็นสิ่งที่มิได้เกิดขึ้นเพียงเพราะจังหวัดหนองคายเรามีศาลหรือมีกฎหมายเท่านั้น แต่ความยุติธรรมเกิดขึ้นเพราะมีองค์ประกอบหลายส่วนตั้งอยู่ด้วยกัน ใน ประการแรก ความยุติธรรมเกิดขึ้นเพราะมีธรรม และความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของมนุษย์กฎหมายได้ประกาศขึ้นเพื่อยังไว้ซึ่งมีธรรมอันร่วมกันของสมาชิกในสังคม ณ เวลานั้นๆ เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันได้ในกฎเกณฑ์ที่สมาชิกทั้งหลายไม่รู้สึกขัดใจหรือถูกบีบบังคับให้ปฏิบัติตามและสมาชิกยอมรับว่ากฎเกณฑ์ดังกล่าวเป็นกฎหมาย เรื่องนี้ผมสามารถยืนยันได้จากประสบการณ์ของตนเอง คงจะจำได้ว่าประเทศไทยเพิ่งจะผ่านกาลเวลาของความแตกแยกทางความคิดในทางสังคม (ไม่ใช่ทางการเมือง-ผมขอย้ำว่าไม่ใช่ความแตกแยกทางการเมืองหรือความเชื่อ) มาไม่นานนักเวลานั้นเรามีกฎหมายหลายฉบับที่แยกเสรีภาพของตัวบุคคลออกจากความคิดของเขา กฎหมายเอาผิดกับคนบางคนเพียงเพราะความคิด และกฎหมายก็กำหนดให้บุคคลคิด (และเชื่อ) จากองค์ประกอบภายนอก ในช่วงเวลานั้นผมจำได้ว่า ศาลสถิตย์ยุติธรรมไม่

เคยเป็นเครื่องมือในการบันทึกภาพทัศนียภาพจะมีอยู่น้อยนิดเลย ตรงกันข้ามฝ่ายปกครองกลับไม่สามารถมีอำนาจศาลมากำกับมิโนธรรมของบุคคลได้ ผมจึงรู้สึกฝังใจตลอดมาว่า ศาลของไทยนั้นเป็นศาล “สถิตยยุติธรรม” จริง ๆ มากกว่าเป็นศาลที่ตัดสินเอาแต่เนื้อความตามกฎหมาย ใคร ๆ หลายคนคงจะจำกัดประวัติศาสตร์คดีหนึ่งได้ที่ศาลไทยปฏิเสธการใช้บังคับกฎหมายย้อนหลังแก่อาชญากรรมสงคราม ซึ่งนับเป็นความกล้าในทางจริยธรรมที่ลูกหลาน และประชาชนเช่นผมต้องจำไว้มิลืม

ประการที่สอง ในสังคมพลเรือนกฎหมายเป็นเครื่องยังความยุติธรรมและโดยนัยกลับกันความยุติธรรมเองก็เกิดขึ้นโดยกระบวนการเช่นกัน กฎหมายจึงต้องมีศุภนิทการกระบวนการเพื่อเป็นเครื่องประกันว่ามิโนธรรมและกฎหมายนั้นมีได้แยกออกจากกัน ยกตัวอย่างเช่น กระบวนการนิติบัญญัติ ซึ่งกำหนดให้มีการถ่ายโอนอำนาจและกำกับอำนาจเป็นลำดับขั้นจากประชาชนจนถึงสมาชิกสภาผู้แทนและศาล นอกจากนี้ยังมีระบบตรวจสอบกันได้ในทางสังคม ทางการเมือง และในทางกฎหมาย เพื่อให้มีผลใช้ปฏิบัติได้ แม้กระบวนการดังกล่าวจะใช้เวลาบ้างในการเปลี่ยนแปลงแต่ในท้ายที่สุด กระแสผลักดันของสังคมและชุมชนผู้เป็นเจ้าของสิทธิย่อมหนุนพลวัติแห่งการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ถูกต้องได้

ประการที่สาม ความยุติธรรมตามกฎหมายและสถาบันตุลาการเป็นผลพวงของการสั่งสมทางประวัติศาสตร์ที่สืบทอดต่อกันมาโดยไม่ขาดสาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้สถาบันศาลและตุลาการของไทยเป็นที่พึ่งพิงเพื่อหาความยุติธรรมได้ตลอดมา ผมเห็นว่าสถาบันตุลาการเป็นสถาบันที่ได้รับความเชื่อถือตรงมาโดยตลอด ไม่เคยโอนเอียงห่างจากประชาชนและความยุติธรรม ทุกวันนี้พระราชดำรัสอันเกี่ยวกับกฎหมายและความยุติธรรมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานไว้ในโอกาสต่าง ๆ และตำนานเรื่องความเที่ยงธรรมของกรมหลวงราชบุรีฯ ก็เป็นสิ่งที่ตุลาการไทยสืบทอดมาโดยตลอดมิได้ขาดสาย ผมตั้งใจที่เรารักษาปทัสฐานเหล่านี้ไว้จนทุกวันนี้

ประการที่สี่ ความยุติธรรมเกิดขึ้นได้เพราะกฎหมายและศาลไทย ให้ความเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติแก่ผู้ที่เข้ามาพึ่งพิง ข้อนี้น่าจะดูเหมือนเป็นเรื่องง่าย ๆ แต่หากพิจารณาลงไปเรื่อย ๆ จะพบว่า เป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นโดยง่ายภายในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่ง จากประสบการณ์ที่ผมได้เข้ามาต่อสู้ในทางการเมืองและจากประสบการณ์ที่ผมได้เข้าร่วมเป็นฝ่ายบริหารนั้น ผมพบว่าความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติในระบบราชการไทย จนทุกวันนี้ฝ่ายบริหารยังคงวนเวียนอยู่กับการใช้อำนาจดุลพินิจในทางบริหารโดยไม่มีเครื่องมือเพียงพอที่จะกำกับการใช้ดุลพินิจ ไม่มีแม้แต่กระบวนการทางประวัติศาสตร์ที่จะส่งสมสืบทอดให้ข้าราชการรับใช้ประชาชนและยังความผาสุกให้กับประชาชน ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินงานของระบบราชการไทย เป็นสิ่งที่ผมและคณะรัฐบาลนี้ยังต้องต่อสู้ต่อไปเพื่อช่วงชิงเอามาไว้ให้ได้เหมือนกับที่กระบวนการยุติธรรมได้ประกันเอาไว้ให้เป็นเวลาช้านานแล้ว

ประการที่ห้า ความยุติธรรมเกิดขึ้นได้เพราะประชาชนสามารถคาดหวังว่าจะพึ่งพาได้จริงนี้สำคัญมาก เพราะความคาดหวังร่วมกันเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ประชาชนมีความนับถือกฎหมายและตุลาการ

ประการที่หก ความยุติธรรมเกิดขึ้นได้เพราะกระบวนการยุติธรรมนั้นเปิดเผยตรวจสอบได้และทุกคนเข้าถึงได้ หมายความว่าบรรดาข้อพิพาทที่ต้องดำเนินกระบวนการทางศาล ต้องกระทำโดยเปิดเผยให้สาธารณชนตรวจสอบได้ และเมื่อตัดสินแล้วยังเปิดให้ตรวจสอบจากสาธารณะได้อีก ข้อนี้น่าจะเห็นกัน ฟังดูแล้วเป็นสิ่งที่ผู้พิพากษาตุลาการทราบแก่ใจคืออยู่แล้วทุกท่าน ไม่เห็นจะน่าตื่นเต้นอะไร แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผมเองกลัวพูดได้เลยว่า การดำเนินงานของทางฝ่ายบริหาร ยังไม่สามารถเดินตามเงื่อนไขของกระบวนการยุติธรรมได้ทันและยังล้าหลังอยู่อีกหลายปีนัก แต่ก็เข้าใจที่ฝ่ายบริหารและคนรุ่นใหม่ ๆ ได้พยายามสร้างจินตภาพของสังคมเปิดให้เกิดขึ้น แม้จะใช้เวลาบ้างแต่ผมก็สังเกตว่า สังคมไทยและระบบต่าง ๆ ของรัฐ

เริ่มเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น ขอให้ดูตัวอย่างจังหวัดหนองคาย ของเรานี้เป็นตัวอย่าง ปัจจุบันนี้ชาวจังหวัดหนองคาย กำลังพัฒนานตนเองอย่างรีบเร่ง เพื่อให้สังคมของเรา เป็นสังคมเปิดมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุกวันนี้ เราชาวหนองคาย เริ่มพูดและคิดกันแล้วว่าเราเป็นประตูอินโดจีน เรา ชาวหนองคายจะต้องรีบพัฒนาความเป็นเมืองศูนย์กลางอินโดจีนของเราให้รวดเร็วและรับความเปลี่ยนแปลงให้ทัน ซึ่งหากย้อนหลังไปคูสักเจ็ดปีที่แล้ว จะไม่ได้พบความกระตือรือร้นเช่นนี้มาก่อนเลย อันนี้เป็นข้อยืนยันได้ว่าสังคมและกระบวนการที่เปิดเผย เป็นปัจจัยที่ผลักดันให้สังคมพัฒนาเช่นเดียวกับที่ได้ จรรโลงให้สถาบันศาลของเรายังความยุติธรรมมาได้ ตลอด

ประการสุดท้าย ความยุติธรรมเกิดเพราะ การมีส่วนร่วมและการยอมรับจากสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการประคับประคอง ให้สถาบันใด ๆ อยู่ได้ตลอดรอดฝั่งไม่ว่าจะเป็นศาล ตุลาการ ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือฝ่ายปกครอง

ความยุติธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนา ประชาธิปไตยในประเทศไทยมีองค์ประกอบหลาย ประการที่ปรากฏในสถาบันศาลมาช้านาน แต่ไม่พบ ในกระบวนการฝ่ายปกครอง ผมเห็นว่า เงื่อนไขต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างบนนี้ เป็นสาระสำคัญพื้นฐานของการ

พัฒนาประชาธิปไตยของไทย และต้องขยายผลไปให้ กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การจัดตั้งศาลจังหวัด บึงกาฬมิได้มีความหมายในเชิงทวิสัยเท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ให้สังคมและชาวหนองคายระลึกไว้ เสมอว่า ความยุติธรรมเป็นสิ่งที่พวกเราทุกคนคาดหวัง ได้เข้าถึงได้

ในท้ายสุดนี้ ผมขอบันทึกไว้ว่า พวกเราหลายคน ได้ร่วมกันต่อสู้ ผลักดันและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ทั้งร่างกาย แรงใจ ให้จัดตั้งศาลจังหวัดบึงกาฬจนเป็น ผลสำเร็จ ตั้งแต่ผู้พิพากษาทุกท่าน ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอทุกท่าน อัยการ เรือนจำ ประชาชนชาว หนองคายทั้งหมด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าน ส.ส.สมุท พรหมพันธ์ ห่าว ที่ประสานงานด้วยความอดทน และ มุ่งมั่นติดต่อกันมาตลอดจนเป็นศาลจังหวัดบึงกาฬ ที่เห็นทุกวันนี้

(นายพนิจ จารุสมบัติ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย

การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง (Compulsory Voting)

นายวรสิทธิ์ อภิชาติโชติ

ผู้พิพากษาศาลจังหวัดหนองคาย

ช่วยทำหน้าที่ผู้พิพากษาศาลจังหวัดบึงกาฬ

การเลือกตั้งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ก็เพราะตามลักษณะการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยนั้นจะต้องให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้อำนาจอธิปไตยอย่างกว้างขวาง และการที่จะทำเช่นนั้นได้ ในสังคมที่กว้างใหญ่เช่นปัจจุบันก็จะต้องให้ประชาชนมาออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้ามาใช้อำนาจนั้นแทน

ทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นมาของสิทธิเลือกตั้งและการออกเสียงเลือกตั้ง มีวิวัฒนาการอันยาวนานทางประวัติศาสตร์การเมือง โดยเกิดจากความคิดผสมในทางอุดมคติและการปฏิบัติซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยโบราณเมื่อเกิดระบอบประชาธิปไตยและตั้งแต่มีการนำระบอบประชาธิปไตยเข้ามาปฏิบัติใช้ในสังคมแล้ว แนวความคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้วิวัฒนาการต่อเนื่องกันมาควบคู่ไปกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม จนกระทั่งในสังคมประชาธิปไตยปัจจุบันประเทศต่างๆ ได้ยึดถือทฤษฎีเกี่ยวกับการออกเสียง

เลือกตั้งใหญ่ๆ อยู่ ๒ ทฤษฎี คือ

๑. ทฤษฎีที่ว่า การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิ (right)
๒. ทฤษฎีที่ว่า การออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ (duty)

ในขณะที่ประเทศในโลกส่วนใหญ่ถือหลักที่ว่า การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิส่วนตัวเฉพาะของบุคคล จะไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่ก็ได้ แต่ในขณะเดียวกันก็มีบางประเทศถือหลักที่ว่า การออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่โดยมีการออกกฎหมายบังคับให้ประชาชนไปออกเสียงเลือกตั้ง และกำหนดโทษสำหรับการไม่ไปออกเสียงเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เช่น ออสเตรเลีย เบลเยียม อาร์เจนตินา บราซิล สวิตเซอร์แลนด์ ออสเตรีย ฟินแลนด์ สิงคโปร์ เป็นต้น ประเทศเหล่านี้มีการนำระบบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งชั่วระยะเวลาหนึ่งต่อมาก็ยกเลิก บางประเทศมีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ระบบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีที่ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ ซึ่งทฤษฎีนี้ถือว่าชาติเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย มิใช่ประชาชนหรือราษฎร อำนาจเลือกตั้งจึงเป็นสิ่งที่ชาติมอบให้แก่ประชาชนในฐานะเป็นองค์กรที่มีหน้าที่เลือกผู้แทนของชาติ ดังนั้น การเลือกตั้งของประชาชนจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่มิใช่การใช้สิทธิ ผู้ที่ได้รับหน้าที่จึงอาจจะถูกบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งได้ แต่แม้กระนั้นก็ตาม ประเทศที่ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติก็ไม่ได้ใช้ระบบการบังคับเช่นนี้เสมอไป เพราะในสมัยปัจจุบันทฤษฎีที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติหรือของประชาชน เป็นเรื่องในทางทฤษฎีเท่านั้น แม้จะช่วยในการกำหนดหลักการอื่นๆ ได้ แต่ก็ไม่จำเป็นเสมอไป บางประเทศกลับเขียนรวมๆ ไปด้วยซ้ำว่าอำนาจอธิปไตยของชาติเป็นของประชาชน สาเหตุที่แท้จริงของระบบการบังคับจึงอยู่ที่ภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี กล่าวคือ หลายประเทศอดทนหาระอาใจต่อความไม่สนใจในการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งมีการแพร่ตัวอย่างกว้างขวางจนทำให้เป็นที่สงสัยกันว่า ผลการเลือกตั้งไม่เป็นเครื่องแสดงออกถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชนส่วนใหญ่ และเพื่อต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสูงขึ้น ซึ่งเป็นหลักสำคัญในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งเหตุผลที่ว่า การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งจะเป็นการช่วยเพิ่มการศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน ตลอดจนความรู้สึกที่ว่าสิ่งใดที่เป็นเรื่องส่วนรวมหรือของประเทศชาติ ประชาชนต้องถือเป็นภาระหน้าที่ต้องมีส่วนร่วมเช่นเดียวกับการรับราชการทหาร หรือการเสียภาษีอากร อย่างไรก็ตามในประเทศที่มีการใช้ระบบการบังคับดังกล่าวมีผู้แสดงความเห็นต่อระบบนี้อย่างมากมาย ทั้งสนับสนุนและคัดค้าน รวมทั้งมีการสำรวจทัศนคติของประชาชนที่มีต่อระบบนี้ด้วย การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งมีหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ดังนี้

๑. รูปแบบของการออกกฎหมายบังคับ

มีการออกกฎหมายบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งในลักษณะต่าง ๆ กันตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ บางประเทศบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ บาง

ประเทศบัญญัติไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง บางประเทศบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งเฉพาะการเลือกตั้งบางประเภทเท่านั้น หรือบางประเทศบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งเฉพาะบางพื้นที่เท่านั้น เช่น บางจังหวัดหรือบางรัฐและบางประเทศบังคับให้บุคคลไปออกเสียงเลือกตั้งจนกระทั่งมีอายุถึงเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หลังจากนั้นไม่มีการบังคับอีกต่อไป หรือบางประเทศบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งเฉพาะผู้ที่มีความรู้ความสามารถเท่านั้น

๒. โทษ

ในส่วนของบทลงโทษหรือสภาพบังคับทางกฎหมายสำหรับผู้ไม่ไปลงคะแนนเลือกตั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ปรากฏว่าในทุกประเทศจะกำหนดโทษปรับตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศหรือบางกรณีเพียงแค่คำเตือน มีบางประเทศลงโทษโดยการประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปลงคะแนนเลือกตั้งในที่สาธารณะเพื่อให้เกิดความอับอาย บางประเทศลงโทษโดยตัดสิทธิบางประการ เช่น สิทธิในการสอบแข่งขันหรือแต่งตั้งเข้าทำงานในราชการหรือลงโทษโดยประทับตราในบัตรประจำตัวเพื่อแสดงว่าผู้นั้นไม่ได้ไปออกเสียงเลือกตั้ง บางประเทศลงโทษแบบทวีคูณ ซึ่งมีทั้งคำเตือน ปรับ ประกาศรายชื่อในที่สาธารณะ เพิกถอนสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ตลอดจนในการสมัครเข้าทำงานตามหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ สำหรับการบังคับใช้มาตรการลงโทษทางกฎหมาย ปรากฏว่าบางประเทศ (ออสเตรเลีย เบลเยียม) ผู้ไม่ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่สามารถแสดงเหตุผลอันสมควรทำให้ได้รับการยกเว้นโทษ คงมีผู้ที่ถูกฟ้องร้องและได้รับการลงโทษโดยถือว่ามิเจตนาในการไม่ไปลงคะแนนเสียงจริงๆ เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าในเบลเยียมแม้กำหนดโทษแบบทวีคูณแต่ในทางปฏิบัติมีการลงโทษคำเตือน และปรับเท่านั้น บทลงโทษไม่ได้นำมาใช้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง หรือในเนเธอร์แลนด์มีผู้ไม่ลงคะแนนเสียงจำนวนมากไม่ได้รับการฟ้องร้องตามกฎหมายเพราะมีผู้ฝ่าฝืนจำนวนมาก จนกระทั่งเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะจัดการส่งคนเหล่านั้นฟ้องต่อศาลสำหรับอำนาจในการพิจารณาลงโทษนั้น บางประเทศ

เช่น ออสเตรเลีย มีการพิจารณาลงโทษทันทีโดยเจ้าหน้าที่ในการเลือกตั้ง ซึ่งอาจจะเป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่ในการเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่ในการเลือกตั้งแห่งจักรภพ แต่ถ้ามีการฝ่าฝืน เช่น ได้รับหนังสือแสดงเหตุผล (please explain) แล้วไม่ตอบกลับมา และเจ้าหน้าที่ได้เตือนไปอีกครั้งหนึ่งแต่ก็ยังเพิกเฉย หรือไม่ยอมเสียค่าปรับตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่เลือกตั้ง ก็จะถูกฟ้องร้องและตัดสินโดยศาล สำหรับเนเธอร์แลนด์ เบลเยียม ผู้ไม่ไปลงคะแนนเสียงต้องแสดงเหตุผลต่อเจ้าหน้าที่เสียก่อนได้แก่ นายกเทศมนตรี หรือเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่น ซึ่งถ้าไม่สามารถแสดงเหตุผลหรือเหตุผลไม่เพียงพอจะถูกฟ้องร้องและตัดสินโดยผู้พิพากษาประจำท้องถิ่น (the local bench หรือ justice of the peace)

๓. การจัดมาตรการเสริม

การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง อาจทำให้ผู้เลือกตั้งบางจำพวกได้รับความเดือดร้อน เพราะต้องไปลงคะแนนเสียง มิฉะนั้นจะได้รับโทษตามกฎหมาย เช่น บุคคลซึ่งโดยลักษณะอาชีพทำให้ไม่สามารถลงคะแนนเสียงในวันเลือกตั้งได้ ได้แก่ ชาวประมง กะลาสีเรือ แพทย์ พยาบาล ทูต หรือเจ้าหน้าที่ทางการทูต กองศุล หรือเจ้าหน้าที่สถานกงสุล ทหารที่ประจำอยู่ชายแดน หรือผู้ที่อยู่ระหว่างการเดินทาง หรือไม่อยู่ในเขตที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น รวมทั้งคนพิการ คนตาบอด คนชรา คนโกลีคลอด ฯลฯ บุคคลเหล่านี้ทางราชการได้ให้ความสะดวกในการลงคะแนนเสียง เช่น การลงคะแนนเสียงก่อนวันเลือกตั้ง ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในข้อกำหนดของกฎหมาย นอกจากนี้ทางราชการได้จัดหน่วยเลือกตั้งพิเศษขึ้นในโรงพยาบาล บ้านพักต่างๆ หรือหน่วยเลือกตั้งสำหรับทหารขณะปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น และมีการกระจายหน่วยเลือกตั้งไว้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งบางประเทศมีการลดค่าโดยสารหรือโดยสารรถฟรีในการเดินทางมาเลือกตั้ง สิ่งเหล่านี้เป็นมาตรการเสริมนอกเหนือจากมาตรการทางกฎหมายที่รัฐต้องจัดเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้เลือกตั้งให้มากที่สุด อันเนื่องมาจากมีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง

ผลดีและผลเสียของระบบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง

ผลดี

๑. ผลที่เด่นชัดที่สุดคือ การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง นำมาซึ่งสถานการณ์ที่ประชาชนทั้งหมดได้ช่วยกันตัดสินใจว่า ใครจะเป็นผู้ปกครองพวกเขาหรือใครจะเป็นรัฐบาล ซึ่งพวกเขาได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษ และแสดงออกโดยการมีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยพร้อมใจกันไปลงคะแนนเลือกตั้ง เมื่อถึงวันเลือกตั้งในอัตราที่สูงมาก เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของฝ่ายข้างมาก ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญในระบอบประชาธิปไตย

๒. การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง ทำให้อัตราการลงคะแนนเสียงของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในทุกประเทศที่มีการบังคับ โดยเฉพาะตั้งแต่มีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งในแต่ละประเทศอัตราการลงคะแนนเสียงจะสูงมากและคงที่อย่างสม่ำเสมอเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนเกิดความเคยชินในการลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งได้พัฒนามาตั้งแต่มีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งจนถึงปัจจุบัน

๓. การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง ช่วยลดความแตกต่างในการลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามตัวแปรประเภทต่างๆ ทุกประเภท ได้แก่ อายุ การศึกษา ระดับความเป็นเมืองของชุมชน รายได้ การนับถือศาสนา และเพศ รวมทั้งตัวแปรด้านความสนใจทางการเมือง ซึ่งในแต่ละประเภท จำนวนผู้ลงคะแนนเลือกตั้งจะใกล้เคียงกันมาก ความแตกต่างมีน้อยมาก เมื่อเทียบกับในช่วงที่ไม่มีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง

๔. การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง ช่วยประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองทั้งหลายในการชักชวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวมทั้งผู้สนับสนุนพรรคของตนให้ไปลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งก็หมายความว่า เป็นการรณรงค์การเลือกตั้ง โดยการให้ประชาชนใช้เวลาเพียงเล็กน้อยจากการชักนำของพรรคการเมืองที่ตนศรัทธา ให้ออกมาลงคะแนนเลือกตั้งมากกว่าที่จะ

เป็นการบังคับผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกตั้ง โดยที่ยังไม่ทราบถึงแนวทางว่าจะเลือกตั้งใครหรือ พรรคการเมืองใดหรือไม่

๕. ประโยชน์อย่างหนึ่งที่ได้จากการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง คือ ทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพราะภายหลังการเลือกตั้งแต่ละครั้งต้องมีการตรวจสอบบัญชีผู้เลือกตั้งกันอย่างละเอียด เพื่อติดตามเกี่ยวกับการไม่ไปลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชน ทำให้มีการแก้ไขบัญชีผู้เลือกตั้งให้ถูกต้องสมบูรณ์อยู่เสมอ

ผลเสีย

๑. แม้ว่าการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงจำนวนมากอันเป็นการสนับสนุนหลักการปกครองตามเสียงข้างมาก ในระบอบประชาธิปไตย แต่การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งก็ถูกโต้แย้งได้ว่าเป็นการบังคับประชาชนผู้ซึ่งไม่มีความรู้ ไม่มีความสนใจในการเลือกตั้งให้ไปลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งก็หมายความว่ารัฐบาลนั้นได้รับการเลือกมาจาก บุคคลที่ไม่มีความรู้ ไม่มีความสนใจในการเลือกตั้งนั่นเอง ดังเช่นในประเทศออสเตรเลีย การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งทำให้เกิดการลงคะแนนเสียงแบบ “donkey vote” เป็นการลงคะแนนของผู้ที่ไม่สนใจอะไรเลยหรือไม่รู้อะไรนักหรือลงคะแนนแบบขอไปที ซึ่งการลงคะแนนแบบนี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมา

๒. ในขณะที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้รับความอิสระในการที่จะเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดก็ได้ พวกเขาบางส่วนจึงรู้สึกว่าจะได้รับความอิสระที่จะตัดสินใจว่าจะไปลงคะแนนเลือกตั้งหรือไม่ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ดังนั้นเมื่อมีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้งที่คัดค้านระบบการบังคับอย่างแข็งขันก็จะลงคะแนนเสียงให้เป็นบัตรเสียหรือบัตรเปล่าโดยเจตนาทำลายระบบนี้ และทำให้ไม่มีผลต่อการนับคะแนนในที่สุด เห็นได้จากในทุกประเทศที่มีการบังคับ จะมีการลงคะแนนที่เป็นบัตรเสียหรือบัตรเปล่าเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับในช่วงที่ไม่มีการบังคับ อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า การบังคับให้ไป

ออกเสียงเลือกตั้งมีผลกระทบต่อการลงคะแนนที่เป็นบัตรเสียน้อยมาก ในประเทศออสเตรเลีย

๓. แม้ว่าการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง จะช่วยประหยัดเวลาของพรรคการเมืองในการชักนำประชาชนให้ไปลงคะแนนเลือกตั้ง แต่ผลเสียที่จะเกิดขึ้นคือ พรรคการเมืองและผู้สมัครไม่ต้องกังวลมากนักเกี่ยวกับการโฆษณาหรือเผยแพร่การเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการทำให้ประชาชนสนใจและไปลงคะแนนเลือกตั้ง สิ่งนี้ทำให้พรรคการเมืองและผู้สมัครเกิดความเกียจคร้านในการสร้างความศรัทธา อุดมการณ์ หรือความผูกพันแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ร่วมอยู่ในปรัชญาเฉพาะของพรรค และผลเสียที่ตามมา ก็คือการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งทำให้พรรคการเมืองลดความพยายามในการให้ความรู้ด้านการเมืองแก่ประชาชน

จากการศึกษาและวิจัยในเรื่องการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง ยังไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนว่า ระบบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งนั้นดีหรือไม่ดี เป็นประชาธิปไตยหรือไม่ เพราะวาระบับนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสียในเวลาเดียวกัน รวมทั้งประเทศที่มีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งนั้น บางประเทศมีความเป็นประชาธิปไตยค่อนข้างสูง และบางประเทศไม่ถึงกับเป็นเผด็จการเสียทีเดียว แต่การที่ประเทศเหล่านั้นสามารถใช้ระบบนี้มาเป็นเวลานานจนถึงปัจจุบันและกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างหนึ่งนั้น ก็เพราะว่าประเทศเหล่านั้นมีมาตรการทางกฎหมายที่บังคับใช้กับผู้ฝ่าฝืน และที่สำคัญนอกเหนือจากมาตรการทางกฎหมายก็คือ มีมาตรการเสริมระบบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งในเรื่องต่างๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องการอำนวยความสะดวกในการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการอนุญาตให้มีการลงคะแนนเสียงโดยวิธีต่างๆ การจัดหน่วยเลือกตั้งพิเศษในสถานที่ต่างๆ เพื่อบุคคลบางจำพวกซึ่งมีเป็นจำนวนมากหรือการลดค่าโดยสารเพื่อให้เดินทางมาเลือกตั้ง เป็นต้น มาตรการเสริมเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางรัฐจะต้องจัดให้มีขึ้น เพราะถ้าไม่มีมาตรการเสริมดังกล่าว จะมีผู้ไม่ไปออกเสียงเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีความจำเป็นและเหตุผลต่างๆ ซึ่งจะกลายเป็นว่ามีผู้

ฝ่าฝืนกฎหมายที่มีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก จนเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะใช้มาตรการทางกฎหมายกับบุคคลเหล่านั้น และจะเป็นการไม่ยุติธรรมสำหรับผู้ฝ่าฝืนด้วย

ด้วยเหตุนี้ การที่จะนำระบบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งไปใช้ในประเทศใดประเทศหนึ่งนั้น สิ่งที่จะต้องคำนึงและปฏิบัติประการแรกคือ รัฐจะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเลือกตั้งในทุก ๆ เรื่องให้พร้อมที่สุดเสียก่อน เพราะถ้ามีความพร้อมในเรื่องนี้แล้ว ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะไม่เดือดร้อนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งแต่ละครั้ง ดังนั้นเมื่อมีการออกกฎหมายบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง ประชาชนจะเต็มใจที่จะไปลงคะแนนเสียง และปฏิกิริยาที่จะคัดค้านระบบการบังคับนี้จะมีน้อยลง หรืออาจจะไม่มีก็ได้ ดังเช่นประเทศออสเตรเลียที่มีการสำรวจกันมาแล้ว ผลที่ตามมาก็คือ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก อันนำมาซึ่งสถานการณ์ที่ประชาชนทั้งหมดได้ช่วยกันตัดสินใจว่า ใครจะเป็นผู้ปกครองพวกเขา หรือใครจะเป็นรัฐบาลเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของฝ่ายข้างมากอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญในระบอบประชาธิปไตย ประการที่สองในเรื่องของสภาพบังคับหรือมาตรการทางกฎหมาย จากประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ ที่มีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง ปรากฏว่ามีการกำหนดโทษไว้หลายประเภทแต่โทษบางประเภทไม่สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติ เช่น โทษจำคุก เพราะมีความรุนแรงเกินไปจนต้องมีการยกเลิกโทษจำคุก และไปใช้โทษอย่างอื่นแทน หรือบางประเทศกำหนดโทษไว้หลายประเภทในเวลาเดียวกันแต่ก็ไม่ได้นำไปใช้ทั้งหมด เพราะฉะนั้นการกำหนดโทษสำหรับการงดเว้นไม่ไปออกเสียงเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรนั้นจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมหลาย ๆ อย่าง จึงเห็นว่าโทษสำหรับการงดเว้นไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง ควรกำหนดไว้เพียงปรับเพียงเล็กน้อยหรือบางกรณีเพียงแค่กล่าวตักเตือน เพราะเป็นโทษที่ไม่รุนแรงมากนักและเหมาะสมสำหรับประชาชนที่มีรายได้น้อย ซึ่งในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ที่มีการบังคับให้กำหนดโทษไว้เพียงปรับหรือกล่าวตักเตือนทั้งสิ้น

นอกจากนี้บางประเทศมีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง จนกระทั่งมีอายุถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ หลังจากนั้นไม่มีการบังคับอีกต่อไป จึงเห็นว่าการที่จะนำระบบการบังคับมาใช้อาจจะมีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งจนถึงเกณฑ์อายุที่กำหนดไว้ เช่น ๖๐ ปี ๗๐ ปี เป็นต้น ซึ่งเมื่อประชาชนเกิดความเคยชินในการไปลงคะแนนเลือกตั้งจนยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าการออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของทุกคน จึงอาจจะยกเลิกระบบนี้หรืออาจจะคงระบบนี้ไว้ต่อไป ถ้าหากไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ หรือบางประเทศมีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งเฉพาะบางจังหวัด บางรัฐ หรือมีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งบางระดับเท่านั้น เช่น ระดับท้องถิ่น เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย ยึดถือหลักที่ว่า การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิส่วนบุคคลตลอดมา กฎหมายเลือกตั้งของไทยไม่เคยมีการบังคับให้บุคคลต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ตรงกับลัทธิปัจเจกนิยม ซึ่งถือว่าการบังคับให้บุคคลมีหน้าที่ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการตัดเสรีภาพของบุคคล โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับปัจจุบันก็ได้บัญญัติรับรองหลักข้อนี้ อย่างไรก็ตามมีนักการเมืองบางท่านเคยมีความคิดที่จะนำระบบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งมาใช้ในประเทศไทย แต่มีนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ กันมากมาย ทั้งสนับสนุนและคัดค้าน ฉะนั้นถ้าหากว่าจะมีการทดลองนำระบบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งมาใช้ในประเทศไทย ก็อาจใช้กับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นก่อนก็ได้ดังเช่นประเทศออสเตรเลีย สเปน แต่ทั้งนี้ก็ต้องจัดมาตรการเสริมขึ้นรองรับหรือทดลองใช้มาตรการเสริมไปพลางก่อน เพื่อดูว่าหลังจากที่รัฐได้ทุ่มเทจัดปัจจัยต่าง ๆ ในการเลือกตั้งอย่างพร้อมเพรียงแล้ว สถิติผู้มาใช้สิทธิได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ประการใด และสิ่งที่รัฐควรคำนึงถึงควบคู่กันไปก็คือ ลำพังตัวเลขจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งไม่น่าจะเป็นดัชนีชี้ความศรัทธาที่ประชาชนมีต่อระบอบประชาธิปไตยอย่างชัดเจนนัก โดยเฉพาะศรัทธาที่ได้มาจากการบังคับและการมีโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน ทั้งนี้เพราะการเลือกตั้งที่จะถือว่าเป็นประสบผลสำเร็จจะต้องได้ผล ๒ ประการคือ

ประการแรก ได้แก่ ปริมาณ หมายถึง จำนวนผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่จะสะท้อนให้เห็นถึงฝ่ายข้างมากและฝ่ายข้างน้อย และ

ประการที่ ๒ ได้แก่ ความต้องการ หมายถึง ความมุ่งหมายของประชาชนที่จะมอบหมายให้ผู้ใดคนเลือกไปดำเนินการ

ทั้ง ๒ ประการข้างต้นจะต้องประกอบกันและถือว่ามีความสำคัญเท่า ๆ กัน หากการเลือกตั้งได้ผลแต่เพียงปริมาณอย่างเดียว ก็ไม่อาจจะทำให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือผู้แทนทราบได้ว่าความต้องการของประชาชนมีอย่างไร ในทางกลับกันหากการเลือกตั้งได้ผล แต่เพียงทราบความต้องการของประชาชนเพียงกลุ่มเดียวที่มีจำนวนไม่มากนัก ก็ไม่สามารถจะกำหนดไปได้ว่าความต้องการของประชาชนกลุ่มนั้นเป็นความต้องการของประชาชนฝ่ายข้างมากได้ นอกจากนี้ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูงไม่ใช่สิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของประชาธิปไตย เพราะว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องตั้งอยู่บนเหตุผล

ของประชาธิปไตยด้วย ซึ่งหมายถึงว่าประชาชนจะต้องตัดสินใจมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีเหตุผลด้วยการตัดสินใจมีส่วนร่วมทางการเมืองเปรียบเสมือนเป็น “ส่วนที่ใส่เข้าไป” (Input) ถ้าหากส่วนที่ใส่เข้าไปก็อาจคาดได้ว่า “ส่วนที่ออกมา” (Output) น่าจะเป็นผลดีด้วย เช่น ในการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนส่วนใหญ่เลือก หรือออกเสียงเลือกตั้งให้แก่พรรคการเมืองหนึ่งเพื่อให้นโยบายที่พรรคนั้นแถลงไว้ได้รับการปฏิบัติให้เกิดผลแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเหล่านั้น ผลที่ออกมาพรรคนั้นก็จะได้จัดตั้งรัฐบาล และดำเนินการตามนโยบายที่ได้แถลงไว้แก่ประชาชน เพราะฉะนั้นสิ่งที่สำคัญควบคู่กันไปที่รัฐควรคำนึงถึง ถ้าหากมีการนำระบบการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งมาใช้ก็คือการที่ประชาชนได้ออกเสียงเลือกตั้งอย่างชาญฉลาด มีเหตุผล และมีวิธีการที่ถูกต้องว่าควรที่จะเลือกใคร เพราะเหตุใด ตลอดจนเลือกโดยวิธีอย่างใดที่จะไม่ทำให้เกิดบ้ครเสีย สิ่งเหล่านี้ต่างหากที่เป็นปัจจัยสำคัญบ่งชี้ความผูกพันที่ประชาชนมีต่อระบอบการปกครองของตน

คอร์รัปชัน

นายตำรวจ ลาซโรจน์
นายอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
(อดีตนายอำเภอเชกา จังหวัดหนองคาย)

ปณิธาน

ในความหมายที่แคบ การคอร์รัปชัน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ในองค์กรชุมชนประพฤติปฏิบัติมิชอบ หรือใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ทุจริตคดโกง แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบให้แก่ตนเองและหมู่พวก หรือกระทำความผิดประการใด ๆ ซึ่งทำให้ชุมชนที่รับผิดชอบ ไม่ได้รับผลประโยชน์ที่ควรสมควรได้ หรือทำให้สิ่งที่ควรจะเป็นผลประโยชน์ของชุมชนเสียหาย หรือกลายเป็น ผลประโยชน์เฉพาะตัวของบุคคลบางคนบางกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือหมู่พวกของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ที่กล่าวข้างต้น

ในความหมายที่กว้าง การคอร์รัปชัน หมายถึง การเห็นแก่ตัว การเห็นแก่ได้ การเห็นแก่เฉพาะหมู่ พวกของตน การโกหกหลอกลวง การทุจริตคดโกง การมัวเมาหลงใหลใฝ่อำนาจ ตำแหน่งหน้าที่ ลาภยศ หรือการหลงเชื่อมลายในบางสิ่งอย่างโดยขาดความ ยั้งคิดหรือขาดเหตุผลซึ่งทำความเสื่อมทรามเสียหาย มาสู่บุคคล หมู่คณะ หรือประเทศชาติ

ตามความหมายที่กล่าวนี้ การคอร์รัปชัน จึง มีความหมายครอบคลุมพฤติกรรมของบุคคลกลุ่มคน ทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่ในองค์กรชุมชนและประชาชนทั่วไป

ที่มีพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ เป็นพฤติกรรมซึ่งผู้ ประพฤติปฏิบัติต้องการที่จะปกปิดซ่อนเร้น เนื่องจาก ทราบเป็นอย่างดีว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรประพฤติปฏิบัติ หากบุคคลอื่นได้ทราบจะเสื่อมความศรัทธาเสื่อมความ ไว้วางใจ ทำให้เสื่อมเกียรติเสื่อมยศหมดอำนาจหน้าที่ เป็นที่น่ารังเกียจน่าชิงชัง ทำให้ผู้ที่ได้ทราบความจริงมี ความรู้สึกว่ามีการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ มีการ กระทำที่ไม่สมควร ไม่เป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของปัญหา

๑. ปัจจุบันประชาชนมีความคุ้นเคยกับคำว่า คอร์รัปชัน และทราบดีว่าการคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน เป็นสิ่งที่ไม่ชัดเจนเหมือนการกระทำความผิดอื่น ประชาชนบางส่วนเห็นว่าการคอร์รัปชันทำให้เกิดผล ประโยชน์แก่คนบางคนและหมู่คณะ ประชาชนจำนวน ไม่น้อย จึงเห็นไม่ชัดเจนว่าการคอร์รัปชันทำให้เกิด ความเสียหายแก่ตนเองและสมาชิกในกลุ่มของคน ตลอดจนประเทศชาติอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน กรณีจำเป็นต้องใช้วิธีพิเศษในการแข่งขันเพื่อเอา ชนะกลุ่มคนหรือบุคคลอื่น

๒. ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีความสลับซับซ้อน มีผลกระทบต่อบุคคลพื้นที่และสิ่งแวดล้อมกว้างขวาง หากประชาชนส่วนใหญ่ไม่ชัดเจนว่าการคอร์รัปชันแท้จริงเป็นอย่างไร และทำให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมอย่างไร ย่อมเป็นการยากที่จะแก้ไขหรือป้องกันปราบปราม โอกาสที่การคอร์รัปชันจะขยายตัวต่อไป และทำให้เกิดความเสียหายยิ่งขึ้นย่อมจะเป็นไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด

๓. เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า การคอร์รัปชันเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากในประเทศที่ด้อยพัฒนาล้าหลังหรือกำลังพัฒนา ในขณะเดียวกันในประเทศเหล่านี้ ประชาชนจำนวนไม่น้อยยอมรับว่าการคอร์รัปชันเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติที่จะต้องเกิดขึ้นควบคู่กับความเปลี่ยนแปลงของสังคม หรือเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนำสังคมไปสู่ความเจริญทำให้เกิดความไม่แน่ชัดว่า การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่ควรป้องกันปราบปรามให้หมดสิ้นไป หรือเป็นสิ่งที่ควรปล่อยให้เป็นไปและหมดสิ้นไปตามธรรมชาติ ความคิดดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดความลังเลและเกิดความขัดแย้ง และนับวันความขัดแย้งดังกล่าวได้ทวีความรุนแรงเด่นชัดทำความเสียหายให้แก่ส่วนรวมยิ่งขึ้น

๔. เนื่องจากการคอร์รัปชันเป็นกิจกรรมที่แทรกซ้อนในกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนในประเทศที่ด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนาอย่างกว้างขวาง สนิทแน่นและต่อเนื่อง การคอร์รัปชันจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้กิจกรรมที่ไม่ชอบ สามารถเป็นอยู่ได้ในสังคมโดยต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในองค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นธรรมตลอดจนส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าให้แก่ชุมชน ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของตนตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนท้องถื่นชุมชนได้กำหนดให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ทำให้มีการพัฒนาองค์กรตลอดจนกฎหมายและระเบียบแบบแผนที่เกี่ยวข้องให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนตามหลักประชาธิปไตยแท้จริงเป็นไปด้วยความยากลำบาก

๕. มีผู้กล่าวว่าประเทศไทยเป็นดินแดนที่มีการทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และ

หมู่พวกโดยมิชอบ ในลักษณะพิเศษพิสดารแปลกประหลาดต่อเนื่องกันมาทุกยุคทุกสมัย เป็นการเฉพาะตัวเด่นชัดเป็นที่ทราบกันทั่วไปติดต่อกันมานานแล้ว และเป็นที่เชื่อว่าพฤติกรรมในลักษณะดังกล่าวนี้จะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเร็ว ๆ นี้ ฉะนั้นหากการคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมหรือประเทศชาติแท้จริงโอกาสที่สังคมไทยจะวนเวียนอยู่ในวงจรความชั่วร้ายดังกล่าวนี้คงจะมีอีกมาก

๖. แม้ว่าการคอร์รัปชันโดยตัวของมันเองไม่มีความขัดแย้ง เป็นพฤติกรรมทางสังคมที่ยากแก่การชี้ขาดว่าควรยอมรับหรือไม่ควรยอมรับ แต่ข้อพิพาทของคำว่าคอร์รัปชันที่มีต่อบุคคลกลุ่มคนและภาพรวมของประเทศชาติ สามารถทำให้เกิดความเสียหายให้แก่บุคคลกลุ่มคนตลอดจนประเทศชาติอย่างมาก การคอร์รัปชันไม่เคยให้คุณแก่ผู้ใด ทำให้มาตรฐานทางศีลธรรมจรรยาและความรู้สึกนึกคิดทางศีลธรรมจรรยาของคนในสังคมเสื่อมทรามลง ทำให้บุคคลมีความขัดแย้งกัน ทำให้บุคคลมีความขัดแย้งกับกลุ่ม ทำให้คนที่อยู่รวมกันแตกความสามัคคี มีความหวาดระแวงไม่ไว้วางใจกัน ทำให้สถาบันชุมชนที่มีอยู่ไม่ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องทำให้เสียเวลาในการปลูกสร้าง ความเชื่อถือศรัทธาสั่นคลอนเสียเวลาค่าใช้จ่ายในการทำงาน ทำให้สิ่งที่บุคคลในสังคมได้พยายามคิดได้พยายามสร้างสรรค์ถูกบิดเบือน ผลงานส่วนใหญ่ไม่มั่นคงถาวร เสื่อมทรามหรือสลายไปได้โดยง่าย ทำให้ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและผู้ที่ตั้งใจทำงานเหนื่อยหน่ายท้อแท้เสียขวัญ เสียกำลังใจ ไม่ตั้งใจทำงานเท่าที่ควร

๗. ในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ หรือระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติและชุมชน ที่ใดประเทศใดมีการคอร์รัปชันเกิดขึ้น คาสืบค้นทั่วไป ย่อมเป็นการยากที่สมาชิกในสังคมหรือหน่วยงานในสังคมนั้นจะช่วยกันทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเนื่องจากข้อมูลและพฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ที่ต้องใช้ในการทำงานเพื่อส่วนรวมถูกบิดเบือน ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ในด้านการสนับสนุนช่วย

เหลือจากต่างประเทศในประเทศที่มีการคอร์รัปชัน คาสตินเป็นชาวอยู่ทั่วไป ว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในประเทศนั้น ส่วนใหญ่ เห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ ทูจริต คคโกง โกหก หลอกลวง หรือเห็นแก่ผลประโยชน์ เฉพาะแก่หมู่พวกของคนหรือคนใกล้ชิด มิตรประเทศ ย่อมรังเกียจที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือทั้งหลายย่อมเกิดความเบื่อหน่ายและรังเกียจ ที่ได้ทราบว่าเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่มีความจริงใจในการทำงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยทั่วไป หรือ ภาวอาการของราษฎรของเขาซึ่งรัฐบาลของเขาตั้งใจให้การช่วยเหลือพัฒนาประเทศชาติ หรือชุมชนที่ด้อยพัฒนา เพื่อให้ประชาชนที่ยากจนทุกข์ยากยังมีสภาพการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ได้ถูกบิดเบือนหรือมีการรั่วไหลไปเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เฉพาะแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้บริหาร หรือกลุ่มผู้นำของประเทศซึ่งเป็นคนส่วนน้อยในสังคม และไม่ได้อยู่ในเป้าหมายของการให้การสนับสนุนช่วยเหลือโดยแท้จริง

ฉะนั้นในสังคมที่คนส่วนใหญ่เชื่อว่ามีการทุจริต คคโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและหมู่พวกอย่างกว้างขวางทั่วไป จะเป็นความจริงหรือไม่ก็ตาม เป็นการยากที่จะพิจารณาชี้ขาดว่าบุคคลใดเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความเสียสละในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมแท้จริง เป็นการยากอย่างยิ่งที่จะทำงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย ในขณะที่เดียวกันบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเสียสละและมีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อประโยชน์ส่วนรวมจำนวนมาก จะมีความอดัดใจและความยากลำบากอย่างยิ่งที่จะต้องทำงานหรืออยู่ในองค์การที่คนส่วนใหญ่เชื่อว่าในองค์การนั้นมีบุคคลที่เห็นแก่ตัวหรือไม่ซื่อสัตย์อยู่เป็นจำนวนมาก ปัญหาในลักษณะดังกล่าวนี้โดยตัวของมันเอง เป็นตัวการสำคัญในการทำลายสังคมโดยส่วนรวมอย่างยากที่จะหลีกเลี่ยงได้

ตัวอย่างการคอร์รัปชัน

ในประเทศไทย การคอร์รัปชันในประเทศไทย มีหลายรูปแบบ เช่น การร่วมกันจัดทำเอกสารหลักฐาน

ที่เป็นความเท็จเสนอขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อหน่วยงานของทางราชการที่รับผิดชอบ การกระทำเพื่อให้บุตรหลานญาติมิตรและพวกพ้องได้เข้ารับการศึกษอบรมในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอบรมของรัฐในลักษณะพิเศษ การกระทำเพื่อให้บุตรหลานญาติมิตรหรือพวกพ้องของตนได้มีตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรชุมชนซึ่งเป็นของรัฐ การกระทำเพื่อให้ตนเองมีอภิสิทธิ์เหนือบุคคลอื่นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนที่ตั้งคมได้กำหนดไว้ หรือเพื่อให้รอดพ้นจากการตรวจสอบจับกุมของเจ้าหน้าที่ การกระทำเพื่อนำสิ่งของที่ผิดกฎหมายเข้ามาในประเทศ หรือนำออกไปประเทศอื่น โดยอาศัยอำนาจหน้าที่เป็นเครื่องช่วยให้สามารถหลบเลี่ยงการตรวจสอบจับกุมเพื่อประโยชน์ของคนและหมู่พวก การเรียกและการรับเงินหรือการช่วยเหลือโดยไม่เป็นธรรมในการสอบคัดเลือกหรือสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ หรือเพื่อให้มีงานทำ การลักลอบตั้งบ่อนการพนัน การลักลอบค้าสิ่งของที่ผิดกฎหมาย อาวุธสงคราม การกักขังประเวณี ยาเสพติด สลากกินรวบ การค้าหญิงและเด็ก การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกป่าสงวน การทำลายทรัพยากรของชาติในพื้นที่หวงห้ามเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่พวก การลักลอบค้าสัตว์หวงห้าม การเป็นพ่อค้าคนกลางที่เอารัดเอาเปรียบประชาชน การให้กู้ยืมเงินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การฉ้อโกงประชาชน การเอาเปรียบผู้ขายแรงงานในประเทศ และการขายแรงงานในต่างประเทศ กิจกรรมการขายสินค้าและบริการแก่ประชาชนที่ผลิตสินค้าและให้บริการแก่ประชาชนที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริตหรือหลอกลวงประชาชน การปลอมปนสินค้าการทุจริต ชักชวน หรือหลอกลวงให้มีการบริจาครักษ์ หรือสิ่งของตอบแทน การปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบตามตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรของรัฐในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่สมควร การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ผู้รับจ้างหรือผู้ที่เป็นคู่สัญญาขององค์กรของรัฐแบ่งปันรายได้หรือผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือหมู่พวกเป็นอัตราร้อยละตามค่าขอในการทำสัญญาทำงานหรือเพื่อให้มีโอกาสดำเนินงานในภาครัฐ เช่น ให้จ่ายตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่ร้อยละ ๑๐-๑๕ ของงบประมาณการซื้อหรือจ้างทำของการออกเอกสาร

สิทธิในที่ดินโดยไม่ชอบ การสร้างเอกสารหลักฐาน เป็นเท็จในการดำเนินคดีโดยอ้างว่าเพื่อบำรุงความ ยุติธรรมแก่สมาชิกในสังคม การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่วมกับหมู่พวกจัดตั้งองค์กรแทรกซ้อนแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่ชอบในองค์กรของรัฐหรือประกอบ อาชญากรรมเสียเอง เป็นต้น

ในญี่ปุ่น การเลือกตั้งทั่วประเทศในญี่ปุ่นซึ่ง ได้มีขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ พรรคการเมืองทั้งหลายมีเวลาหาเสียงเพียง ๑๔ วันเท่านั้น คือ ระหว่างวันที่ ๓-๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ มีผู้ ประมาณว่า พรรค Liberal Democratic Party ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลติดต่อกันมา ๓๕ ปี ได้ใช้จ่ายเงิน เพื่อการหาเสียงเป็นเงิน ๒๑๐ พันล้านเยน หรือ ๑.๕ พันล้านดอลลาร์ หรือประมาณ ๓๗,๕๐๐ ล้านบาท

น.ส. ทาคะโกะ โคอิ ประธานพรรค Japan socialist party และเป็นผู้หญิงคนเดียวที่เป็นหัวหน้า พรรคการเมืองได้กล่าวว่า สิ่งที่พูดกันเสมอในพรรค ของรัฐบาลก็คือ ถ้าหาชนะแน่แต่ถ้าสามต้องแพ้แน่ๆ ซึ่งหมายถึงสมาชิกพรรคเสรีประชาธิปไตยของรัฐบาล ที่สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนถ้าใช้เงินในการรณรงค์ หาเสียงเลือกตั้งประมาณ ๕๐๐ ล้านเยนหรือ ๓.๕ ล้านดอลลาร์ หรือประมาณ ๙๐ ล้านบาท โอกาสที่ ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนจะมีแน่นอน แต่ถ้าใช้ เงินเพียง ๓๐๐ ล้านเยนหรือ ๒ ล้านดอลลาร์ หรือ ประมาณ ๕๔ ล้านบาท ก็จะไม่ได้รับการเลือกตั้ง

มีผู้กล่าวว่าค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ของฝ่ายรัฐบาลทั้งสิ้น ๓๒๓ คน แบ่งได้เป็นสองกลุ่ม กลุ่มที่เคยเป็นผู้แทนราษฎรมาแล้ว ๒๗๐ คน ต้องใช้ เงินตามที่พรรคยอมรับออกมาเองว่าต้องใช้เงินประมาณ คนละ ๕๐๐ ล้านเยน ส่วนผู้สมัครที่ยังคอยอาวุโสที่ เหลือจะต้องใช้เงินมากกว่านี้ถึงสองเท่าหรือสามเท่า หรือประมาณ ๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ ล้านเยน หรือประมาณ ๒๕๐ ล้านบาท

ในสายตาของผู้สังเกตการณ์การเมืองที่เป็น ชาวตะวันตก พฤติกรรมดังกล่าวเป็นสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรญี่ปุ่นกลายเป็น

เป็นตำแหน่งที่สืบทอดกันตามตระกูล ผู้สมัครรับเลือก ดังที่ เป็นผู้แทนราษฎรหน้าใหม่ล้วนเป็นลูกหรือหลาน ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรุ่นเก่า ผู้สมัครประเภท สืบทอดทางการเมืองเหล่านี้ได้เปรียบผู้สมัครหน้าใหม่ คนอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเงิน

การประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ใน ประเทศไทย มาเลเซีย และญี่ปุ่น มีผู้ยืนยันว่า การ เลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องจ่าย เงินตอบแทนแก่บุคคลหรือคณะบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยทางตรงหรือทางอ้อมในรูปสินน้ำใจ ของขวัญ ของฝาก หรือจ่ายเงินสนับสนุนกิจกรรมในท้องถิ่นที่ คนสมัครรับเลือกตั้ง ในประเทศไทยบางเขตเลือกตั้งมี ผู้ประมาณว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องจ่ายเงินตอบแทนแก่ผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งประมาณคะแนนเสียงละ ๑๐๐ บาท ในมาเลเซียในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๐-๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ มีผู้ประมาณว่าค่าตอบแทน ในลักษณะดังกล่าวนี้ในเขตชนบทเป็นเงินประมาณ ๑๕-๒๐ เหรียญมาเลเซีย หรือประมาณ ๑๔๐-๑๘๐ บาท และในญี่ปุ่นในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ ประมาณว่าผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่เคยได้รับการเลือกตั้งมาแล้วจะต้องใช้จ่ายเงินเพื่อ การหาเสียงและเพื่อการนี้ประมาณคนละ ๓๐๐ ล้าน บาท หรือประมาณ ๕๔ ล้านบาท ผู้สมัครรับเลือก ตั้งใหม่จะต้องใช้เงินเพื่อการนี้ประมาณ ๒-๓ เท่า ของผู้สมัครที่ประชาชนทั่วไปรู้จักคุ้นเคยแล้ว หรือจะ ต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณคนละ ๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ ล้านบาท

ในหลายประเทศในเอเชียใต้เป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งที่การทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และหมู่พวกได้ขยายไปในทุกวงการและทุกกิจกรรม อย่างกว้างขวาง เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับรัฐมนตรีถึงเจ้าหน้าที่ระดับล่างของหน่วยงาน นั้น การจัดให้นักเรียนได้เข้าเรียนหนังสือหรือได้มีที่ เรียนก็มีการเรียกเงิน มีการเรียกเงินจากผู้ที่สอบ แข่งขันหรือสอบคัดเลือกเพื่อเป็นครูอาจารย์สอน นักเรียน หรือถ่ายทอดความรู้ในระดับมหาวิทยาลัย มีการเรียกเงินในการสอบแข่งขันหรือคัดเลือกบุคคล

เข้ารับราชการ มีการแต่งตั้งลูก เมีย ญาติพี่น้อง และ หมู่พวก ตลอดจนบุคคลที่ขอบพอเป็นส่วนตัว ให้มี ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือในการบริหารและควบคุม งานในองค์กรที่ตนเป็นผู้มีอำนาจรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก

ประเทศสหรัฐอเมริกา ในสหรัฐอเมริกาไม่มี การจัดตั้งองค์กรพิเศษเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบ ป้องกันปราบปรามการคอร์รัปชันหรือการทุจริตคดโกง แสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือหมู่พวกโดยเฉพาะ หน้าที่และความรับผิดชอบดังกล่าวนี้ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบตามปกติขององค์กรชุมชน หรือหน่วยงานปกติของรัฐซึ่งมีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร จากประชาชนทั่วไป ส่วนการป้องกันปราบปราม อาชญากรรม และการสืบสวนอาชญากรรมสำคัญซึ่ง มีเครือข่ายครอบคลุมทั่วประเทศมีการจัดตั้งหน่วยงาน ในลักษณะเช่นในทุกประเทศ

หน่วยงานซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการนี้ที่สำคัญ ได้แก่ กรมสรรพากร หรือ IRS หรือ Internal Revenue Service สำนักงานอัยการเขตในแต่ละรัฐ หรือ District Attorney และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั่วประเทศของ สหรัฐ หรือ FBI หรือ Federal Bureau of Investigation

กรมสรรพากรสหรัฐอเมริกาเป็นหน่วยงาน อิสระที่ยิ่งใหญ่ทั้งในด้านอำนาจและกำลังพลจัดเก็บ ภาษีเงินได้ส่วนบุคคล เป็นรายได้ของรัฐบาลกลาง ซึ่งถือเป็นรายได้เพียงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับภาษีทาง อ้อมอื่นๆ คือ เก็บได้ปีละประมาณ ๔.๖ พันล้านเหรียญ แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ ค่าจ้างคนงาน การ บริหาร และเอกสารสิ่งพิมพ์ ประมาณปีละ ๒.๒ พัน ล้านเหรียญ หรือประมาณร้อยละ ๕๐ ของเงินที่ได้ จากการจัดเก็บ

เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรของสหรัฐอเมริกา เป็นแบบอย่างที่ดีของข้าราชการหรือผู้ที่ทำงานใน องค์กรของสหรัฐที่เกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้หรือภาษี เจ้าหน้าที่เหล่านี้ไม่มีใครไปรับจ้างบริษัทเพื่อทำบัญชี

หลบภาษีให้แก่บริษัทหรือภาคเอกชน ไม่มีใครไปรับ เหมาหรือต่อรองประเมินภาษีเพื่อขอรับผลประโยชน์ ใ้ส่วนหนึ่งและให้นำส่งแก่หน่วยงานของรัฐอีก ส่วนหนึ่ง

ในสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายกำหนดให้ผู้จัดการ ธนาคารทุกแห่งในประเทศต้องแจ้งกรมสรรพากร ทราบทุกครั้งที่มีผู้นำเงินเกินกว่า ๑๐,๐๐๐ เหรียญ เข้าฝากในธนาคาร แต่เดิมวงเงินจำนวนนี้กำหนดไว้ เพียง ๓,๐๐๐ เหรียญ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ประเมินภาษีเงินได้แต่ละปี ผู้จัดการธนาคาร ที่ไม่แจ้งตัวเลขดังกล่าวมีความผิดต้องรับโทษจำคุก เมื่อถึงรอบปีประเมินภาษีเงินได้ส่วนบุคคล ทางราชการ สามารถตรวจสอบเรียกเก็บภาษีได้จากการตรวจสอบ ยอดเงินที่นำเข้าบัญชีเหล่านั้นว่า ได้มีการชำระภาษี เงินได้แล้วหรือไม่อีกทางหนึ่ง วิธีการดังกล่าวนี้ทำให้ การหลบเลี่ยงการชำระภาษีเงินได้ทำได้ยากลำบาก ระบบสังคมที่ได้พัฒนามาเป็นสภาพดังกล่าวเป็นที่ ยอมรับและเป็นที่ยกย่องขวัญกันไปในหมู่ประชาชน อเมริกันว่า ในชีวิตคนเราทั่วไป มีอยู่เพียงสองสิ่งที่ไม่ สามารถหลีกเลี่ยงได้สองสิ่งนั้นคือ ความตาย และการ ที่ต้องเสียภาษีให้แก่ทางราชการตามที่กำหนดไว้

สำหรับหน่วยงานที่เหลือคือ สำนักงานอัยการ เขต หน่วยเอฟ บี ไอ ซึ่งมีหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการ ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในแต่ละพื้นที่ และ ทั่วประเทศตามลำดับ มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบ รวมทั้งการป้องกันปราบปรามการทุจริตคดโกงแสวงหา ผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและหมู่พวกที่มีอยู่ทั่วไป อย่างไรก็ตามเนื่องจากความสำนึกในหน้าที่ และความ รับผิดชอบของแต่ละบุคคลตลอดจนหน่วยงานทาง สังคม ที่จัดตั้งขึ้นซึ่งมีต่อชุมชนทั้งชาติโดยส่วนใหญ่ ที่กล่าวแล้ว ทำให้ผู้ที่เห็นแก่ตัวหรือผู้ที่กระทำความ ผิดไม่สามารถแฝงตนเองอยู่ในสังคมหรือร่มเงาของ สถาบันทางสังคมเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ ส่วนน้อยได้ยั่งยืน ทำให้พฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ มีอยู่ไม่มากนัก และไม่สามารถเพิ่มขึ้นดังที่เป็นอยู่ใน ประเทศที่ด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนา

ประเทศอื่น ๆ (ในยุโรปและอังกฤษ) ผู้ที่พยายามศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคอร์รัปชันได้สรุปว่า ในสมัยซึ่งผู้ทำการค้าในยุโรปส่วนใหญ่ยังใช้วิธีเดินทางนำสินค้าไปมาค้าขายระหว่างชุมชนต่าง ๆ และสมัยที่เจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองได้เริ่มเข้าไปมีบทบาทในการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนเพิ่มขึ้น เป็นสมัยที่บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารการเมืองตลอดจนเจ้าหน้าที่ในการบริหารงานชุมชนในประเทศตะวันตก ได้พัฒนาเด่นชัดยิ่งกว่าสมัยก่อน ๆ ขณะนั้นชุมชนที่เป็นเขตเมืองได้มีการจัดการควบคุมดูแลและให้ความคุ้มครองช่วยเหลือประชาชนตลอดจนผู้ที่เป็พ่อดำระหว่างเมืองต่าง ๆ โดยต่อเนื่องในระดับที่น่าพอใจอยู่แล้ว

ผู้ที่ได้พยายามศึกษาหาความรู้ในเรื่องนี้ไม่สามารถให้ความกระจ่างได้ว่าทำไมการทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและหมู่พวกซึ่งน่าจะต้องมีอยู่บ้างในสังคมสมัยนั้น จึงมีอยู่เพียงเล็กน้อยจนไม่มีใครให้ความสนใจกล่าวถึงเรื่องนี้ และทำไมระบบการแข่งขันโดยสุจริตเสรีและเปิดเผยจึงมีความมั่นคงและต่อเนื่องกันมาได้จนถึงปัจจุบัน อาจจะเป็นได้ว่าการที่ผู้เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ทุกกลุ่มทุกระดับเป็นส่วนใหญ่ มีขวัญมีกำลังใจทำงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนให้สมบูรณ์แท้จริง และการที่เจ้าหน้าที่ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้คำตอบแทนรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเหมือนการให้สินบนหรือการให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่ เป็นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือภาษีอากรที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของสังคม และได้มีการปรับปรุงการให้การตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งสวัสดิการต่าง ๆ เป็นไปได้ด้วยความเหมาะสมต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้อาจจะเป็นทางหนึ่งที่ทำให้การทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและหมู่พวกซึ่งอาจจะมีอยู่บ้างในยุคนั้นได้ค่อย ๆ หายไปก็เป็นได้

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า การบริหารงานชุมชนในระบบมลรัฐตลอดจนการบริหารงานชุมชนเมืองต่าง ๆ ในสังคมอเมริกันยังมีการทุจริตคดโกงปนอยู่ทั่วไปไม่มากนักน้อย ผิดกับสภาพที่เป็นอยู่ในอังกฤษ ฮอลแลนด์ หรือกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ซึ่งการ

ทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและหมู่พวกอันมีขอบหล่งเหลืออยู่ในสังคมเพียงเล็กน้อยติดต่อกันมาเป็นเวลากว่า ๒๐๐ ปีแล้ว

ในบรรดาประเทศในค่ายเสรีประชาธิปไตย ทุกประเทศยกย่องให้ประเทศอังกฤษเป็น แม่พิมพ์ การปกครองของอังกฤษเรียกได้ว่าเป็นการปกครองในแบบฉบับประชาธิปไตยอันสมบูรณ์ในการบริหารราชการแผ่นดิน... โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องฉ้อราษฎร์บังหลวง กล่าวได้ว่ามีน้อยมาก และยังเป็นข้าราชการชั้นสูงขึ้นไปแล้วแทบจะไม่มีเลย การฟ้องคดีผู้พิพากษาทุจริตต่อหน้าที่ร้ายสุดท้ายเกิดเมื่อเกือบสามร้อยปีที่แล้วมา เรื่องการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยของรัฐบาลไม่มี รัฐมนตรีบางนายของอังกฤษนั่งรถประจำทางไปทำงาน เรื่องเจ้ายศเจ้าอย่างของข้าราชการของอังกฤษไม่มี ตำรวจของอังกฤษได้รับคำสรรเสริญทั่วโลกว่าเป็นตำรวจตัวอย่างที่ดีเลิศ เข้มแข็งเฉียบขาดแต่สุภาพอ่อนโยน และมีความเป็นมิตรและเมตตาต่อประชาชนทั่วไป

อังกฤษถือเอาการสังคมสงเคราะห์เป็นนโยบายสำคัญของรัฐ บรรดาประเทศที่สนใจการสังคมสงเคราะห์จะปฏิบัติตามอังกฤษเสมอ หรือมิฉะนั้นก็ตามประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียซึ่งจัดในเรื่องเหล่านี้ได้ดีมาก รัฐบาลอังกฤษและองค์การสาธารณกุศลต่างร่วมมือร่วมแรงกันจัดการสังคมสงเคราะห์ทุกด้านให้แก่ประชาชน ให้บริการทางการแพทย์ การสงเคราะห์คนชรา คนพิการ ให้การศึกษาแก่เยาวชน จัดอาคารสงเคราะห์ให้แก่บุคคลทั่วไป การมารดาสงเคราะห์ การจัดให้เงินเลี้ยงดูแก่ผู้อยู่ในอารักขาของผู้ตายอย่างดีที่สุด และทั่วถึง

สรุป

ปัญหาการทุจริตคดโกง การทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และหมู่พวก หรือ Corruption โดยแท้จริงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ทั่วไปในทุกสังคมทุกประเทศในโลก อย่างไรก็ตามหลายชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุโรปตะวันตกการทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และหมู่พวกได้ลดน้อยลง และหล่งเหลืออยู่ไม่มากนักติดต่อกันมาเป็น

เวลาเกินกว่า ๒๐๐ ปีแล้ว แตกต่างเด่นชัดจากพฤติกรรมกรรมการทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและหมู่พวกที่เป็นอยู่ในสังคมกลุ่มประเทศเอเชียใต้ปัจจุบัน ซึ่งมีการทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองและหมู่พวกเป็นจำนวนมาก และกระทำกันอย่างกว้างขวางในทุกวงการเด่นชัดยิ่งกว่าที่เคยเกิดขึ้นในภูมิภาคใด ๆ ในโลก

การทุจริตคดโกงแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและหมู่พวก ทำให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมและประเทศชาติอย่างยิ่ง ทำให้เกิดการแบ่งแยกและไม่มีความสามัคคี ประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อผู้นำและองค์กรชุมชนที่มีอยู่ ประชาชนขาดความจงรักภักดีต่อแผ่นดินถิ่นเกิด ทำให้คนที่มีความตั้งใจทำงานเกิดความเหนื่อยหน่ายและมีความตั้งใจทำงานน้อยลง ทำให้สถาบันชุมชนที่เป็นองค์กรของรัฐไม่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ทำให้ระบบคุณธรรมและความถูกต้องแท้จริงเกิดขึ้นในชุมชนได้ด้วยความยากลำบาก ทำให้มีการปฏิวัติรัฐประหารหมุนเวียนซ้ำซาก ทำให้สิ้นเปลืองเวลาค่าใช้จ่าย ทำให้สิ่งที่ได้พยายามสร้างสรรค์ทั้งในด้านวัตถุและหลักการในชุมชน ไม่นั่นคงยั่งยืน และไม่มีแบบอย่างที่ถูกต้องดีงามแท้จริงเป็นกรอบทิศทางหรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของคนรุ่นต่อไป

เป็นที่ชัดเจนว่าในสังคมที่มีการปกครองโดยคนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการปกครองใกล้ชิดประชาชน มีความอิสระเสรีแท้จริงสมาชิกของชุมชนมีความสนใจและมีความสามารถในการรวมกลุ่มจัดกิจกรรม ให้การสนับสนุนช่วยเหลือกันตามความสนใจและความสมัครใจแท้จริง ในชุมชนที่มีการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชนตามเพศวัยอายุและสถานภาพทางเศรษฐกิจและมีการแบ่งหรือประสานผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มความสนใจ และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมในสังคมดังกล่าวนี้การคอร์รัปชันจะมีหลงเหลืออยู่เพียงเล็กน้อยจนคนส่วนใหญ่ไม่สนใจ และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ที่มีอยู่บ้างจะไม่เป็นอุปสรรคในการบริหารงานชุมชนหรือไม่ขัดกับผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ

ข้อเสนอแนะ

การป้องกันปราบปรามการคอร์รัปชันที่น่าจะมีผลมากกว่าวิธีการอื่นคือการมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมโดยทั่วไปของสมาชิกในแต่ละสังคม ตลอดจนบทบาทในการทำหน้าที่และความรับผิดชอบของสถาบันทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทางสมาคมที่เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือให้ความเป็นธรรมและรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม การแก้ปัญหาคอร์รัปชัน จึงเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคนและทุกสถาบันชุมชน ที่จะต้องส่งเสริมให้สมาชิกที่เกี่ยวข้องกับชุมชนนั้นมีความรู้ความเข้าใจ ยึดมั่นในหลักการและเหตุผลในการทำงานและการใช้ชีวิต มีความประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความอดทนและเสียสละ มีความขยันหมั่นเพียรต่อเนื่อง รู้จักปรับปรุงใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการศึกษาปัญหาและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ใช้หลักการและวิชาการในการวางแผนพัฒนาต่าง ๆ พยายามศึกษาหาวิธีเพิ่มผลผลิต โดยพัฒนาวิธีการใช้แรงงานและวิธีการทำงานเพื่อผลดีในการจัดทำกิจกรรมที่รับผิดชอบ เพื่อประโยชน์ขององค์กรและส่วนรวม ใช้หลักการและเหตุผลที่ถูกต้องในการยกมาตรฐานการดำรงชีวิตของสมาชิกในสังคม โดยส่วนรวมให้ดีขึ้น ต้องช่วยเหลือสนับสนุนให้คนส่วนใหญ่ที่ยากจนหลุดพ้นจากความยากจนและมีขีดความสามารถในการทำงานสูงขึ้น เพื่อสร้างผลผลิตสำหรับตนเองและช่วยเหลือส่วนรวมให้มากยิ่งขึ้นต้องให้ความสำคัญในการกระจายรายได้ให้มากยิ่งขึ้น ต้องให้ความสำคัญในการกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรมในทางเศรษฐกิจและสังคม ต้องพยายามพัฒนาทัศนคติของบุคคล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในองค์กรทางสังคมของรัฐที่มีอยู่ให้สามารถทำประโยชน์ให้แก่สมาชิกของสังคมให้มากขึ้น พยายามปรับปรุงแก้ไขบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลและของแต่ละหน่วยงานให้มีความเด่นชัดยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิม ต้องกระตุ้นเตือนให้สมาชิกในสังคมสำนึกใน重要性ของเอกภาพและความมั่นคงของชาติ

สมาชิกในสังคมต้องสำนึกในคุณค่าและความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยแท้จริง ต้องไม่หลงไหลปล่อยให้สถานการณ์เป็นไปตามความต้องการของผู้นำชุมชนเพียงอย่างเดียว ต้องมีระบบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้มีการเคารพเสียงข้างมากและให้เสียงข้างมากสามารถควบคุมสถานการณ์ให้เกิดผลดีแก่ส่วนรวมและประเทศชาติ ต้องย้ำเตือนให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการเลือกตั้งและเคารพหลักการพื้นฐานของการเป็นสังคมประชาธิปไตย ต้องมีการย้ำเตือน และส่งเสริมให้สมาชิกในสังคมมีระเบียบวินัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่ไม่เคยมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยแท้จริงมาก่อน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและนำไปสู่ประชาชน

ส่วนใหญ่มีความอดทน มีระเบียบวินัย และยอมรับกฎเกณฑ์ หรือขั้นตอนในทางปฏิบัติ เพื่อการพัฒนา ระบบสังคมของตนไปสู่ระบบสังคมในระบอบประชาธิปไตย การพัฒนาดังกล่าวนี้น่าจะเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำชุมชนจะต้องมีความอดทน มีความเสียสละและมีระเบียบวินัยเป็นแบบอย่างยิ่งกว่าคนอื่น ๆ ผู้นำชุมชนและกลุ่มผู้นำจะต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการเห็นแก่ตัวเป็นการทุจริตคดโกง หรือเป็นการเห็นแก่ผลประโยชน์ของผู้ใกล้ชิด หรือหมู่พวกเสียเอง เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นอุปสรรคสำคัญที่จะทำลายโอกาสที่สังคมของตนจะพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ระบบสังคมตามระบอบประชาธิปไตยที่ได้กำหนดไว้

วัดสามัคคีอุปถัมภ์ (ภูกระแต)

นายอภิวัฒน์ ทองคำ

ผู้พิพากษาศาลจังหวัดหนองคาย
ช่วยทำหน้าที่ผู้พิพากษาศาลจังหวัดบึงกาฬ

ณ เนินเขาห่างจากศาลจังหวัดบึงกาฬ ไปทางทิศตะวันตกตามทางหลวงแผ่นดินสายบึงกาฬ-หนองคาย ประมาณ ๓ กิโลเมตร ตรงข้ามแขวงทางหลวงบึงกาฬ เป็นที่ตั้งของวัดสำคัญแห่งหนึ่งในอำเภอบึงกาฬ คือ วัดสามัคคีอุปถัมภ์ หรือที่ชาวบ้านนิยมเรียกว่า วัดภูกระแต

ในทุก ๆ วันจะมีชาวอำเภอบึงกาฬและชาวอำเภอใกล้เคียงแวะเวียนไปที่วัดเพื่อความสุขสงบทางจิตใจ ยิ่งเมื่อได้นมัสการ หลวงปู่ พระอาจารย์ทองพล สิริกาโม เจ้าอาวาสวัดสามัคคีอุปถัมภ์ ผู้เป็นเสมือนเสาหลักที่พึ่งทางจิตใจของชาวอำเภอบึงกาฬ และพุทธศาสนิกชนทั่วไป ด้วยท่านเปี่ยมด้วยเมตตาธรรมสูงส่ง ได้อุทิศตนเพื่อพุทธศาสนา ดำรงจริยวัตรสมณะ อบรมสั่งสอนญาติโยมให้เข้าถึงรสพระธรรม รู้จักลด ละ เลิกจากความลุ่มหลงในมวลกิเลส หันมาใส่ใจในความ เป็นไปตามธรรมชาติ ความไม่เที่ยงแท้แน่นอนแห่งสังขาร และน้อมนำเอาธรรมะมาเป็นเครื่องขึ้นนำการดำเนินชีวิต

พระอาจารย์ทองพล สิริกาโม ถือกำเนิด ณ บ้านเคือศรีคันไชย อำเภอานานิवास จังหวัดสกลนคร เริ่มแรกได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุฝ่ายมหานิกาย ต่อมาท่านได้ศึกษาข้อวัตรปฏิบัติกับพระอาจารย์สีโห พระ

พระอาจารย์ทองพล สิริกาโม

ชุดงค์หนึ่งในจำนวน ๑๐๘ กองทัพนธรรมของท่าน พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เกิดเลื่อมใสจึงถวายตัวเป็นศิษย์ และอุปสมบทเป็นพระภิกษุฝ่ายธรรมยุต ได้ชุดงค์ติดตามพระอาจารย์สีโหไปในที่ต่างๆ โดยเฉพาะในแถบเทือกเขาภูพาน ระหว่างนั้นมีโอกาสศึกษาธรรมะอยู่กับพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร วัดถ้ำขาม และได้เจริญ

กัมมัฏฐาน ความเพียรภาวนาในประเทศต่างๆ ด้วยความเพียรยิ่งยวด จนเป็นที่ไว้วางใจและได้รับมอบภารกิจเผยแผ่พระศาสนาแก่พุทธศาสนิกชนตามข้อวัตรปฏิบัติแบบกัมมัฏฐานแก่พุทธศาสนิกชนในแถบลุ่มแม่น้ำโขงตอนกลาง

ต่อมาเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๐ พระอาจารย์ทองพูล สิริกาโม ธุดงค์เผยแผ่ธรรมปฏิบัติ จากอำเภอดอนนาหวาส จังหวัดสกลนคร ผ่านดงศรีชมภู ซึ่งเป็นเส้นทางป่าทึบเสี่ยงภัยอันตรายเต็มไปด้วยสัตว์ร้ายนานาชนิด มาถึงเขตอำเภอบึงกาฬ ได้พบเห็นเขาเตี้ยอันเป็นที่ตั้งวัดสามัคคีอุปลัมภ์ในปัจจุบัน เห็นเป็นที่สงบ วิเวก ปราศจากผู้คน มีสัตว์ป่านานาชนิด จึงได้เข้าพักอาศัยและปฏิบัติธรรม ปรากฏจากหนังสือประวัติพระอาจารย์ว่า ในคืนแรกที่พำนัก มีเสือลายพาดกลอนมาแยกเขี้ยวคู่คารมและมีสิ่งลึกลับปรากฏร่างคำหมิ่น คล้ายภูตผี มารบกวน พระอาจารย์ได้แผ่เมตตาและเทศนาโปรด สิ่งเหล่านั้นจึงหายไปและไม่มารบกวนอีกเลย

ด้วยกิตติศัพท์ชื่อเสียง ความเมตตาของพระอาจารย์ที่มุ่งมั่นอบรมสั่งสอนธรรมะปฏิบัติอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เป็นที่เลื่อมใสศรัทธา ยิ่งเมื่อใกล้เข้าพรรษาไม่ว่าพระอาจารย์ออกธุดงค์ไปที่ใดญาติโยมจะไปรับท่านกลับมาจำพรรษาที่อำเภอบึงกาฬเสมอในปีแรกๆ ญาติโยมสร้างกุฏิเล็กๆ มุงด้วยหญ้าเป็นที่พำนัก ต่อมาจึงสร้างศาลาการเปรียญชั่วคราวและกุฏิหลายหลัง จนกลายเป็นวัดโดยสมบูรณ์ได้ชื่อว่า “วัดสามัคคีอุปลัมภ์” ปัจจุบันพระอาจารย์ทองพูล สิริกาโม ได้รับสมณศักดิ์ที่ “พระครูสิทธิธรรมวัฒน์”

มีเรื่องเล่าขานมากมายจากผู้เฒ่าผู้แก่และชาวอำเภอบึงกาฬถึงปาฏิหาริย์สิ่งมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้น กับหลายต่อหลายคนเกี่ยวกับความขลังแห่งเหรียญที่พระอาจารย์ปลุกเสกว่าทรงคุณทางแคล้วคลาดจากอุบัติเหตุและภัยอันตรายนานาให้เป็นที่น่าเลื่อมใส มีผู้คนเดินทางมาวัดเพื่อขอรับของขลังไปบูชาจนกลายเป็นหนึ่งในวัตถุมงคลที่นักเลงพระแสวงหา

พ้นจากเรื่องศรัทธาความเชื่อเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์แห่งวัตถุลูกเสก สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นเมื่อแรกก้าวย่างเข้าไปในบริเวณวัด คือ ความรู้สึกสงบในจิตใจ นั่นคงเป็นเพราะสภาพธรรมชาติแวดล้อมที่ร่มรื่น ชักนำจิตใจให้เยือกเย็นตาม แม้พื้นที่บริเวณที่ตั้งวัดมีถึง ๑๓๑ ไร่เศษ แต่ได้รับการดูแลรักษาอย่างสะอาด สะอ้าน ลานวัดมองดูโล่ง เรียบ นอกเหนือจากการวัดกุฏิอาทิเช่น อุโบสถ ศาลาการเปรียญ กุฏิ แล้ว พื้นที่ที่เหลือได้รับการอนุรักษ์เป็นป่าดงตามธรรมชาติ บางส่วนเป็นส่วนป่ามีไม้ยืนต้นจำพวกไม้ประดู่ ไม้พยุง และอื่นๆ เหมาะแก่ผู้ใส่ใจในการปฏิบัติธรรมบำเพ็ญเพียรภาวนา

บริเวณวัดแบ่งเป็นเขตพุทธาวาส และสังฆาวาส ในเขตพุทธาวาสรอบหลักโบสถ์เป็นอุโบสถทรงไทย ประดับลวดลายปูนปั้นสวยงาม แวดล้อมด้วยเหล่านไม้หลากหลายชนิดที่ขึ้นตามธรรมชาติแห่งพันธุ์ ส่วนของกุฏิสงฆ์เรียงรายตามหมู่เมฆไม้อย่างกลมกลืน

ในวันพระ ภาพชาวอำเภอบึงกาฬนำอาหารคาวหวานมุ่งไปวัดกุฎะแด่ในยามเช้าท่ามกลางสายหมอก ด้วยยานพาหนะตามแต่จะมี บ้างก็เดินไปเพื่อถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ และร่วมฟังเทศน์ฟังธรรม เป็นภาพประทับใจอันสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่ายและสุขสงบของชาวอำเภอบึงกาฬ

นับเป็นบุญของชาวอำเภอบึงกาฬและอำเภอใกล้เคียงที่พระอาจารย์ทองพูล สิริกาโม ได้ก่อตั้งและจำพรรษาอยู่ ณ วัดสามัคคีอุปถัมภ์ (วัดกุฎะแด่) อำเภอบึงกาฬ ทั้งได้ดำรงสภาพความเป็นวัดป่าไว้อย่างสมบูรณ์ในแบบบรรยากาศอันเป็นธรรมชาติ

เป็นศูนย์กลางรวมจิตใจพุทธศาสนิกชนให้พบความสงบ คลายความร้อนรุ่มกับสภาพวุ่นวายของสังคมภายนอก ทั้งข้อวัตรปฏิบัติด้วยความเมตตากรุณาที่มีต่อญาติโยม ศิษยานุศิษย์ปลูกฝังความเคารพศรัทธายิ่งใหญ่ในพระอาจารย์ทองพูล สิริกาโม ให้สถิตย์อยู่ในจิตใจชาวอำเภอบึงกาฬตลอดเวลาและตลอดไป

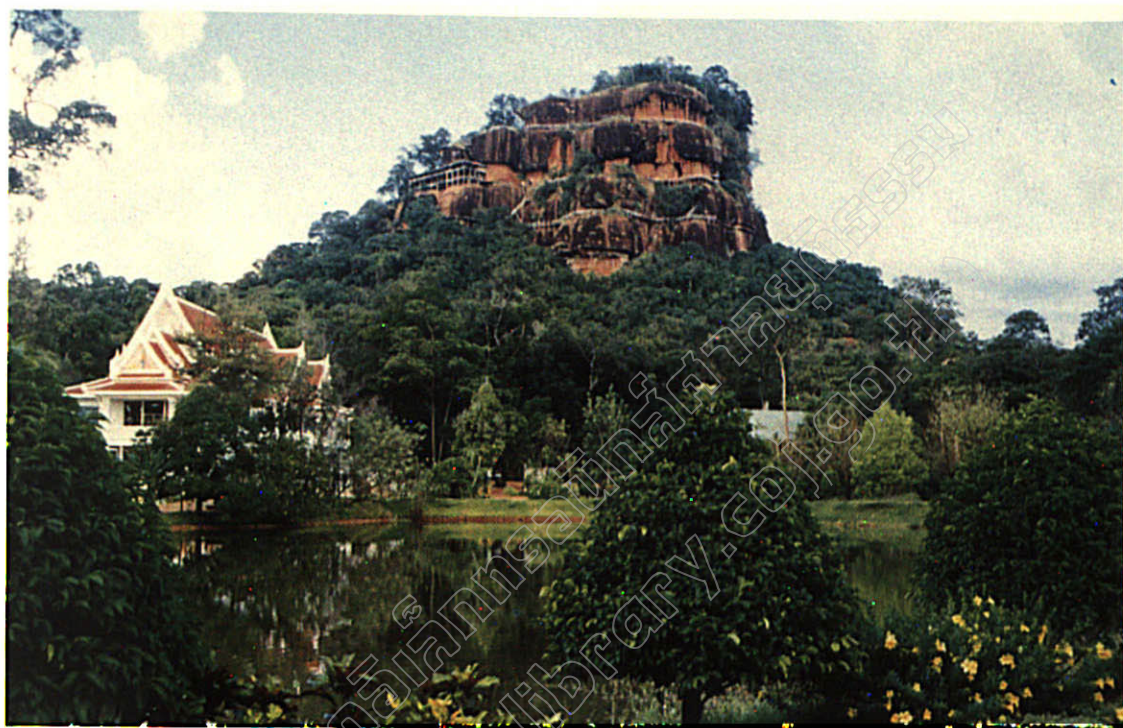

ภูทอกสะพานสู่ความวิเวก

นายจำกัต์ ชุมพลวงศ์

รองเจ้าศาลจังหวัดหนองคาย

ช่วยราชการตำแหน่งเจ้าศาลจังหวัดบึงกาฬ

ภูทอก

ภูมาหินทรายนาม “ภูทอก” สร้างความพิศวงอัศจรรย์ใจให้แก่ผู้ได้พบเห็นภายใต้โค้งกรอบฟ้าคราม ภูทอกตั้งตระหง่านสูงเหยียด มองเห็นสะพานทางเดินไม้เล็กไถลลิบตา หอคยาวเป็นสายตัดขวาง เวียนโอบกอดรอบขุนเขาไว้เป็นเชิงชั้น ประหนึ่งสายสัมพันธ์เชื่อมประสมประสานกลมกลืนระหว่างความยิ่งใหญ่สองสถานแห่งภูมิภาครวมธรรมชาติและประดิษฐกรรมที่ศรัทธารังสรรค์ขึ้นด้วยน้ำมือมนุษย์อย่างเหลือเชื่อ

“ภูทอก” ตั้งอยู่บ้านนาคำแคน อำเภอสรีวิไล จังหวัดหนองคาย ห่างจากอำเภอบึงกาฬประมาณ ๔๐ กิโลเมตร และห่างจากที่ตั้งจังหวัดหนองคายประมาณ ๑๘๕ กิโลเมตร แม้จะอยู่ห่างไกลแต่ผู้คนทั่วสารทิศต่างหลั่งไหลไปชมภูทอกเสมือนครั้งหนึ่งในชีวิตให้

ได้เห็นเป็นบุญตา การเดินทางไปภูทอกสามารถไปได้ด้วยทางรถยนต์อย่างสะดวกสบาย ตลอดเส้นทางจะพบเห็นชีวิตชาวชนบทที่สงบเรียบง่าย ภูมิทัศน์สภาพป่าสลบพื้นที่ราบเรียบไปจนถึงภูทอก ซึ่งมีลักษณะเป็นภูเขาหินทรายเฉพาะโดดเด่นหนึ่งเดียวในละแวกนั้น หรือ “โพน” ในความหมายอีกนัยหนึ่ง

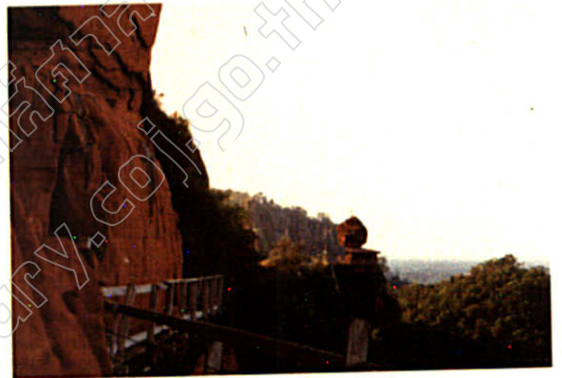
ความอัศจรรย์แห่งภูตอกที่เลื่องลือคงมีบังเกิดขึ้นแน่แท้ หากที่นี้มีสถานบำเพ็ญบารมีธรรมของพระอาจารย์ฝายปัญโญธรรมาจารย์ ผู้ทรงศีลวิสุทธิอันควรเคารพยิ่ง ฉายา ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ ถือกำเนิด ณ ตำบลดงมะยาง อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๓ ในตระกูลชาวนา สกุล "นรมาต" ท่านมีจิตใจเลื่อมใสในบวรพระพุทธศาสนา มาตั้งแต่เยาว์วัย และได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุฝ่ายธรรมยุต เมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๖ พระอุปัชฌายะอุปสมบท ท่านเป็นนาคแรก จึงตั้งฉายาให้ว่า "กุลเชฏโฐ" แปลว่า พี่ชายคนใหญ่ จากนั้นท่านได้เดินเท้าออกจตุกกัฝป่าเขาท่องทั่วพื้นที่อีสานตอนเหนือและภาคเหนือ ได้มีโอกาสศึกษาอบรมอยู่กับท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต หลวงปู่ขาว อนาลโย ท่านพระอาจารย์จวนเป็นผู้เคร่งครัดต่อการปฏิบัติทางวินัยและอุกฤษฏ์อย่างยิ่งยวด

ตามประวัติของท่านพระอาจารย์ในหนังสือ กุลเชษฐาภิวัตน์ บรรยายที่มาของการตั้งวัดที่ภูตอกว่าในพรรษาที่ ๒๖ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๑๑ ขณะนั่งสมาธิบำเพ็ญความเพียรอยู่ที่ภูวักท่านได้เกิดนิมิตขึ้นว่า ได้มีปราสาทสองหลังสวยงามวิจิตรพิสดารมาก ตั้งอยู่

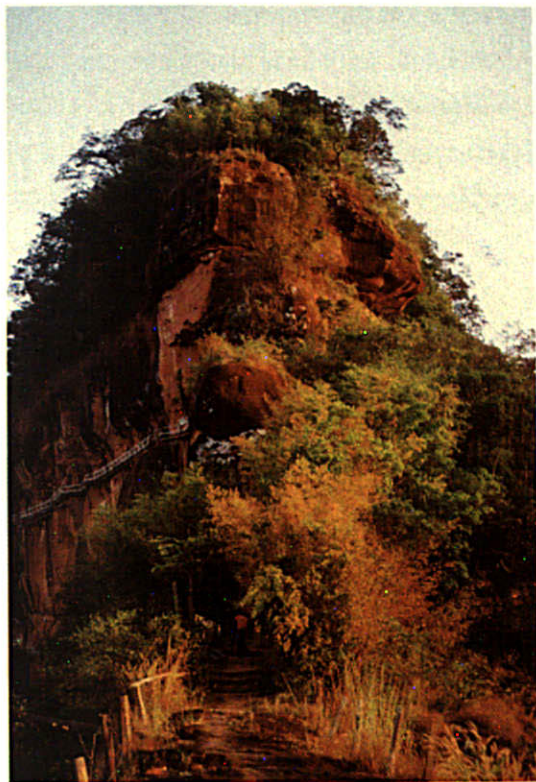

เขาภูตอกน้อยและใหญ่ ท่านได้เหาะขึ้นไปบนปราสาท แต่ประตูทางเข้าปิดอยู่ จึงตั้งจิตอธิษฐาน "หากบุญบารมีแรงกล้า ขอให้ประตูเปิดออกเข้าไปได้" ทันใดนั้นประตูเปิดออก ภายในสวยงามตระการตา เห็นหญิงรูปงาม ๔ คน ฝึาอยู่และนิมนต์ท่านอยู่ร่วม ท่านไม่ตกลงและได้ลงจากปราสาทนั้นไป นิมิตนี้ท่านจำได้ติดตาและได้พิสูจน์โดยเดินทางไปเขาภูตอกน้อย ก็พบเส้นทางตามนิมิต ได้สำรวจเขาชั้น เห็นเป็นภูมิประเทศสงบ งาม สมควรใช้เป็นพุทธสถานบำเพ็ญภาวนา และด้วยแรงนิมนต์ของชาวบ้านนาคำแคน และบ้านนาต้อง จึงเข้าบูรณะและตั้งเป็นวัด ชื่อ "วัดเจติยาภิรติวิหาร"

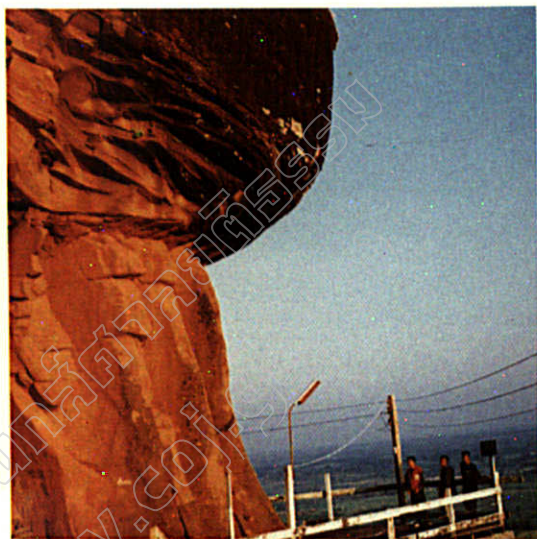

สภาพภูตอกขณะแรกตั้งวัด เป็นป่ารกชัฏ เต็มไปด้วยสิ่งสาธาสัตว์ เวลาจะจำวัดท่านต้องเอาผ้ามัดเอวปีนไต่ไปตามรากไม้ขึ้นไปจำวัดบนเขา น้ำดื่มอาศัยจากน้ำฝนที่ซังค้างตามแอ่งหิน เมื่อหมดก็ต้องสะพายกระบอกลำไยไปเอาน้ำในที่ห่างไกล อาหารที่รับบิณฑบาตก็ขาดแคลนเพราะเป็นหมู่บ้านยากจนแต่ศรัทธาญาติโยมที่มีต่อบวรพระพุทธศาสนากลับเจริญงอกงามมั่นคงยิ่งทั้งนี้ด้วยการประพฤติชอบปฏิบัติชอบของท่านพระอาจารย์โดยแท้

วันหนึ่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นเผยแผ่ความมหัศจรรย์ให้ปรากฏแก่ชาวโลก เมื่อท่านพระอาจารย์จวน ดำริสร้างสะพานไม้ไปตามหน้าผา รอบภูตอก นับแต่ชั้นที่ ๔ ขึ้นไปถึงยอด (ภูตอกมี ๗ ชั้น) เพื่อเป็นสถานที่ให้ญาติโยมได้ขึ้นไปปฏิบัติธรรมวิเวกภาวนา ท่ามกลางเสียงคัดค้านคุณแคลนว่าเป็นไปไม่ได้ ยกเว้นจะใช้เงินมหาศาล ตามที่วิศวกรชาวอเมริกันสำรวจต้องใช้เงินถึง ๑๑ ล้านบาท (ค่าเงินเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๔) แต่ด้วยจิตใจ

ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ ประสพอุบัติเหตุ เครื่องบินตกถึงแก่มรณภาพ ณ ตำบลคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๒๓ ใน คินวันฝนฟ้าคะนองหนัก แต่ไม่เทียมเท่าความโศกเศร้า ระทม น้ำตาและเสียงร่ำไห้ระงมของพุทธศาสนิกชน ทั่วประเทศเมื่อทราบข่าว

แน่วแน่มั่นคงกล้า ประกอบปัญญานำชี้ ทั้งที่ไม่มีเงิน ท่านพระอาจารย์ได้ชักชวนชาวบ้าน พระเถระ เริ่มก่อสร้างสะพานด้วยวิธีพื้นบ้านตามแบบของท่าน โดยทำหลักตอ ๒ หลัก ใช้ไม้สองลำผูกมัดให้แน่น ยื่นออกไป เอาเชือกผูกปลายไม้ ตรึงเสาที่ปัก แล้วนั่งเจาะหลุมไปตามหน้าผากลางอากาศสูงลิ่ว ในระยะแรกยามใดผู้ก่อสร้างมองลึกเบื้องล่างต่างตัวสั่น ขนลุกขนพอง แต่เมื่อได้รับการอบรมจิตจนสงบ ไม่หวั่นไหว ก็เกิดสมาธิ ทำให้งานก่อสร้างสะพานดำเนินไปอย่างรวดเร็ว เป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่ได้อย่างประจักษ์แก่สายตาชาวโลก

พุทธภาษิตตรัสไว้ แปลความส่วนหนึ่งว่า “ธรรมหนึ่ง...มีในผู้ใด ผู้ประเสริฐทั้งหลายย่อมคบหาสมาคมผู้นั้น นั้นย่อมเป็นสิ่งไม่ตายในโลก” ฉันทิกล่าว่าได้ว่า ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ เป็นผู้ไม่ตาย... ไม่ตายโดยธรรม...ฉันนั้น...แกล

ภูทอกเป็นรมณีสถานสำหรับผู้มุ่งปฏิบัติธรรม และพักผ่อนจิตเหนือยล้า และด้วยกิตติศัพท์การประพฤติ ปฏิบัติดีของท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ ทำให้ผู้คนทุกหมู่เหล่าใกล้ไกลหลังไหลไปนมัสการและเยือน ภูทอกอย่างไม่ขาดสาย พร้อมกับความเจริญที่เร่งก้าว ถึงขั้นกัน จากชุมชนเล็ก ๆ เรียงรอบ กลายเป็นหมู่บ้านใหญ่ผู้คนอาศัยเป็นปึกแผ่น พรังพร้อมด้วยสิ่งสาธารณ ประโยชน์ที่ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ ร่วมลงมือ ชักนำชาวบ้านจัดสร้างให้เป็นประโยชน์แก่โลก

อัฐิธาตุของท่านบรรจ ุณ เจติย์พิพิธภัณฑ์ท่าน
พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ วัดเจติยาภิวิหาร (ภูทอก)
ซึ่งมีลักษณะเป็นเจติย์รูป ๘ เหลี่ยม ทรงกรวย ๓
ส่วน แสดงปริศนาธรรม ส่วนล่างเป็นฐานแสดงทาน
ศีล ภาวนา ส่วนกลางมี ๘ ชั้น เป็นสัญลักษณ์มรรค ๘
และส่วนยอด หมายถึงนิพพานภายในองค์เจติย์ประดิษ-
ฐานรูปเหมือน ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ เบื้อง
หน้าประติมากรรมด้านเกวียนจำหลักอัฐิชีวประวัติ
และ ณ ตรงจุดศูนย์กลางแห่งเจติย์ เป็นที่ตั้งมณฑป
พระธาตุ เลียบข้างจัดเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงประวัติ
และเครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน องค์เจติย์งามระยับ
ขลังเหนือเนินดินกลางสวนเจติยาภิวิหารอันสงบร่มรื่น สม
วิเวกธรรมสถาน

ณ วันเวลานี้ที่โลกยังคงหมุนไปท่ามกลางกระแส
โลกาภิวัตน์เชี่ยวกราก จิตใจผู้คนในสังคมเมืองที่ไต่
ส่งกลับเหมือนหลุดหล่นหายไปไหนหุบเหว ยากจะค้น

หากดับคืน ความเร่าร้อนทุกข์ทวิเข้ามาแทนที่ แต่
ภูทอกกลับเสมือนหยุดนิ่งอยู่ในโลกแห่งพระธรรมโน้มน
นำจิตใจผู้มาเยือนให้ได้คำตักเตือนใจในความวิเวกสุขสงบ
ดังได้รับละอองสายน้ำประพรมจิตใจให้น้ำเย็น ด้วย
ความรู้สึกอย่างที่ยากจะได้รับจากสถานอื่นใด

นายเทพนิมิตร ศรีปัญญา

หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว จังหวัดหนองคาย

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว

น้ำตกเจ็ดสี หน่วยพิทักษ์ป่าดอนเสียด ตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย

๕
๓ งามอยู่ในท้องที่ ตำบลบุ่งคล้า, ตำบลหนองเติน, ตำบลโลกกว้าง กิ่งอำเภอบุ่งคล้า, ตำบลท่าดอกคำ กิ่งอำเภอบึงโขงหลง, ตำบลโสกก้าม อำเภอเซกา, ตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

ทิศเหนือ จดกึ่งอำเภอบุ่งคล้า จังหวัดหนองคาย

ทิศใต้ จดอำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย

ทิศตะวันออก จดกึ่งอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย

ทิศตะวันตก จดอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

เขตรับผิดชอบ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑๖,๕๖๒ ไร่ หรือประมาณ ๑๘๖.๕ ตารางกิโลเมตร

มี ๑ สำนักงานเขตฯ และมีหน่วยพิทักษ์ป่าอีก ๖ หน่วย ตั้งอยู่รอบๆ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว

ลักษณะภูมิประเทศ

ทางทิศตะวันออกเป็นหน้าผาสูงชัน แล้วค่อยลาดต่ำลงไปทางทิศตะวันตก จุดสูงสุดคือ ภูวัวเหนือ ถ้ำสูง ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเล ๔๔๘ ฟุต

ลักษณะหินบนภูวัว โดยทั่วไปเป็นหินทราย มีลำห้วยใหญ่ๆ เป็นต้นน้ำลำธารคือ ลำห้วยชะแนน, ลำห้วยหินแตก ซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำโขง

ภูมิอากาศ หน้าฝนฝนจะตกชุกตลอดปี มีความชื้นเย็นสบาย หน้าแล้งจะแห้งแล้งมาก และมักจะเกิดไฟป่าเป็นประจำ หน้าหนาวอากาศจะหนาวเย็น มีหมอกปกคลุมโดยทั่วไป

ชนิดป่าและพันธุ์ไม้

บริเวณภูวักตอนล่าง เป็นป่าดิบชื้น มีไม้ยางขึ้น อยู่หนาแน่น ส่วนบนของภูวักเป็นป่าเต็งรัง และอีก 70% เป็นป่าดิบชื้น มีพรรณไม้พวกไม้ก่อ, ตะเคียนทอง, ตะเคียนหิน, พยุง, ชิงชัน, มะค่าโมง ฯลฯ

สัตว์ป่า

ป่าดงภูวักสมัยก่อนเคยมีสัตว์ป่าพวก เก้ง กวาง ช้างป่า เสือและเสียดง อยู่ชุกชุมแต่ถูกล่าจนเกือบจะ สูญพันธุ์ ซึ่งบางชนิดก็สูญพันธุ์ไปแล้วและที่ยังเหลือ อยู่ก็มีช้างป่าประมาณ ๑๖ เชือก เสือ กระต๊อง วัวแดง เนื้อทราย กวาง อีเก้ง กระเจง หมูป่า ลิง ค่าง อีเห็น ไก่ฟ้า ชะนี ค้างคาว ชะมดและนกชนิดต่างๆ

การดำเนินการของเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าภูวัก

นอกจากงานด้านปราบปรามป้องกันผู้กระทำ ผิดกฎหมายเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ป่าไม้ทุกฉบับแล้ว ทาง เขตฯ ยังได้จัดทำโครงการต่างๆ ขึ้นอีก ๔ โครงการ ซึ่งเป็นงานด้านประชาสัมพันธ์ รายละเอียดดังนี้

๑. โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาส ทรงครองราชย์ ปีที่ ๕๐
๒. โครงการปลูกป่าแนวกันชน
๓. โครงการสนับสนุนอาหารกลางวันตาม โรงเรียนรอบแนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัก จำนวน ๑๙ โรงเรียน
๔. โครงการมอบทุนการศึกษานักเรียนตาม โรงเรียนรอบแนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัก จำนวน ๒๐ ทุน ทุนละ ๒๐๐ บาท
๕. โครงการ “เรารักช้าง” ในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าภูวัก ดำเนินการจัดตั้งกองทุน “เรารักช้าง” โดยมี นายอนันต์ แจงกลีบ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย เป็นประธาน
๖. โครงการปลูกต้นไม้พื้นบ้าน เช่น จั้ว, ขนุน, มะขาม, มะกรูด, มะนาว, มะม่วง, น้อยหน่า ฯลฯ

๗. โครงการมอบเสื้อย่นด์และอุปกรณ์ในการล่าสัตว์

๘. โครงการนำวัสดุอื่นมาทดแทนไม้ เช่น เสาคานแทนเสาไม้

๙. โครงการมอบโลงศพ

โครงการลำดับที่ ๓-๙ ทางเขตฯ ไม่มีงบประมาณ มาดำเนินงานแต่อย่างใด แต่ได้รับการสนับสนุนโดยการบริจาค ถึงกระนั้นก็ยังไม่เพียงพอ หากท่านผู้ใด สนใจ มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมโครงการหรือทราบ รายละเอียดติดต่อได้ที่ สำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ภูวัก ตำบลบึงคล้า อ.บึงกาฬ จ.หนองคาย 43140

สถานที่ท่องเที่ยว

๑. น้ำตกชะแนน อยู่ติดกับหน่วยพิทักษ์ ป่าชะแนน มีน้ำตกสวยงามมาก ชมธรรมชาติของ ช้างหิน (สะพานหิน) เป็นที่ที่น้ำตกตกลงมาแล้วหายไป จากพื้นโดยลัดใต้หัวหินออกไป

น้ำตกชะแนน หน่วยพิทักษ์ป่าชะแนน ตำบลชัยพร อำเภอ บึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

น้ำตกชะแนน หน่วยพิทักษ์ป่าชะแนน ตำบลชัยพร อำเภอ บึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

๒. น้ำตกเจ็ดสี อยู่ใกล้กับหน่วยพิทักษ์ป่า
ดอนเสียด เป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศร่มรื่น เหมาะ
สำหรับการพักผ่อนทุกฤดูกาล จุดเด่นของน้ำตกนี้คือ
เมื่อไอหมอกยามเช้าระเหยไปกระทบกับแสงแดดทำให้
น้ำตกที่ไหลลงมามีหลายหลากสีเหมือนสีของรุ้ง ซึ่ง
มี ๗ สี

๓. น้ำตกถ้ำพระ, ภูวเนื้องถ้ำพราย, น้ำตก
ถ้ำฝุ่น, ผาสีแจ, น้ำตกห้วยถ้ำน้อย, ถ้ำหินตั้ง และ
ลานอเมริกา สถานที่สำคัญและน่าท่องเที่ยวเหล่านี้
ล้วนมีประวัติที่น่าสนใจ น่าสนใจ รายละเอียดต่างๆ
ขอเชิญทุกท่านที่มีใจรักธรรมชาติไปสัมผัสด้วยตัวของ
ท่านเอง ทางหน่วยงานยินดีต้อนรับและอำนวยความสะดวก
สะดวกให้เป็นอย่างดี

การคมนาคม

การเดินทาง เดินทางโดยรถยนต์หรือรถไฟถึง
จังหวัดหนองคายแล้วต่อรถประจำทางสาย ๒๒๔
อุดรธานี-นครพนม ผ่านอำเภอบึงกาฬตรงไปทาง
อำเภอบ้านแพง แวะลงที่ปากทางบ้านดอกจิก ถึงอำเภอบึง
คล้า ระยะทางจากอำเภอบึงกาฬไปประมาณ ๔๕
กิโลเมตร ต่อจากนั้นก็ต้องเดินทางต่อไปยังหน่วยงาน
ด้วยรถสามล้อเครื่องถึงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว

ดอกไม้ป่าตามธรรมชาติ

ระยะทาง ๖ กิโลเมตร ระยะทางจากกรุงเทพฯ ถึง
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ประมาณ ๘๐๐ กิโลเมตร

อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่

ข้าราชการ จำนวน ๓ นาย

๑. นายเทพนิมิตร ศรีปัญญา

นักวิชาการป่าไม้ ๖ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าภูวัว

๒. นายธนพงศ์ อภัยโส

นักวิชาการป่าไม้ ๔ ผู้ช่วยหัวหน้าเขตฯ

๓. นายบรรพต ชูวานนท์

เจ้าพนักงานป่าไม้ ๒ ผู้ช่วยหัวหน้าเขตฯ

และลูกจ้างประจำ จำนวน ๒๕ นาย

ให้ที่อยู่

แก่เขา

เหล่าสัตว์ป่า

ช่วยรักษา

พงพี

ที่มีเห็น

ชวนหลานลูก

ปลูกป่า

คราจำเป็น

ไว้หลบร้อน

สัตว์ไพร

ขยายพันธุ์

นายอภิรัตน์ชัย จอมศรี

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลำปาง ขจร.ไทยรัฐ หนองคาย

บั้งไฟพญานาค สังฆิศารรย์แห่งลุ่มแม่น้ำโขง

บั้งไฟพญานาค ถ่ายบริเวณบ้านน้ำแ่ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย เอื้อเฟื้อภาพโดย คุณประมุข ทองศิริพงษ์
สำนักงาน สปก.หนองคาย

ช่วงเทศกาลออกพรรษาของทุกปี โดยเฉพาะ
กัณวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นวัน
ออกพรรษา (ปีใดมีเดือนแปดสองหนจะเลื่อนไปอีก
๑ วัน คือ วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งตรงกับวัน
ขึ้น ๑๕ ค่ำ ของประเทศลาว) มหาชนจากทั่วทุก
สารทิศจะหลั่งไหลมาที่อำเภอโพนพิสัย และที่แก่งอาง
หน้าวัดอางศิลาวาส อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
อย่างเนืองแน่นชนิดที่หาที่จอดรถไม่ได้ หรือแทบจะ
เดินไม่ได้ มหาชนเหล่านั้นมาเพื่อที่จะร่วมงานประเพณี
ไหลเรือไฟ และจุดมุงหมายที่สำคัญคือมาชม บั้งไฟ
พญานาค ลูกไฟมหัศจรรย์ ที่พุ่งขึ้นจากลำน้ำโขง
ที่เรียกว่าสังฆิศารรย์นั้น เพราะยังเป็นการที่ยากจะ
พิสูจน์ว่าสิ่งนั้นเป็นอะไร เกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม
จึงเกิดขึ้นเฉพาะวันออกพรรษาเท่านั้น แม้วันออกพรรษา
ของแต่ละปีจะคลาดเคลื่อนไปไม่ตรงกับวันเดิม “บั้งไฟ

พญานาค” ก็จะเคลื่อนไปตามวันออกพรรษาของปี
นั้นๆ และทำไมถึงต้องเกิดขึ้น และเกิดขึ้นเฉพาะใน
แม่น้ำโขงเท่านั้น และยังเกิดเฉพาะที่บริเวณอำเภอ
โพนพิสัย และบริเวณบ้านอาง ตำบลหอคำ อำเภอ
บึงกาฬ เท่านั้น

ภาพบริเวณลำน้ำโขงหน้าวัดไทย อำเภอโพนพิสัย จังหวัด
หนองคาย และบ้านจอมนาง เป็นที่ที่ลูกไฟพุ่งขึ้นจากน้ำ
เรียกว่า “บั้งไฟพญานาค”

บริเวณแก่งอาซง ที่เรียกว่าสะดือแม่น้ำโขงอยู่หน้าวัดอาซงศิลา-
วาส บ้านอาซง ต.หอคำ อ.บึงกาฬ จ.หนองคาย ตรงข้าม
คือภูง มีถ้ำได้นำขนาดใหญ่ลึกตลอดไปถึงภูงฝั่งลาว

บั้งไฟพญานาค เป็นลูกไฟที่พุ่งขึ้นจากแม่น้ำโขง
พุ่งขึ้นสู่อากาศแล้วก็หายไป เกิดขึ้นทั้งกลางแม่น้ำโขง
และบริเวณใกล้ ๆ ฝั่ง ขึ้นสูงประมาณ ๓๐-๕๐ เมตร
บางแห่งขึ้นสูงเป็น ๑๐๐ เมตร ขนาดของลูกไฟที่เกิด
ขึ้นนั้น มีขนาดโตเท่าผลส้ม ขนาดกลางเท่าไข่ไก่ ขนาด
เล็กเท่าหัวแม่มือ เวลาที่เกิดก็ไม่แน่นอนแต่ต้องมีค่ำ
ก่อนถึงจะเกิด บางปีเกิดตั้งแต่หัวค่ำ (เวลา ๑๘.๐๐
นาฬิกา) บางปีเกิดในเวลาตั้งแต่ ๓-๔ ทุ่มเกิดไปจนถึง
เวลาเที่ยงคืน ถึง ๐๒.๐๐ นาฬิกา จำนวนที่เกิดขึ้นนั้น
มีจำนวนไม่เท่ากัน บางแห่งเกิดขึ้นเพียง ๑ ลูก บาง
แห่งเกิดขึ้น ๒๐ ลูก หรือบางแห่งก็เกิด ๕๐-๑๐๐ ลูก
ก็มีหรือมากกว่านั้น สถานที่เกิดส่วนมากจะเป็นลำแม่น้ำ
โขง แต่ก็ยังมีบ้างเกิดขึ้นในห้วยหนองที่อยู่ใกล้ ๆ กับ
แม่น้ำโขงและอยู่ในท้องที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอปากคาด
และบริเวณบ้านอาซง อำเภอบึงกาฬ บางส่วน

รูปถ่าย บั้งไฟพญานาค บริเวณบ้านน้ำเป อำเภอโพนพิสัย
จังหวัดหนองคาย เอื้อเฟื้อภาพโดย คุณประมุข ทองศิริพงษ์
สำนักงาน สปก.หนองคาย

ลักษณะการพุ่งขึ้นจากน้ำ ถ้าอยู่ใกล้ฝั่งพุ่งขึ้นสูง
จะเฉเข้าหาฝั่งมากกว่าเฉออกนอกฝั่ง รุ่งเร็ว ช้า ไม่
เท่ากันถ้าอยู่ใกล้ฝั่งจะช้า ถ้าเกิดอยู่กลางน้ำจะเร็ว

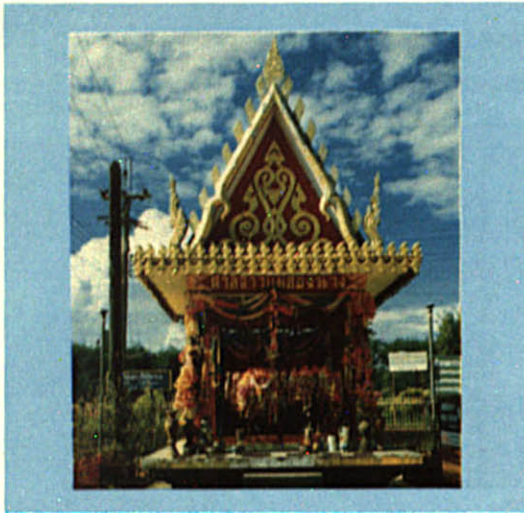
ลักษณะลูกไฟไม่เหมือนกัน ถ้าเกิดอยู่บริเวณ
อำเภอโพนพิสัย จะเป็นสีแดงอมชมพู แต่ถ้าเกิดที่แก่ง
อาซง ตำบลหอคำ อำเภอบึงกาฬ จะเป็นสีเขียวจนเห็น
ได้ชัด ลูกไฟที่พุ่งขึ้นเมื่อสูงสุดแล้วจะหายไปเฉๆ ไม่มี
ตกลงมาให้เห็น ลูกไฟที่เกิดขึ้นไม่มีเสียง ไม่มีเปลว
เหมือนลูกไฟทั่ว ๆ ไป ไม่มีควัน

บริเวณที่พบคือ แม่น้ำโขงบริเวณวัดไทย เขต
สุขาภิบาลโพนพิสัย บริเวณวัดจุมพล เขตสุขาภิบาล
บริเวณปากห้วยหลวง ที่แม่น้ำห้วยหลวงไหลลงสู่แม่น้ำ
โขง บริเวณวัดหลวง บริเวณบ้านจอมนาง และที่
หนองสรวง ซึ่งเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ ปากน้ำห้วยเป
บ้านน้ำเป ตำบลรัตนวาปี บริเวณตลิ่งวัดบ้านหนองกุ่ม
ตำบลรัตนวาปี หนองค้อน ตำบลหนองค้อน ซึ่งอยู่ใน
เขตอำเภอโพนพิสัย และที่บริเวณแก่งอาซง บ้านอาซง
ตำบลหอคำ อำเภอบึงกาฬ บริเวณนี้จะเป็นลูกไฟ
สีเขียวมรกต

แม่น้ำโขงที่มีความยาวกว่า ๔,๐๐๐ กิโลเมตร
ซึ่งเริ่มต้นจากตอนใต้ของประเทศจีน ไหลผ่านพม่า
ไทย ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ประชาชนที่อยู่อาศัย
ตามสองฟากฝั่งแม่น้ำโขงไทย-ลาวต่างก็ใช้ประโยชน์
ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตรกรรม การบริโภค
เลี้ยงสัตว์ การคมนาคม การประกอบพิธีกรรมทางน้ำ
ตลอดถึงการพักผ่อนหย่อนใจ ประชาชนชาวไทย ลาว
ต่างก็มีความสัมพันธ์กันมานาน ในปีหนึ่ง ๆ จะมีผู้เสีย
ชีวิตในลำน้ำโขงปีละไม่น้อย พวกที่เสียชีวิตในลำน้ำโขง
คนเฒ่าคนแก่เชื่อว่าเป็นการกระทำของเทพเจ้าทางน้ำ
(ชาวบ้านเรียกกันว่าเจือก) เทพเจ้าทางน้ำที่ชาวบ้าน
ลุ่มแม่น้ำโขงนับถือก็คือ “เจ้าแม่สองนาง” (๓ ๑ ฤๅ)
๓ เจือก และพญานาค เป็นสิ่งเดียวกันสุดแต่ว่าใคร
จะเรียก

เพื่อเป็นการเซ่นไหว้และลดการเสียชีวิตของผู้
ประกอบการทางน้ำ จึงปรากฏเห็นศาลเจ้าแม่สองนาง
ตามถ้ำลุ่มแม่น้ำโขงทั้งสองฟากฝั่งเช่น ศาลเจ้าแม่
สองนาง อำเภอเมืองหนองคาย ที่วัดหายโศก
ศาลเจ้าแม่สองนาง อำเภอโพนพิสัย ที่ปากห้วยหลวง

ศาลเจ้าแม่สองนางที่บ้านจอมนาง อำเภอพนพิสัย ศาลเจ้าแม่สองนางที่อำเภอบึงกาฬ หน้าโรงพยาบาล บึงกาฬ ในรอบปีจะมีพิธีบวงสรวงเจ้าแม่สองนางเพื่อให้เจ้าแม่ปกป้องคุ้มครองไม่ให้ประสบภัยอันตรายและเกิดสิริมงคลแก่ผู้ประกอบการทางน้ำ

ศาลเจ้าแม่สองนาง ตั้งอยู่หน้าโรงพยาบาลบึงกาฬ ถนนเจ้าแม่สองนาง

พญานาค ๓ เวือก ถือ เทพเจ้าทางน้ำ เป็นความเชื่อของคนบางกลุ่มเท่านั้น จริงเท็จอย่างไรนั้นยากแก่การพิสูจน์ แต่ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกินวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือ วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ พื้นที่อาศัยอยู่ตามริมแม่น้ำโขง บริเวณตั้งแต่บ้านวัดหลวง เขตสุขาภิบาลพนพิสัย บ้านน้ำเป บ้านอาสง จะพบกับปรากฏการณ์ที่มีขึ้นเพียงปีละครั้งและจำเพาะเกิดขึ้นในวันดังกล่าว ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ ชาวอำเภอพนพิสัย ตลอดจนผู้ที่อาศัยอยู่ตามริมแม่น้ำโขงตามสถานที่กล่าวมานี้เรียกกันติดปากมาตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย ว่า “บั้งไฟพญานาค” ความเป็นมานั้นจากการเล่าของคนเฒ่าคนแก่บอกว่า สมัยที่ยังเป็นหนุ่มสาว ผู้เฒ่าเล่าให้ฟังว่า ในคืนวันเพ็ญ เดือน ๑๑ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เมื่อนั่งเรือออกไปหาปลากลางแม่น้ำโขงจะเกิดมีลูกไฟขึ้นรอบ ๆ เรือเป็นจำนวนมากจนเกิดความกลัวต้องพายเรือเข้าหาฝั่งและจะเกิดขึ้นเฉพาะในคืนดังกล่าวเท่านั้น ต่อมาทางอำเภอพนพิสัย ได้จัดงานไหลเรือไฟ และชมบั้งไฟพญานาค มีการประชาสัมพันธ์กัน มีประชาชนจากทั่วสารทิศได้พากัน

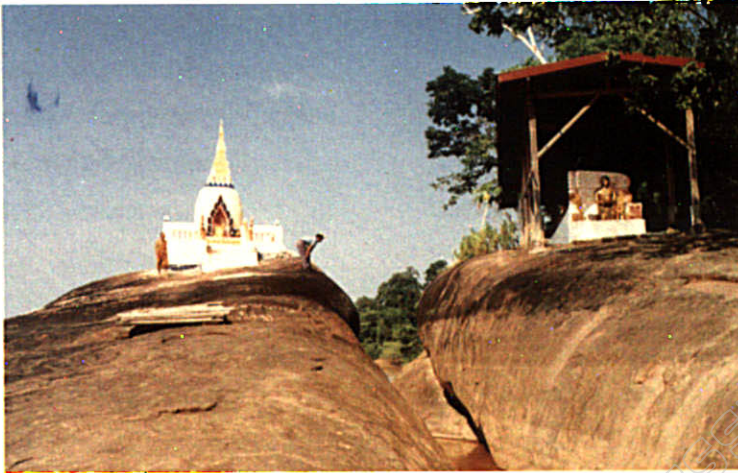
มาดูบั้งไฟพญานาค สิ่งมหัศจรรย์แห่งลุ่มแม่น้ำโขง บางคนก็มาด้วยการอยากรู้เพื่อพิสูจน์ด้วยตนเอง ซึ่งก็ไม่ได้ทำให้ผู้ที่มาดูผิดหวัง คนที่มาดูจากทั่วสารทิศเมื่อเห็นกับตาตัวเองก็ยังไม่แน่ใจคิดว่าจะต้องมีคนทำขึ้นเองบ้าง ความคิดจึงได้แตกต่างกันออกไปแต่ก็พอแยกได้คือ

๑. กลุ่มคนรุ่นใหม่คือพวกหัววิทยาศาสตร์ ซึ่งก็มีความเชื่อว่าลูกไฟที่พุ่งขึ้นมานั้นเป็นการรวมตัวกันของก๊าซหรือแร่ธาตุ เมื่อรวมตัวกันแล้วถูกแรงอัดพุ่งขึ้นเหนือน้ำทำปฏิกิริยากับอากาศแล้วเกิดแสงสว่างขึ้น แต่ก็ยังมีผู้แย้งว่า ทำไม่ต้องมาเกิดเฉพาะวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เท่านั้น

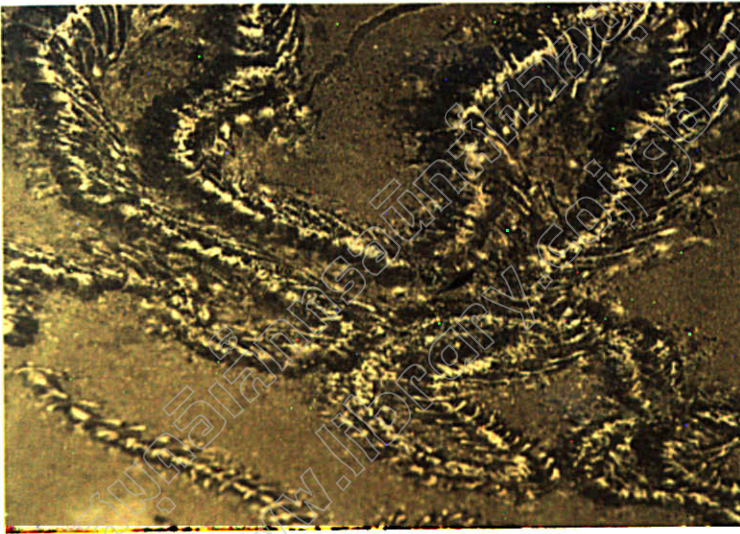
๒. กลุ่มไม่แสดงความคิดเห็น ดูแล้วเห็นว่ามีลูกไฟขึ้นมาจากลำแม่น้ำโขง

๓. กลุ่มหัวโบราณ มีความเชื่อว่าลำแม่น้ำโขงเป็นที่อยู่ของพญานาคซึ่งเป็นเทพพวกหนึ่ง สามารถแปลงกายเป็นงู หรือคนได้ ลำน้ำโขงบริเวณอำเภอพนพิสัย เป็นภพหรือเมืองหน้าด่านที่เป็นทางขึ้นสู่เมืองมนุษย์ของเหล่าพญานาค ในคืนวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นวันออกพรรษา เป็นวันที่พระพุทธเจ้าเสด็จจากดาวดึงส์มาสู่โลกมนุษย์ในวันรุ่งขึ้น เพื่อเป็นการต้อนรับพระพุทธองค์ บรรดาพญานาคที่อยู่ตามลำแม่น้ำโขงจึงทำบั้งไฟถวายเป็นพุทธบูชา ลูกไฟที่พุ่งขึ้นมาจากลำแม่น้ำโขงจึงเรียกกันว่า “บั้งไฟพญานาค” ตามบริเวณเขตอำเภอพนพิสัยซึ่งเชื่อกันว่าเป็นเมืองหน้าด่านและโดยเฉพาะที่บริเวณวัดไทยใต้ ลานวัดจะเป็นถ้ำขนาดใหญ่ มีคนผิวดำเห็นเรือขนาดใหญ่ขวางอยู่ ลานวัด ลูกไฟที่เกิดขึ้นบริเวณนี้จะเป็นสีแดงอมชมพูจากอำเภอพนพิสัยถึงบ้านน้ำเป จะเป็นหัวเมืองน้อยใหญ่ก่อนจะถึงตัวเมืองใหญ่คือที่บ้านอาสง ตำบลหอคำ

ที่สำคัญคนยังรู้ไม่มากก็คือ ตลอดลำแม่น้ำโขงระยะความยาว ๔,๐๐๐ กิโลเมตรนี้ ตรงที่ลึกที่สุดที่เรียกว่าสะเคือแม่น้ำโขง นั้นอยู่ที่ แก่งอาสง คนเฒ่าคนแก่เคยวัดโดยใช้เชือกผูกกับก้อนหินหย่อนลงไปวัดได้ ๔๔ วา และตรงนั้นจะเป็นแอ่งขนาดใหญ่ น้ำไหลวน เมื่อหน้าแล้งจะเห็นได้ชัดเจนมาก ตรงที่ลึกสุดยังมีถ้ำขนาดใหญ่ ถ้ำนี้จะไปทะลุที่ฝั่งลาวด้านหลังภูในประเทสลาว

บริเวณที่พบรอยพญานาค ผังลาวตรงข้ามวัดอาขงคิลาวาส

รอยพญานาค ที่ปรากฏบนหน้ารถของชาวบ้าน เกิดขึ้นบริเวณหน้าวัดไทย อโพนพิสัย จ.หนองคาย ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๖ เกิดขึ้น ๕ ครั้ง

ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นรอยพญานาค เกิดบนโขดหินผังลาว

นอกจากที่แก่งอาซงจะเป็นที่ลึกสุดของลำน้ำโขงแล้ว ยังเป็นภพหรือเมืองหลวงของพญานาค บางวันคนเฒ่าคนแก่บอกว่าระหว่างแก่งอาซง จะมีลักษณะเหมือนภูเขาใหญ่ว่ายข้ามจากฝั่งไทยไปยังฝั่งลาว ในลักษณะตรง น้ำแตกเป็นฟอง ถ้าหากไปคูบริเวณริมฝั่งโขงจะเห็นรอยพญานาคปรากฏอยู่ ฝั่งตรงข้ามกับแก่งอาซงจะมีพระพุทธรูปปางไสยาสน์อยู่องค์หนึ่งริมแม่น้ำโขง และในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ จะมีเหล่าวิญญานต่าง ๆ มาทำเสียงไม่เหมือนเสียงมนุษย์มาชุมนุมกันทำพิธีกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เรื่องนี้หากถามผู้เฒ่าผู้แก่ ท่านก็จะพูดให้ฟังได้ถึงเรื่องราวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องบั้งไฟพญานาค ที่เกิดขึ้นทุกปี ตลอดเป็นที่รวมของเหล่าวิญญานต่าง ๆ ด้วย

จากคำบอกเล่าของพ่อเฒ่าอุ่นหล้า อัครสมนตรี อายุ ๙๑ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๔๓๔ คุ้มวัดศรีคุณเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคายว่า ในสมัยหนุ่ม ๆ เป็นนายท้ายเรือที่ล่องเรือไปมาระหว่างหนองคาย-บึงกาฬ เมื่อถึงฤดูน้ำเต็มคัล้ง เมื่อผ่านมาถึงแก่งอาซง บริเวณที่เรียกว่าสะดือแม่น้ำโขง จะเห็นสิ่งประหลาดมองห่างจากเรือประมาณ ๑ กิโลเมตร มีดินตลขนาดใหญ่มิมีใบโผล่ขึ้นจากน้ำราว ๆ ๒ เมตร มีละอองน้ำเป็นฝอย ๆ รอบ ๆ ดินตลสีดำนัน แต่เมื่อเดินเรือเข้าไป

ใกล้ ๆ จะไม่มีอะไร ทำให้ผู้คนเดินทางตามลำน้ำ เมื่อผ่านบริเวณนี้ก็จะนำพวกหมากพลู เหล้าขาว โยนลงไป ในน้ำเพื่อเป็นการเซ่นไหว้เจ้าที่เจ้าทาง บริเวณแก่งอาซงมีความประหลาดอีกประการคือ ศพจะไหลไม่พันแก่งอาซง เมื่อมีคนหรือศพตกลงในแม่น้ำโขงเหนือแก่งอาซงไม่ว่าที่ใด ถ้าหาศพไม่พบ จะหาพบได้ที่นี้ คือแก่งอาซง

สิ่งมหัศจรรย์เหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็น ลูกไฟที่พุ่งขึ้นจากกลางแม่น้ำโขง ที่เรียกว่า “บั้งไฟพญานาค” หรือรอยประหลาดที่เกิดขึ้นบนหน้ารถของชาวบ้านที่จอดหน้าวัดไทย อำเภอโพนพิสัยถึง ๕ ครั้ง เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๖ เพื่อแสดงให้เห็นว่าพญานาคนั้นมีจริง เนื่องจากไม่มีคนเชื่อ จึงเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้เห็น ซึ่งรอยประหลาดนี้มีคนเชื่อว่าเป็นรอยพญานาค

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ยังเป็นเรื่องที่จะต้องหาทางพิสูจน์ต่อไป ไม่ว่าใครจะคิดอย่างไร เชื่ออย่างไร แต่ทุกอย่างก็เกิดขึ้นเป็นประจำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ก็วันออกพรรษา หากใครไม่เชื่อก็ไปพิสูจน์ด้วยตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นที่บริเวณอำเภอโพนพิสัย และบริเวณแก่งอาซง ตำบลหอคำ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

บทวิเคราะห์รายงานทางวิทยาศาสตร์ (REVIEW LITERATURE)

เรื่อง สมมุติฐานการเกิดบั้งไฟพญานาค

นายแพทย์มนัส กนกศิลป์

หัวหน้ากลุ่มงานกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลหนองคาย

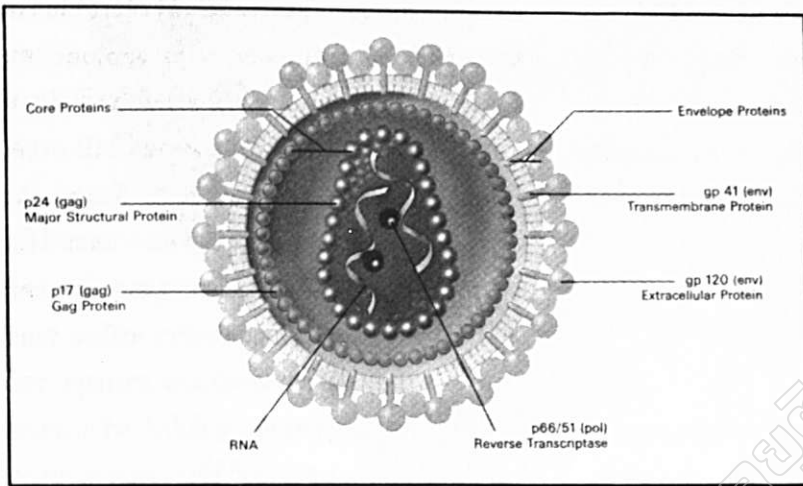
ปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค คือ การเกิดดวงไฟสีแดงอมชมพูหรือส้ม พุ่งขึ้นจากบริเวณแม่น้ำโขงหรือแหล่งน้ำใกล้เคียงในวันเพ็ญเดือน ๑๑ และแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งได้เกิดขึ้นมานับร้อยปี ผู้รายงานได้ตั้งสมมุติฐานว่า วันเพ็ญเดือน ๑๑ และแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นวันที่ดวงจันทร์และดวงอาทิตย์มีอิทธิพลต่อประเทศไทยโดยเฉพาะที่หนองคาย โดยทำให้เกิดการดึงดูดก๊าซ N_2 ในบรรยากาศที่มีมวล (นน.โมเลกุล หรือ MW ๒๘) เบากว่าก๊าซ O_2 (นน.โมเลกุล ๓๒) ลอยห่างจากผิวโลกและดึงดูดก๊าซจากส่วนอื่นของโลกมายังซีกโลกที่ประเทศไทยตั้งอยู่มากกว่าปกติ ทำให้เกิด O_2 ในบรรยากาศที่หนองคายขึ้นสูงสุดในรอบปีในวันเพ็ญเดือน ๑๑ และแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ทำให้เกิดก๊าซมีเทนร้อนที่ผุดขึ้นมาจากแหล่งน้ำในหนองคายเป็นประจำอยู่แล้ว สามารถลุกติดไฟได้เองในวันและเวลาดังกล่าวเกิดเป็นบั้งไฟพญานาคขึ้น

บั้งไฟพญานาค คือ ก๊าซมีเทนร้อนความบริสุทธิ์ประมาณ ๕๐-๗๐% ที่ระเบิดจากหล่มอินทรีย์วัตถุใต้ท้องน้ำหรือดินเปียกโดยแบคทีเรียกลุ่ม METHANE FORMERS จะใช้เวลาผลิตก๊าซเมื่อมีอินทรีย์วัตถุและความร้อนพอเหมาะ ไร้มลพิษของแบคทีเรียร่วมกับภาวะไร้ออกซิเจนอยู่เป็นเวลาหลายชั่วโมง จนได้ความดันในฟองก๊าซมากกว่า ๑-๒ เท่าของบรรยากาศในคอนพลบค่ำ (อย่างน้อย ๑.๕ เท่าของบรรยากาศ) ซึ่งจะมีขนาดฟองโตพอที่จะไม่ฟุ้งกระจายหมดเมื่อไหลพ้นน้ำ โดยขนาดฟองก๊าซแรกระเบิดจากดินเปียกโตกว่า ๑๒ ซีซี. (ขนาดหัวแม่มือ) หรือจากท้องน้ำลึก ๕ เมตร โตกว่า ๘ ซีซี. โดยมีความร้อนจากปฏิกิริยาเคมีในการผลิตก๊าซติดมาด้วย เมื่อก๊าซลอยพ้นน้ำและส่วนนอกที่ร้อนน้อยฟุ้งกระจายออกแล้ว ส่วนของฟองก๊าซที่ร้อนพอจะลุกไหม้ เมื่อพบภาวะความดัน O_2 สูงในคืนวันเพ็ญเดือน ๑๑ และแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ขณะที่ชั่วโลกได้เอียงเข้ารับแสงอาทิตย์ โดยแรงโน้มถ่วง

จากดวงอาทิตย์และดวงจันทร์จะดึงดูดมวลก๊าซ N_2 (MW.๒๘) ซึ่งเบาให้ลอยห่างจากหนองคายมากที่สุด ในคืนนั้นและดึงดูดมวลก๊าซ O_2 (MW.๓๒) ซึ่งหนักกว่าจากส่วนอื่นของโลกมายังซีกโลกที่หนองคายตั้งอยู่มากขึ้น ทำให้ซีกโลกตำแหน่งที่หนองคายตั้งอยู่มีความดัน O_2 สูงกว่า ๑๖๐ มม.ปรอท (เปอร์เซ็นต์ O_2 อย่างน้อย ๒๒ % รวมกับความกดอากาศที่หักค่าความดันไอน้ำออกแล้วอย่างน้อย ๗๓๐ มม.ปรอท) และน้ำหนักของน้ำที่ถูกแทนที่ด้วยขนาดสุดท้ายของฟองก๊าซขณะถึงผิวน้ำร่วมกับกระแส น้ำ กระแสลมและการที่ก๊าซมีเทน (MW.๑๖) เบากว่าอากาศ (MW.๒๙) รวมทั้งการเปลี่ยนทิศทางการฟองก๊าซจากการฉลอบจะเป็นตัวกำหนดทิศทางความแรง ความสูง ความเร็วของบั้งไฟ เนื่องจากดวงอาทิตย์และดวงจันทร์โคจรเป็นวงรี ดังนั้น ปรากฏการณ์เปอร์เซ็นต์ออกซิเจนสูงแบบนี้คาดว่าจะกลับมาสูงอีกในอีก ๖ เดือนถัดมาในวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ และขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๖

ของทุกปี เมื่อโลกหันกลับเอาซีกโลกเหนือเอียงเข้ารับแสงแต่ฟองก๊าซมีเทนจากน้ำดินในเดือนเมษายนจะเล็กไปและไม่ร้อนพอจึงฟุ้งกระจายไปหมด และไม่ติดไฟ (ยกเว้นเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ ช่วงฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พบบั้งไฟพญานาคขึ้นที่ลำน้ำโขง แถบวัดอาฮง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เพราะน้ำโขงในเดือนเมษายน ๒๕๒๕ ขึ้นสูงสุดในช่วง ๑๒ ปีที่ผ่านมา จากสถิติศูนย์สำรวจอุทกวิทยาหนองคาย) สิ่งที่ยืนยันอีกประการหนึ่งว่าบั้งไฟพญานาคเป็นวิทยาศาสตร์ก็คือ การที่ชาวบ้านน้ำเป อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ไปทำงานที่ชาอุดีอาระเบียริมฝั่งทะเลแดง พบบั้งไฟพญานาคขึ้นที่ริมทะเลแดงแบบเดียวกันกับที่บ้านน้ำเปแต่ลูกโตกว่า และขึ้นหลายเดือน เพราะว่าในคืนวันเพ็ญตำแหน่งของทะเลแดงฝั่งชาอุดีอาระเบียอยู่ใกล้จุดศูนย์กลางของก๊าซออกซิเจนมากกว่าไทยอยู่ ๖ เดือน และน้ำทะเลแดงร้อนและลึกกว่าแม่น้ำโขงมาก

โรคติดเชื้อ เอช ไอ วี และเอดส์

นายแพทย์เด่นชัย ศรีกิจ
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมวกะพ

เอดส์ หรือกลุ่มอาการภูมิคุ้มกันเสื่อม (Acquired Immuno Deficiency Syndrome, AIDS) เป็นระยะท้ายของโรคที่เกิดจากการติดเชื้อเอชไอวี (Human immunodeficiency Virus, HIV.) เชื้อชนิดนี้ทำลายภูมิคุ้มกันของมนุษย์ มีผลทำให้ผู้ป่วยเกิดโรคติดเชื้อฉวยโอกาส ทำให้เกิดมะเร็งของหลอดเลือดหรือมะเร็งชนิดอื่น ๆ ทำให้ผู้ป่วยเข้าสู่ระยะเอดส์และถึงแก่กรรมในที่สุด

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ มีรายงานโรคติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ ครั้งแรกที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมา มีรายงานผู้ป่วยเอดส์กระจายไปทั่วโลก ในปัจจุบันคาดว่าจำนวนผู้ป่วยเอดส์ที่แท้จริงทั่วโลกมีกว่า ๒.๕ ล้านราย โดยเป็นผู้ป่วยเด็กกว่า ๕ แสนราย และผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ยังไม่แสดงอาการอีก ๑๑-๑๔ ล้านราย ซึ่งรวมผู้ป่วยเด็ก ประมาณ ๑ ล้านราย

การระบาดในประเทศไทย มีรายงานผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีระยะเอดส์ครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นผู้ป่วยที่ติดเชื้อในประเทศสหรัฐอเมริกา และเดินทางกลับมารักษาตัวที่ประเทศไทย ระยะต่อมาเริ่มระบาดในกลุ่มชายรักร่วมเพศ พบการระบาดในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ และกลุ่มหญิงบริการทางเพศ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ปัจจุบันในประเทศไทยการติดเชื้อเอชไอวี ได้แพร่ไปยังประชากรกลุ่มต่างๆ อย่างกว้างขวาง รวมทั้งทารกที่เกิดจากมารดาที่ติดเชื้อเอชไอวี

กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานผู้ป่วยเอดส์ที่เข้ามารับการรักษาในสถานบริการของรัฐ และเอกชน ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๗ จนถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ มีผู้ป่วยโรคเอดส์รวม ๑๑,๑๗๓ ราย (เฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ มี ๓,๑๘๐ ราย) ในจำนวนนี้มีรายงานเสียชีวิตแล้ว ๓,๓๐๒ ราย ผู้ป่วยเป็นเพศชายร้อยละ ๘๖.๖ เพศหญิง ร้อยละ ๑๓.๔ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและใช้แรงงาน ร้อยละ ๓๓.๔ รองลงมาเป็นอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ ๒๔.๔๒ เด็กต่ำกว่าวัยเรียน ร้อยละ ๖.๙๗ ปัจจัยเสี่ยงมากที่สุดติดต่อกจากการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ ๗๖.๕๒ รองลงมาเป็นกลุ่มใช้ยาเสพติดฉีดเข้าเส้น ร้อยละ ๗.๗๒ ติดเชื้อจากมารดา ร้อยละ ๖.๘๔ ผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ ๒๐-๓๙ ปี ร้อยละ ๗๔.๙

การติดเชื้อเอชไอวี เกิดขึ้นได้ ๔ วิธี คือ

๑. การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อเอชไอวี มีโอกาสติดเชื้อร้อยละ ๐.๑-๑ และโอกาสติดเชื้อจะมากขึ้นตามจำนวนครั้ง การมีบาดแผลที่อวัยวะเพศหรือแผลกามโรคขณะมีเพศสัมพันธ์ โอกาสติดเชื้อจะมีถึงร้อยละ ๖

๒. การได้รับเลือดหรือผลิตภัณฑ์ของเลือดของผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีโอกาสติดเชื้อมากกว่าร้อยละ ๙๐

การใช้เข็มและกระบอกฉีดยาร่วมกันมีโอกาสดูดเชื้อ ร้อยละ ๑ และเพิ่มขึ้นตามจำนวนครั้งที่ฉีด

๓. การติดต่อจากมารดาที่ติดเชื้อเอชไอวีสู่ทารก โดยได้รับเชื้อในขณะตั้งครรภ์และการคลอด สำหรับคนไทยลูกที่คลอดมีโอกาสดูดเชื้อ ร้อยละ ๓๐-๓๓

๔. การเกิดอุบัติเหตุถูกแทง สัมผัสกับเลือดหรือ สิ่งคัดหลั่งจากผู้ติดเชื้อเอชไอวี มีโอกาสดูดเชื้อ ร้อยละ ๐.๕

เมื่อเชื้อเข้าสู่ร่างกายจะมีการดำเนินโรคเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ระยะแสดงอาการแบบเฉียบพลัน ผู้ป่วยร้อยละ ๕๐-๗๐ จะมีอาการไข้ ผื่นขึ้นตาม ผิวหนัง คอมน้ำเหลืองโต เจ็บคอ อูจจาระร่วง อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ซึ่งจะมีอาการคล้ายกับการติดเชื้อ ไวรัสตัวอื่น แล้วอาการดังกล่าวจะหายไป ระยะนี้มีความสามารถในการแพร่เชื้อสูง

ระยะที่ ๒ ระยะปลอดอาการ ถึงแม้ระยะนี้จะไม่มีอาการใด ๆ แต่เชื้อยังเจริญเติบโตและแบ่งตัวใน อวัยวะต่าง ๆ จนกระทั่งภูมิคุ้มกันของผู้ป่วยเสื่อมลงจนปรากฏอาการติดเชื้อฉวยโอกาสหรือเข้าสู่ระยะที่ ๓ ผู้ป่วยแต่ละรายจะอยู่ในระยะนี้นานไม่เท่ากัน ประมาณว่าร้อยละ ๕๐ ของผู้ติดเชื้อจะอยู่ในระยะนี้นาน ๑๐ ปี

ระยะที่ ๓ ระยะเป็นเอดส์ หรือระยะแสดงอาการของการติดเชื้อฉวยโอกาส ระยะนี้ถือเป็นระยะท้ายของโรค และมีความสามารถในการแพร่เชื้อสูง

โรคติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ ยังไม่มีวัคซีนที่มีคุณภาพสูงในการป้องกันโรค ยังไม่มียาหรือวัคซีนที่รักษาโรคอย่างได้ผล ทำให้ผู้ป่วยเกือบทั้งหมดหมดทุกข์ หมดหนทางจากการเจ็บป่วย และการติดเชื้ออื่นซ้ำหลาย ครั้งและถึงแก่กรรมในที่สุด โรคนี้มีระยะปลอดอาการนานหลายปี ทำให้ระยะเวลาการแพร่เชื่อนานหลายปี เช่นกัน โดยผู้ที่แพร่เชื้ออาจจะไม่รู้ตัวว่าติดเชื้อเอชไอวี แล้ว และวิธีการแพร่เชื้อวิธีหนึ่งคือการมีเพศสัมพันธ์ ทำให้การป้องกันการแพร่เชื้อในสังคมได้ยาก

ในปัจจุบันสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย กำลังจะก้าวเข้าสู่ขั้นวิกฤติ เนื่องจากการระบาดของ

เชื้อเอชไอวี ได้ลุกลามถึงหญิงบริการและชายที่เที่ยว หญิงบริการ และยังได้รับบาดเจ็บจากพ่อบ้านถึงแม่บ้าน และสู่ลูกที่เกิดมา ในขณะนี้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐-๖๐๐,๐๐๐ คน ถ้ายังไม่สามารถควบคุมโรคนี้ได้จะมีประสิทธิภาพดังเช่นในระยะ ๒-๓ ปีที่ผ่านมา คาดว่าในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จะมีคนไทยติดเชื้อเอชไอวี ๒-๔ ล้านคน และมีผู้เป็นเอดส์ประมาณ ๑๘๘,๐๐๐ คน และหนึ่งในสามของผู้ถึงแก่กรรมในปีนั้นจะมีสาเหตุมาจากโรคเอดส์ ถ้าประเทศไทยเข้าสู่ภาวะวิกฤติดังกล่าว จะมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคม การแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศชาติ จะมีเด็กกำพร้ามากมาย ในสังคมไทย คนหนุ่มสาวและผู้ใช้แรงงานจำนวนมาก ต้องทนทุกข์ทรมานและถึงแก่กรรม

พฤติกรรมที่เอื้อต่อการแพร่เชื้อโรคเอดส์ในประเทศไทยปัจจุบัน ได้แก่พฤติกรรมทางเพศและการเสพยาเสพติดโดยการฉีดเข้าเส้น ซึ่งเป็นการประพฤติดังปฏิบัติอันสืบเนื่องมาจากเงื่อนไขที่เป็นปมปัญหาทางจิตวิทยาสังคม สิ่งแวดล้อมในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดช่องว่างทางการศึกษาและสังคมของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในทางอุตสาหกรรม การบริการและเกษตรกรรม อันเป็นชนกลุ่มใหญ่ในปัจจุบัน ในระยะเวลา ๕ ปีที่ผ่านมาได้มีการรณรงค์ให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องโรคเอดส์กันมาก อย่างไรก็ตามการให้ความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงของคนเหล่านี้ได้ การสร้างเงื่อนไขต่าง ๆ ของสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดและหล่อหลอมให้วิถีชีวิตของคนกลุ่มนี้ได้ปรับเปลี่ยนไปสู่พฤติกรรมที่เสริมสร้างความปลอดภัยแก่ตนเอง และครอบครัวจากโรคเอดส์เป็นสิ่งที่สำคัญมาก

การสร้างสรวัฒนธรรมใหม่ในสังคมดังกล่าว ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นวัคซีนป้องกันโรคเอดส์ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง และจะต้องร่วมมือกันทำอย่างเป็นเอกภาพ และเร่งด่วน ก่อนที่เชื้อจะแพร่ไปมากกว่านี้ เมื่อถึงวันนั้นการกระทำทุกอย่างก็จะสายเกินไป

ประโยชน์ 3 อย่างกับบุญสมควรบำเพ็ญ

พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ

*** ๑. เราเกิดมาต้องรู้จักทำประโยชน์** ถ้าไม่ทำประโยชน์ก็ไม่ใช่ มนุษย์ เขาเรียกว่า ฆาตมนุษย์ พระพุทธองค์ท่านสอนมนุษย์ให้ทำประโยชน์ ทั้ง ๓ ประการ คือ

ประโยชน์ปัจจุบัน

ประโยชน์ภายภาคหน้า

ประโยชน์อย่างยิ่ง

ประโยชน์เหล่านี้ มนุษย์เราควรจะทำไปพร้อม ๆ กับชีวิตที่ยังเป็น ๆ สด ๆ อยู่

ประโยชน์ปัจจุบันนี้ ยังพอแยกแยะออกไปอีกว่าเราควรจะทำเพื่อประโยชน์ให้แก่ใครบ้าง

โลกัตถประโยชน์ ให้ทำประโยชน์แก่โลก คือแก่ส่วนรวม สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ ก็ให้พากันปรับปรุงพัฒนาขึ้นในวัตถุนั้นสิ่งนั้น ทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ ด้านวัตถุ ก็ให้สร้างสรรถาวรวัตถุที่จะเป็นประโยชน์ใช้สอยได้สำหรับส่วนรวม เช่น ถนน ้วควาอาราม ศาลา สระน้ำ โรงเรียน เป็นต้น ด้านจิตใจ ก็ให้ช่วยเหลือเจือจาน เทศนา สั่งสอน แนะนำให้เขามีความคิดที่ถูกต้อง ดีงาม ไม่หลงไปในทางที่ผิด ให้รู้จักทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ธรรมเป็นที่ดับทุกข์ ข้อปฏิบัติให้ถึงธรรมเป็นที่ดับทุกข์....ให้มีความสุขกาย สบายใจ

ญาติัตถประโยชน์ ให้ทำประโยชน์แก่ญาติพี่น้อง คือ สงเคราะห์ซึ่งกันและกัน อันคำว่า “ญาติ” นี้ มิใช่หมายความว่าเฉพาะญาติทางสายโลหิตอย่างเดียวเท่านั้น แต่หมายความว่าญาติทางโลกด้วย มนุษย์เราเกิดมาร่วมชาติร่วมศาสนา ร่วมพระมหากษัตริย์องค์เดียวกัน ก็เหมือนญาติสนิทมิตรสหายกันทั้งนั้น ต้องมีการสงเคราะห์บำรุงซึ่งกันและกัน ด้วยกายสงเคราะห์ ด้วยวาจาสงเคราะห์ และด้วยใจสงเคราะห์ มีการแบ่งปันปันส่วนซึ่งกันและกัน **มีความเห็นพร้อมเพรียงกัน มีทฤษฎีเสมอกัน มีความสามัคคีปรองดองกัน** ไม่แตกแยกกัน รักษา พัฒนา บำรุงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ของตน อย่าไปคิดโค่น หรือล้มทำลายชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มันเป็นเรื่องที่อัปยศ เป็น

ของไม่ดี ทำความชั่ว ความเสียหาย เป็นบาปเป็นกรรม เป็นโทษแก่ตน

อัตตัตถประโยชน์ ให้ทำประโยชน์แก่ตน สิ่งใดที่เป็นประโยชน์แก่ตนก็ทำขึ้นซี่ บาป...มันเป็นโทษ มีโทษ ไม่มีประโยชน์ ทำแล้วมันเป็นโทษ เป็นทุกข์ เป็นภัย เป็นอันตรายก็อย่าทำ ส่วนบุญกุศล คุณความดีมันเป็นประโยชน์ ฟังพากันหมั่นบำเพ็ญกระทำขึ้น สิ่งใดที่ผิดกฎหมายบ้านเมือง ผิดศีลธรรม ตามพระพุทธศาสนา ฟังพากันเลิกละ หลีกเว้นอย่ากระทำ นอกจากจะไม่กระทำแล้ว อย่าพากันด่าริ คริคริกนึกคิดขึ้น มันเป็นโทษ มันทำลายประโยชน์ของชาติของศาสนาของพระมหากษัตริย์ ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ คือทำตนให้เป็นพลเมืองดี ทำมาหากินโดยซื่อสัตย์สุจริต ไม่ผิดกฎหมายบ้านเมือง เป็นผู้ประกอบแต่การงานที่ปราศจากโทษ เว้นการงานที่มีโทษ หมั่นประกอบการทำงานที่เป็นประโยชน์ หมั่นรักษาทรัพย์สินสมบัติของตน ที่ตนแสวงหามาได้ ด้วยความหมั่นในทางที่ชอบ อย่าพากันเป็นคนสุรุษสุราย ใช้จ่ายทรัพย์สินในทางที่ไม่เป็นประโยชน์ ฟังพากันเว้นสิ่งที่เขินอาย เช่น การดื่มน้ำเมา เหล้า กัญชา ยาฝิ่น เฮโรอีน อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท และเป็นเหตุแห่งความฉิบหายของโภคสมบัติเหล่านี้ ฟังพากันหลีกเลี่ยง เลิกเว้น อย่าพากันทำขึ้น การเที่ยวกลางคืนในตรอกมืดให้ผิดเวลาเนือง ๆ หรือเที่ยวล่าสัตว์ในป่าดงในเวลากลางคืน อันนี้ก็เป็นเหตุแห่งความฉิบหายของโภคสมบัติ และแม้ร่างกายของเราด้วย อย่าพากันนิยมยกย่อง สรรเสริญ การเที่ยวดูการละเล่น การเล่นการพนัน เป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ฟังพากันหลีกเลี่ยง เว้น เพราะเป็นเหตุแห่งความฉิบหาย โภคสมบัติ การเป็นคนขี้เกียจ ขี้คร้าน งอมืองอเท้า ไม่ทำกิจการงาน ก็เป็นสิ่งควรหลีกเลี่ยงละเว้นทั้งสิ้น ให้เลี้ยงชีพในทางที่ชอบ อย่าพากันประกอบอาชีพในทางที่ผิด มันไม่ดี เป็นบาป เป็นโทษ ฟังคบมิตรที่ดี คบเพื่อนดี อย่าคบคนชั่วเป็นมิตร คบแต่คนที่ซื่อสัตย์สุจริต มีเมตตาอารี สามัคคีปรองดองซึ่งกันและกัน

การทำประโยชน์ ทั้งแก่โลก-โลกัตถประโยชน์ แก่ญาติ-ญาติัตถประโยชน์ และแก่ตน-อัตตัตถประโยชน์ นี่เป็นประโยชน์ปัจจุบัน เป็นประโยชน์สำหรับชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ฟังพากันประพฤติปฏิบัติให้ได้ครบทั้ง ๓ ประการ มีชีวิตอยู่ ก็ต้องบำรุงรักษาตน ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเราเอง ให้เป็นประโยชน์แก่ญาติสนิท มิตรสหาย รอบข้าง ให้เป็นประโยชน์แก่โลก โดยส่วนรวม เช่นนี้จึงถือว่า พร้อมด้วยประโยชน์ ๓ เป็นคนมีประโยชน์ เป็นมนุษย์ ไม่ใช่หมามนุษย์ มีแต่ผู้ยกย่องสรรเสริญ ถ้าเราอยากได้ความสุข ความเจริญ อยากได้ประโยชน์ในปัจจุบัน ก็ต้องประพฤติปฏิบัติเอา เช่นนี้สิ

ประโยชน์ภายใน

ประโยชน์ภายใน คือ นับแต่กายแตกสลาย แล้วต้องมีคติที่ไปเพราะยังมีกรรม ท่านจึงให้บำเพ็ญประโยชน์ไว้สำหรับเป็นที่พึ่งของเราเมื่อตายไปแล้ว ถ้าเราไม่บำเพ็ญประโยชน์ไว้ ตายไปก็จะเป็นคนตายทุกข์ ดายยาก ดายลำบาก ดายหอด ดายหิว ดายกอด ดายกุม ดายคุม ดายขัง ดายอด ดายอยาก เพราะตนไม่ได้บำเพ็ญประโยชน์ไว้ในภายในชาติข้างหน้าเลย

การที่จะให้มีประโยชน์ภายในนั้น ต้องมีศรัทธาความเชื่อ ความเลื่อมใสในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีศรัทธา ความเชื่อ ความเลื่อมใสในทาน ศีล ภาวนา เชื่อในบุญ เชื่อในบาป ฟังพากันให้ทาน เป็นนักเสียสละ บำเพ็ญการกุศล ช่วยสาธารณกุศล สงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ศีล-รักษาศีล เว้นสิ่งที่ เป็นบาป ประกอบแต่สิ่งที่ เป็นบุญเป็นกุศล เป็นประโยชน์ แก่ตน แก่ญาติ แก่โลก ฟังพากันหมั่นสดับตรับฟัง

คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฟังมีปัญญารอบรู้ ตนให้เห็นเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ให้เห็นเป็นของ มิใช่ตน ประเดี๋ยวเดียวมันก็ร่วงหล่นตายไป ดับไป จิบหายไป ไม่มีอะไรที่จะเหลืออยู่เลย สิ่งที่จะคิดตัวของเราได้ ก็มีแต่บาปและบุญเท่านั้น ฉะนั้นท่านจึงให้ เลิกบาป บำเพ็ญแต่บุญ ถ้าเราเกิดมาทำแต่บาป ตาย ไปเราก็ไปสู่หุดิ นรก เปต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน ถ้าเราทำบุญให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ตายไปเรา ก็ไปสู่สุคติ มนุษยสุข สวรรคสุข นิพพานสุข

ถ้าเราประสงค์ประโยชน์ภายในภาคนั้น ก็ต้อง ประพฤติปฏิบัติดังนี้

ประโยชน์อย่างอื่น

ประโยชน์อย่างอื่นของมนุษย์เราก็คือ พระนิพพาน นั้นเอง ให้รู้จักดับกิเลส ความโลภ ความโกรธ ความหลง อย่าให้มีที่ใจของเรา ถ้าเราดับกิเลส ราคะ โสระ โมหะ เหล่านี้หมดแล้ว ก็ถึงพระนิพพานเท่านั้น ไม่มี ความสงสัยเลย

ดังนั้น พวกเราที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธ-ศาสนาแล้ว เป็นโชคดีอันประเสริฐของเรา อย่าปล่อย ชีวิตของคนให้ล่วงเลยจากประโยชน์เปล่า ๆ เกิดมาต้อง ทำประโยชน์จึงเป็นมนุษย์ ถ้าไม่ทำประโยชน์เหล่านี้ เขาไม่เรียกว่ามนุษย์ เขาเรียกว่าหมามนุษย์-สัตว์-เดรัจฉาน ไม่มีสภาวะ ไม่มีที่พึ่ง ตายไป ก็ทุกข์ยาก ปากหมอง ดายทุกข์ ดายยาก ดายลำบาก เพราะไม่ได้ ทำคุณงามความดีไว้ ดายอด ดายอยาก เพราะไม่ได้ บำเพ็ญทานไว้ ดายกอด ดายกุม ดายคุม ดายขัง ดาย มีหนี้มีสิน ดายมีโทษเพราะไม่ได้รักษาศีล

ให้พากันเข้าใจดังนี้แล

รายงานการประชุมเตรียมการพิธีเปิดศาล จังหวัดบึงกาฬ ครั้งที่ ๒/๒๕๓๗

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๗
ณ ห้องประชุมศาลจังหวัดบึงกาฬ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายจรูญ ชีวโตโสภณ
๒. นายวรสิทธิ์ อภิชาติโชติ
๓. นายอภิวุฒิ ทองคำ
๔. นายตำรวจ ลาขโรจน์
๕. นายตำรวจศักดิ์ บุรณะพลิน
๖. นายบุญสืบ เข้มชัย
๗. นายประธาน ดวงพัตรา
๘. นายประสิทธิ์ กชโกตร
๙. นายกิตติพัฒน์ เดชะพุด
๑๐. นายใจ บุญนาค
๑๑. นายสิทธิพร ณ นครพนม
๑๒. นางกัลยา อำนวยสมบัติ
๑๓. นายไพจิตร บุตรเจริญ
๑๔. นายสมพจน์ ธรรมรัตน์พุด
๑๕. นายสาริต ไวยศรีแสง
๑๖. นายประหยัด อินทรสงเคราะห์
๑๗. นายสถิตย์ ม่วงทอง
๑๘. นายวิจิตร นิสัยกุล
๑๙. นายแสวง สามี
๒๐. นายวรวิทย์ วิจิตรานนท์
๒๑. ร.ต.ท.ไชยยศ ชัยนิตกุล
๒๒. นายแพทย์ไชยพร ส่งประเสริฐเจริญ
๒๓. นายสาริต นามโสภณ
๒๔. นายเอกชัย วงษ์กงคำ
๒๕. นายไมตรี แก่นจันทร์
๒๖. นายแสง สีดาหล้า

- ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดบึงกาฬ ประธานที่ประชุม
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดบึงกาฬ
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดบึงกาฬ
นายอำเภอเซกา
นายอำเภอปากคาด
นายอำเภอพรเจริญ
นายอำเภอบึงโขงหลง
นายอำเภอศรีวิไล
แทน นายอำเภอบึงกาฬ
แทน นายอำเภอโซ่พิสัย
ปลัดอาวุโสอำเภอปากคาด
แทน อัยการจังหวัดประจำศาลจังหวัดบึงกาฬ
ประธานสภาจังหวัดหนองคาย
นายช่างแขวงทางทางบึงกาฬ
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดหนองคาย
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสกลนคร
แทน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ
แทน ผู้อำนวยการโรงเรียนวิเศษสู่อำนวยศิลป์
ผู้จัดการสำนักงานบริการโทรศัพท์บึงกาฬ
หัวหน้าสำนักงานขนส่งหนองคาย สาขาบึงกาฬ
แทน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบึงกาฬ
แทน ผู้จัดการธนาคารออมสิน สาขาบึงกาฬ
สมาชิกสภาจังหวัดหนองคาย
ศึกษาธิการอำเภอบึงกาฬ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงกาฬ

๒๗. นายสันติ ชินาลัย	ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงกาฬ
๒๘. นายวาทีศ หงษาคำ	แทน ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคบึงกาฬ
๒๙. นายญาณยุทธ สุขปัชช์	นายด่านศุลกากรบึงกาฬ
๓๐. นายนิติคาม รัตนมาลี	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพบึงกาฬ
๓๑. นายเทพนิมิตร ศรีปัญญา	หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว และแทนหัวหน้า อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช
๓๒. นายชัยสวัสดิ์ ชมภู	ผู้จัดการการประปาบึงกาฬ และแทนนายกิรัตนชัย จอมศรี
๓๓. นายประสิทธิ์ สันติวารกร	แทน ผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย สาขาบึงกาฬ
๓๔. พ.ต.ท.วินันท์ เสี่ยงกรวญ	แทน รอง.ผกก.ท.น.สภ.โซพิสัย
๓๕. พ.ต.ท.รัชชัย เทพพุทธรัง	รอง ผกก.ท.น.สภ.บึงกาฬ
๓๖. พ.ต.ท.ปริญญา ฟ้ารัมย์	รอง ผกก.ท.น.สภ.เซกา
๓๗. พ.ต.ท.ทรงศักดิ์ มาตรไวย	แทน รอง ผกก.ท.น.สภ.พรเจริญ
๓๘. พ.ต.ท.พุลเกษม ดวงบุปผา	สว.สภ.ศรีวิไล
๓๙. นายสุเทพ อุดมเศรษฐพงษ์	ผู้จัดการร้านวิไลวรรณ
๔๐. นายสุระชัย สกลดาว	ทนายความและกรรมการสุขาภิบาลบึงกาฬ และแทนสาธารณสุขอำเภอบึงกาฬ
๔๑. นายจำกัฏ ขุมพลวงค์	จำศาลจังหวัดบึงกาฬ ผู้จัดการรายงานการประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุมครั้งที่ ๑ แต่ลาประชุมครั้งที่ ๒

๑. ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอบุงคล้า
๒. รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอปากคาด
๓. รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอบึงโขงหลง
๔. สารวัตรสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอบุงคล้า
๕. นายเชิดพงษ์ ราชป้องกันธุ์ ศึกษาพิเศษกิ่งอำเภอบึงกาฬ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๒๐ นาฬิกา

วาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ทราบ

ประธานกล่าวขอบคุณทุกท่านที่กรุณามาประชุมและสนับสนุนศาลจังหวัดบึงกาฬในการจัดเตรียมพิธีเปิดอาคารศาลจังหวัดบึงกาฬอย่างดียิ่ง และแจ้งว่านับจากที่ได้มีการประชุมเตรียมการพิธีเปิดศาลจังหวัดบึงกาฬ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๗ เป็นต้นมา ได้มีการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ มีความคืบหน้าไปเป็นที่น่าพอใจ บัดนี้เวลาผ่านมาพอสมควรแล้วจึงได้เชิญประชุมครั้งนี้เพื่อแจ้งความคืบหน้าปัญหาและโครงการที่จะดำเนินการต่อไป รวมทั้งสมควรจะตั้งคณะทำงานขึ้นรับผิดชอบงานแต่ละฝ่ายเป็นการเฉพาะ เพื่อให้งานสามารถดำเนินการไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นด้วย

วาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

ที่ประชุม มีมติรับรองรายงานการประชุมเตรียมการพิธีเปิดศาลจังหวัดบึงกาฬ ครั้งที่ ๑/๒๕๓๗

วาระที่ ๓, ๔, ๕ ความคืบหน้าการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

ประธาน เรื่องการจัดเตรียมสถานที่ ปัญหาที่มีผลสำคัญต่อการเตรียมสถานที่ คือ ฝนที่ตกติดต่อกันเป็นเวลานาน แต่ศาลก็พยายามดำเนินการในส่วนที่สามารถทำได้ก่อน ทั้งนี้ในการจัดเตรียมสถานที่ได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ ได้แก่

- เรือนจำจังหวัดหนองคาย เอื้อเฟื้อพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งศาลจังหวัดบึงกาฬได้ทำการขนมาเก็บไว้ที่เรือนเพาะชำของศาลบางส่วนแล้วเป็นจำนวนหลายพันต้น
- เรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์
- เรือนจำจังหวัดสกลนคร
- แขวงทางบกบึงกาฬ เอื้อเฟื้อต้นไม้ใหญ่ อาทิเช่น ต้นประดู่ ต้นตะแบก ต้นราชพฤกษ์ ต้น และเจ้าหน้าที่ช่วยปรับตกแต่งพื้นที่และถนนบริเวณหน้าศาล
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว ส่งเจ้าหน้าที่มาช่วยปรับตกแต่งพื้นที่
- สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอบุงคล้า ช่วยจัดหาหญ้าปูบริเวณนอกรั้วศาล
- โรงเรียนบึงกาฬ ช่วยออกแบบสวนหย่อม
- วิทยาลัยการอาชีพบึงกาฬ เอื้อเฟื้อไม้ค้ำยันต้นไม้ใหญ่
- นายสุเทพ อุดมเศรษฐพงษ์ ช่วยดำเนินการจัดหาดินและต้นไม้ รวมทั้งช่วยหาคนปลูกและดูแลต้นไม้

ประธานได้กล่าวขอบคุณหน่วยงานและบุคคลดังกล่าวข้างต้น

เรื่องเงินมูลเกล้าฯ จนถึงวันประชุมมีผู้แสดงความจำนงทูลเกล้าฯ ถวายเงินแล้วจำนวน ๑๗ ราย และได้รับแจ้งผ่านทางนายเอกชัย วงษ์คงคำ อีก ๒ ราย รวมเป็น ๑๙ ราย

เรื่องการจัดทำหนังสือที่ระลึก ตามที่ได้ขอความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ จัดส่งบทความเพื่อพิจารณาลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกที่จะจัดทำขึ้นนั้น จนถึงบัดนี้มีหน่วยงานส่งบทความเข้ามาแล้วได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว อำเภอศรีวิไล และบทความเรื่องบึงไฟพญานาคจากนายอภิรัตน์ชัย จอมศรี นอกจากนี้มีผู้รับเขียนบทความให้หลายท่าน อาทิเช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบึงกาฬ นายอำเภอเซกา นายสิทธิพร ณ นครพนม ปลัดอำเภอปากคาด เป็นต้น

สำหรับเรื่องเงินค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์หนังสือ คาดว่าต้องใช้ประมาณ ๑๔๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จาก ฯพณฯ พินิจ จารุสมบัติ และ ส.ส.สุเมธ พรหมพันธุ์ แล้วจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนเงินค่าใช้จ่ายที่เหลือ ขอให้คณะทำงานฝ่ายหาทุน ซึ่งที่ประชุมจะมีมติแต่งตั้งรับไปดำเนินการต่อ

วาระที่ ๖ การแต่งตั้งคณะทำงาน

ที่ประชุม เห็นชอบตามข้อเสนอแนะของประธาน และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะทำงาน ๓ ฝ่าย ดังนี้

คณะกรรมการที่ปรึกษา	- มีหน้าที่ให้คำปรึกษา กำกับดูแล คณะทำงานที่ตั้งขึ้นทั้งสามฝ่าย
คณะทำงานฝ่ายเอกสารและประชาสัมพันธ์	- มีหน้าที่ดำเนินการทุกอย่างเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือที่ระลึก โดยรวบรวมและพิจารณาทบทวน เข้ารูปเล่ม และจัดทำเอกสารเผยแพร่ตามที่เห็นสมควรหรือเมื่อฝ่ายอื่นร้องขอ
คณะทำงานฝ่ายสถานที่	- มีหน้าที่ดูแลตกแต่งบริเวณพื้นที่ทั้งหมด ทั้งภายในภายนอกของอาคารศาลจังหวัดบึงกาฬ ติดต่อจัดหาพันธุ์ไม้ แรงงาน ออกแบบ เพื่อให้พื้นที่ทั้งหมดเกิดความสวยงาม
คณะทำงานฝ่ายหาทุน	- มีหน้าที่รวบรวมรายชื่อผู้แสดงความจำนงทูลเกล้าฯ ถวาย

เงินในพิธีเปิดศาลจังหวัดบึงกาฬ จัดหาเงินทุนเป็นค่าใช้จ่าย
ในการพิมพ์หนังสือที่ระลึก และสนับสนุนการตกแต่งสถานที่

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดบึงกาฬ	ประธาน
อัยการจังหวัดประจำศาลจังหวัดบึงกาฬ	กรรมการ
นายอำเภอบึงกาฬ	กรรมการ
นายอำเภอโซ่พิสัย	กรรมการ
นายอำเภอปากคาด	กรรมการ
นายอำเภอบึงโขงหลง	กรรมการ
นายอำเภอศรีวิไล	กรรมการ
ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอนุ่งคล้า	กรรมการ
นายไพจิตร บุตรเจริญ ประธานสภาจังหวัดหนองคาย	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอบึงกาฬ	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอโซ่พิสัย	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอปากคาด	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอพรเจริญ	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอเซกา	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอบึงโขงหลง	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีวิไล	กรรมการ
สารวัตรสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอนุ่งคล้า	กรรมการ

คณะทำงานฝ่ายเอกสารและประชาสัมพันธ์

นายวรสิทธิ์ อภิชาติโชติ ผู้พิพากษา	ประธาน
นายอำเภอเซกา	รองประธาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงกาฬ	รองประธาน
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบึงกาฬ	รองประธาน
ผู้จัดการการประปาบึงกาฬ	รองประธาน
นายสิทธิพร ณ นครพนม	กรรมการ
ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพ	กรรมการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนนิวศิษฏ์อำนวยการศิลป์	กรรมการ
ศึกษานิเทศก์อำเภอบึงกาฬ	กรรมการ
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ	กรรมการ
นายอภิรัตน์ชัย จอมศรี	กรรมการ
เจ้าศาลจังหวัดบึงกาฬ	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการฝ่ายสถานที่

นายอภิวุฒิ ทองคำ ผู้พิพากษา	ประธาน
นายช่างแขวงทางบางปะกาศ	รองประธาน
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดหนองคาย	รองประธาน
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสกลนคร	รองประธาน
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์	รองประธาน
หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว	กรรมการ
หัวหน้าโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช	กรรมการ
สารวัตรสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอบึงคล้า	กรรมการ
นายประยัด นาคอคำ	กรรมการ
หัวหน้าขนส่งจังหวัดหนองคาย สาขาบางปะกาศ	กรรมการ
นายอดิศักดิ์ นันทนาวินิกุล	กรรมการ
นายสุเทพ อุดมเศรษฐพงษ์	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการฝ่ายหาทุน

นายบุญสืบ แซ่มะขอย นายอำเภอพรเจริญ	ประธาน
ที่ดินอำเภอบึงกาฬ	รองประธาน
สรรพากรอำเภอบึงกาฬ	รองประธาน
ผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย สาขาบึงกาฬ	กรรมการ
ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงกาฬ	กรรมการ
ผู้จัดการธนาคารออมสิน สาขาบึงกาฬ	กรรมการ
ผู้จัดการธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาพรเจริญ	กรรมการ
นายด่านสุทธการบึงกาฬ	กรรมการ
สาธารณสุขอำเภอบึงกาฬ	กรรมการ
หัวหน้าขนส่งจังหวัดหนองคาย สาขาบึงกาฬ	กรรมการ
ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบึงกาฬ	กรรมการ
ผู้จัดการสำนักงานบริการโทรศัพท์บึงกาฬ	กรรมการ
นายเอกชัย วงษ์คงคำ	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอบึงกาฬ	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอพรเจริญ	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอโซ่พิสัย	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอเซกา	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอปากคาด	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอบึงโขงหลง	กรรมการ
รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีวิไล	กรรมการ
สารวัตรสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอบึงคล้า	กรรมการ
นายสุระชัย สกุดดาว	กรรมการและเลขานุการ

วาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ

ประธาน ขอให้ประธานคณะทำงานแต่ละฝ่ายที่ได้รับแต่งตั้งแถลงขั้นตอนการทำงาน รวมถึงปัญหาอุปสรรค เพื่อที่ประชุมร่วมกันแก้ไขปัญหา

นายวรสิทธิ์ งานการจัดทำหนังสือที่ระลึก อยู่ในขั้นตอนรวบรวมรูปถ่าย บทความ และออกแบบรูปเล่มเพื่อให้งานสำเร็จทันการ จึงขอความร่วมมือทุกท่านที่ได้รับเชิญประชุมส่งรูปถ่ายของท่าน เป็นภาพสีขนาด ๒ นิ้ว และบทความพร้อมรูปถ่ายประกอบ (ถ้ามี) ไปยังศาลจังหวัดบึงกาฬ ภายใน ๑๕ วันด้วย

นายอภิวัฒน์ ได้แถลงความคืบหน้าในการจัดตกแต่งสนามหญ้า และจัดปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งได้คืบหน้าไปมาก ขณะนี้ได้ปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่ เช่น ต้นประดู่ ตะแบก ราชพฤกษ์ ปาล์ม ทองกวาว กรรเกา ตีนเป็ด เป็นต้น ประมาณ ๖๐-๗๐ ต้นแล้ว ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรค คือดินซึ่งทางสุขาภิบาลบึงกาฬ อนุเคราะห์ให้นำมาปรับระดับสนามหญ้า ยังไม่ได้มา ทำให้งานชะงักไปบ้าง ขอให้สุขาภิบาลกรุณาเร่งรัดดำเนินการหรือหากท่านใดมีบ่อดินที่สามารถนำมาได้ในขณะนี้ ก็ขอแจ้งให้ทราบด้วย และกล่าวขอบคุณผู้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการดำเนินงานที่ผ่านมา

นายบุญสืบ ขอบคุณที่ที่ประชุมให้เกียรติให้ดำรงตำแหน่งประธานฝ่ายจัดหาทุน จะดำเนินการตามที่มอบหมายด้วยความเต็มใจและให้ดีที่สุด พร้อมทั้งให้คำมั่นฝ่ายจัดทำเอกสารว่า ดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกไปได้

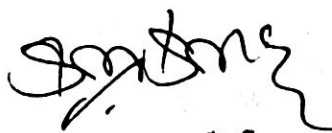
ประธาน กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในงานด้านต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา

ปิดประชุมเวลา ๑๕.๔๐ นาฬิกา

(นายจกักร์ ชุมพลวงศ์)

ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายจรรุญ ชีวดีโสภณ)

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

หมายเหตุ เนื่องจากนายปรีชา กาญจนวาปสภิตชัย นายอำเภอบึงกาฬ และนายบุญสืบ แซ่มซ้อย นายอำเภอพรเจริญ ย้ายไปรับราชการที่อื่น ในการประชุมเตรียมการพิธีเปิดศาลจังหวัดบึงกาฬ ครั้งที่ 3 วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2538 ที่ประชุมมีมติตั้งนายเจสดา มลิณทรางกูร นายอำเภอบึงกาฬ เป็นประธานคณะทำงานฝ่ายหาทุน และตั้งนายเมตต์ เมตต์การุณจิต นายอำเภอพรเจริญ เป็นรองประธาน

ส่ง จำเนียรนฤชาการรัฐมนตรี

27 ส.ค. 2538

ด้วยมาก

ที่ รล 0003/1๒2

กระทรวงยุติธรรม	
เลขรับ	03616
วันที่	27 ส.ค. 2538
เวลา	

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมหาราชวัง กทม. 10200

25 มกราคม 2538

สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี	
รับที่	๑๕๕/๗๕
วันที่	27 ส.ค. 2538
เวลา	๑๕.๑๕

เรื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จ ฯ แทนพระองค์ ไปทรงเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

อ้างถึง หนังสือที่ ยธ 0201/33078 ลงวันที่ 6 ธันวาคม 2537

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอให้ความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทาน อัญเชิญเสด็จ ฯ ไปทรงเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในวันและเวลาใดสุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จ ฯ แทนพระองค์ ไปในการนี้ ซึ่งทรงกำหนดจะเสด็จ ฯ ในวันจันทร์ ที่ 10 เมษายน 2538

ส่วนกำหนดเวลานั้น ขอให้โปรดส่งเจ้าหน้าที่ไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง และเจ้าหน้าที่กองกิจการในพระองค์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระตำหนักถนนพสุธร จังหวัดนนทบุรี เพื่อร่วมกันพิจารณาจัดทำกำหนดการ แล้วรีบจัดส่งไปยังสำนักราชเลขาธิการโดยด่วนด้วย

ขอประทานเสนอ ท่านปลัดกระทรวงยุติธรรม

เพื่อโปรดทราบ /ณตบสว.กองกลาง ๑๖/๑๗๗๗๑๐/๑

(นายไพศาล วิเชียรเกื้อ)

ผู้อำนวยการกองกลาง

27 ส.ค. 2538

กองการในพระองค์

โทร. 2253457 - 62 ต่อ 351 และ 356

โทรสาร 2243259

ขอแสดงความนับถือ

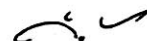

(หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์)

ราชเลขาธิการ

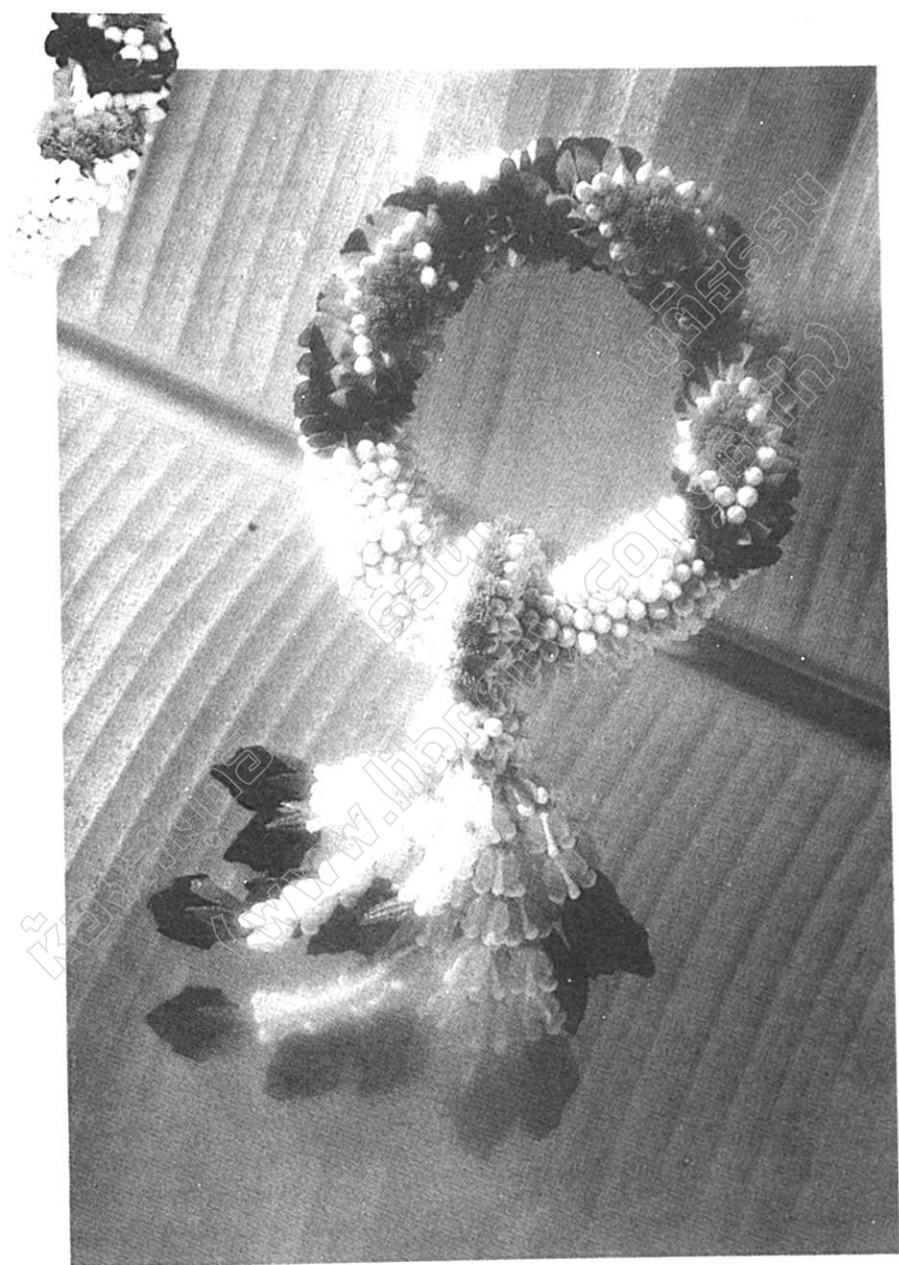
ททช.

๑๖/๑๗๗๗๑๐/๑๒๐

30 ส.ค. 38.

ผู้ทูลเกล้าถวายเงิน โดยเสด็จตามพระราชอัธยาศัย

๑. ขพนฯ พินิจ จารุสมบัติ	๒๒๐,๐๐๐ บาท
๒. นายสุเมธ พรหมพันท้าว	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๓. นายเฉลิมชัย เอียสกุล	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๔. นางสมพิศ ด้านชัยจิตร	๒๐,๐๐๐ บาท
๕. นายประเสริฐ วิทยาภัทร	๒๐,๐๐๐ บาท
๖. นางอัมพร วิทยาภัทร	๒๐,๐๐๐ บาท
๗. นายเอกชัย วงษ์คงคำ	๑๐,๐๐๐ บาท
๘. นายประหยัด นาหอคำ	๑๐,๐๐๐ บาท
๙. หม่อมบ้านบึงกาฬวิลล่า โดย นางอนงค์ สาริบุตร	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๐. นางนันทนิตย์ แซ่มชัย	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๑. นางสมจิตร คชรัตน์	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๒. นางสาวผานิด อิศคุลย์	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๓. นางสาวมัลลิกา ปัญญาสวัสดิ์	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๔. นายประสิทธิ์ คชโคตร	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๕. นายสุเทพ อุดมเศรษฐพงศ์	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๖. นายวินัย วงศ์กิตติรักษ์	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๗. นายทองอยู่ แก้วกล้า	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๘. นายวินัย ศรีวงศ์ษา	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๙. นายเคน พลเสนา	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๐. นายสมพงษ์ อินนา	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๑. นายทรงศักดิ์ กลางสวัสดิ์	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๒. นางสะอาด ธรรมเจริญ	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๓. นางประเทียบทอง บุนนาค	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๔. นายอดิศักดิ์ นันทนาวิจิตรกุล	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๕. นางสาวจุฑามาศ อรรถชาติศรี	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๖. นายสมประสงค์ เทียงธรรม	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๗. นายสุทิพย์ เพ็งไธสง	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๘. นายพร้อม เพชรคง	๑๐,๐๐๐ บาท
๒๙. นางเอี่ยมจิต เทพบันเทิง	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๐. นางศิริประภา อุดมเศรษฐพงศ์	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๑. นายเรียบ บุตรเจริญ	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๒. นางฝูฝั้น แซ่หลี่	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๓. นางละออ สกุลดาว	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๔. นางทองล้วน สุวรรณศรี	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๕. นางทวี เจริญ	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๖. นายอนุกุล มิกกล้า	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๗. นางสาวปราณี จินจันทร์	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๘. นางสุดตา เพ็งทอง	๑๐,๐๐๐ บาท
๓๙. นายสมศักดิ์ เพ็งไธสงค์	๑๐,๐๐๐ บาท
๔๐. นายนาถ เพ็งไธสงค์	๑๐,๐๐๐ บาท
๔๑. นายอวน นาหอคำ	๑๐,๐๐๐ บาท
๔๒. นายเสน่ห์ หมั่นพลศรี	๑๐,๐๐๐ บาท

๔๓. นายอนันต์ แจ็งกลีบ	๑๐,๐๐๐ บาท
๔๔. นางวิภา แจ็งกลีบ	๑๐,๐๐๐ บาท
๔๕. นายประธาน ดวงพัตรา	๑๐,๐๐๐ บาท
๔๖. นางศิริกัญญา วรรณการ	๑๐,๐๐๐ บาท
๔๗. นางปราณี จิตฤทธิ์	๑๐,๐๐๐ บาท
๔๘. นางเปียง ศรีระศรี	๑๐,๐๐๐ บาท
๔๙. นายบุญนำ นิกเรศ	๑๐,๐๐๐ บาท
๕๐. นางคำแหวน โภกสมบัติ	๑๐,๐๐๐ บาท
๕๑. นางจินตนา ภูบุญปลูก	๑๐,๐๐๐ บาท
๕๒. นางประพิน นิกเรศ	๑๐,๐๐๐ บาท
๕๓. นายกุลลาบ การกุล	๑๐,๐๐๐ บาท
๕๔. นายสง่า สุธิวงศ์	๑๐,๐๐๐ บาท
๕๕. นายแก้ว บุญทัน	๑๐,๐๐๐ บาท
๕๖. พ.ต.ท.ฐาจุฑา สมประสงค์	๑๐,๐๐๐ บาท
๕๗. นายสำเร็จ พรหมนอก	๑๐,๐๐๐ บาท
๕๘. นางจวน พรหมนอก	๑๐,๐๐๐ บาท

ART WORK : ณรงค์ศักดิ์ จันทรา

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ศิริกนกออฟเซต ขอนแก่น โทร (043) 221141, 223476
นายอารีย์ ทอวิจิตร ผู้พิมพ์โฆษณา

ผู้สนับสนุน
การจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก

๑. พาหนะ พินิจ จารุสมบัติ และ
ส.ส.สุเมธ พรหมพันธ์
๒. คุณประเสริฐ วิทยาภักดิ์
๓. ชมรมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยรามคำแหง
จังหวัดหนองคาย
๔. บริษัทไทยวิวัฒน์ จำกัด
๕. สถานีตำรวจภูธรอำเภอพรเจริญ
๖. นายสุระชัย สกุลดาว
๗. ร้านสิทธิพรเฟอร์นิเจอร์
๘. ร้านนิยมศิลป์
๙. ร้านปั๊มป์กาฬโศรทัศน์
๑๐. สำนักงานโกลเม็น สงค์ประเสริฐ
๑๑. สโมสรไลออนส์หนองคาย
๑๒. คุณพงศการ อุดมเศรษฐพงศ์
นางศิริประภา อุดมเศรษฐพงศ์
๑๓. คุณประพันธ์ศักดิ์ พัฒนาเป็นเลิศ
๑๔. คุณบุญมา สายสุพรรณ
๑๕. นายอดิศักดิ์ นันทนาวินิจกุล
๑๖. นายสุเทพ อุดมเศรษฐพงศ์
๑๗. คุณอัมพร ชันธพรชาญ และคณะ
๑๘. ร้านแม่น้ำ
๑๙. ห้างหุ้นส่วนจำกัดแสงธรรมการเกษตร
๒๐. ทรายเงินวิสิษฐ์
๒๑. คุณบุญนำ นิกรเทศ
๒๒. กำนันวัชรณเจริญ โชติเจริญไพศาล
๒๓. บริษัทสยามบิชนิสบอร์ดี จำกัด
โดย คุณพยัคฆ์ สิมมาโคตร
๒๔. สำนักงานอัยการประจำศาลจังหวัด
บึงกาฬ
๒๕. นายเทพนิมิตร ศรีปัญญา
๒๖. บริษัทไทยค้าอุตรธานี จำกัด
สาขาบึงกาฬ
๒๗. ร้านเจมส์การช่าง
๒๘. ห้าง N.T. พลารักษ์ หนองคาย
๒๙. บริษัท หนองคายดิชค็อกส์ จำกัด
๓๐. คุณสมหมาย เพ็งทอง
๓๑. ร้านพี่น้องเภสัช
๓๒. ร้านชัยรัตน์
๓๓. น.พ.ไชยพร-วิวิธรรณ พัฒนาคเป็นเลิศ
๓๔. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร สาขาบึงกาฬ
๓๕. นายสมพร พลเดช
๓๖. สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอบึงคล้า
๓๗. นายอำเภอปากคาด
๓๘. พันตำรวจโทรัชชัย เทพพุทธานุกูร
๓๙. ร้านวุฒิชัย
๔๐. ร้านแสนสำราญ
โดย นายมีชัย อินทรพานิชย์
๔๑. สำนักงานที่ดินอำเภอบึงกาฬ
๔๒. นายญาณยุทธ สุขุพันธ์
นายด่านศุลกากรบึงกาฬ
๔๓. บริษัท มัญจิรา จำกัด
๔๔. หจก.เสรีบริการบึงกาฬ (ปัมเซลล์)
โดย คุณวิรัตน์ จารวงศ์กุล
๔๕. หจก.หนองคายจารวงศ์บริการ (ปัม ปตท.)
โดย คุณวิรัตน์ จารวงศ์กุล
๔๖. หจก.อุตรวิสดภัณฑ์
โดย นายชัยณรงค์ รัตน์ประเสริฐกุล
๔๗. บริษัท มณฑลพัฒนา (๑๙๙๔) จำกัด
และบริษัทเบเนซ์ อุตรธานี จำกัด
โดย นายมณฑล เรืองพัฒนา
๔๘. หจก.อุตร พ.การช่าง (U.P.Cons)

กุหลาบปากซัน

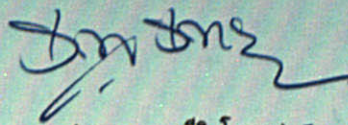
แดนดินถิ่นไกลเทเลื้อยา อยู่สุดนภายังมีดอกฟ้าแสนงาม หากไฟได้เห็น
จะมิวหลง เฝ้าฝันพะวงหลงติดตาม สาวเอยสาวงามช่างงามเทเลื้อย
งามจริงคงกำเขวชม หากได้สุขสมภิรมย์กับน้องสมใจ อ้ายขอไผ่ฝืนแต่
นางเคียว บ่ขอข้องเกี่ยวหญิงอื่นใด ได้แต่หลงไหลไผ่ฝืนละเมอ #โอ้
กุหลาบสวรรค์ แก่งเมืองปากซันที่หนุ่มบึงกาฬหมายปอง ใจอ้ายฝืนคู่
เคียงประคอง กุหลาบเป็นสีดังทองเมื่อยามแสงส่องจากดวงสุรีย์ ยาม
แสงกำลังนำชัน หมู่บริษัทน้ำชาไหลผ่านโสดิ ได้เห็นคู่สาวเจ้าล่องลอย
หมู่ปลาใหญ่น้อยลอยเล่นคี่ สิ้นแสงสุรีย์สดสีแสงจันทร์ (# ซ้ำ)

คำแถลง

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ แทนพระองค์ มาทรงประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดบึงกาฬ ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๘ กระผม และชาวศาลจังหวัดบึงกาฬทุกคนต่างรู้สึกยินดีและภาคภูมิใจเป็นล้นพ้น ที่ได้มีส่วนร่วมในงาน อันถือได้ว่าเป็นสิริมงคลยิ่งแก่ชีวิตครั้งนี้ ในส่วนของงานที่ศาลจังหวัดบึงกาฬจะต้องรับผิดชอบ ทั้ง ข้าราชการและลูกจ้างทุกคนต่างกระตือรือร้น และทุ่มเทอย่างเต็มที่ เพียงชั่วระยะเวลา ๘ เดือน นับแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ซึ่งกระผมเดินทางมารับตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด บึงกาฬ จากทุกอย่างที่อยู่ในสภาพเริ่มต้นก็อยู่ในสภาพพร้อมที่จะทำพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาล จังหวัดบึงกาฬได้

อย่างไรก็ตาม งานนี้จะไม่สามารถสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุน จากกระทรวงยุติธรรม คำแนะนำและการดูแลอย่างใกล้ชิดของทางอธิบดีผู้พิพากษามณฑล ๔ การ ร่วมมือและสนับสนุนอย่างดียิ่งจากหัวหน้าส่วนราชการ นักการเมือง พ่อค้า ประชาชน ในอำเภอซึ่ง อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดบึงกาฬทุกท่าน และที่ลืมเสียมิได้คือ คณะกรรมการตุลาการทุกท่าน ที่กรุณาให้โอกาสกระผมมาดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดบึงกาฬ ทำให้มีโอกาสได้ทำ งานอันเป็นสิริมงคลยิ่งครั้งนี้

กระผมขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น และเชื่อว่าแม้จะได้รับการสนับสนุน จากทุกฝ่ายด้วยดีและศาลจังหวัดบึงกาฬได้ตั้งใจทำงานพิธีเปิดอาคารศาลจังหวัดบึงกาฬอย่างเต็มที่ แล้วก็ตาม ก็คงจะมีข้อบกพร่องและความผิดพลาดเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการต้อนรับ อาคารสถานที่ หรือในหนังสือที่ระลึกเล่มนี้ หรือในส่วนอื่นใด ขอเรียนว่าเป็นสิ่งที่มีได้ปรารถนาให้เกิดขึ้นแม้แต่น้อย และต้องกราบขอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

(นายจรูญ ชีวดีโสภณ)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดบึงกาฬ

กองบรรณาธิการหนังสือที่ระลึก

จรูญ ชีวดีโสภณ, วรสิทธิ์ อภิชาติโชติ, อภิวุฒ ทองคำ, จำกัด ชุมพลวงศ์, พิศมัย การนอก,
รัศมีณี ไปรุ่งภูเขียว, สำภาส บึงราชภูริ

[illegible]

384

ସ.୧

2538

ผู้แต่ง

นาง ก าท

ชื่อเรื่อง

ที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบ ๕๐ ปี

384

นึ่งภาพ

1

พระลักเนื่องในวโรภาสสมเด็จพระบรม

2538

โอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จฯ

2.1

แผนพระองค์ทรงประกอบพิธีเปิดอาคารศาล
จังหวัดบึงกาฬ

จงให้ความยุติธรรม แม้ฟ้าจะถล่มก็ตามที

ถ้าใครผู้ใดเห็นว่า อุดมคตินี้มันบ้า มันโง่ มันเหลว
ไม่ว่าคนอื่น ผมก็ขอกราบไหว้ ให้ผู้นั้นรีบออกไปเสีย
ให้พ้นจากสถาบันตุลาการ แล้วท่านจะรุ่งเรื่องยิ่งใหญ่
ท่านจะมีทรัพย์สินสมบัติศฤงคาร บริวารยิ่งใหญ่มาก

นายสัญญา ธรรมศักดิ์
ประธานองคมนตรี

